

Les noms de Dieu et "Pantocrator" chez Philon d'Alexandrie**B. Les Annexes 1 à 8 (= 42 pages)**

- Annexe 1 =	Les citations bibliques de Philon en lien avec les noms de Dieu (répertoire selon la référence biblique)	page 1
- Annexe 2 =	Les mots de Philon. Quelques statistiques	page 20
- Annexe 3 =	L'expression " <i>Adonai YHWH</i> " dans la LXX et chez Philon	page 24
- Annexe 4 =	Le mot " <i>despotês</i> " dans la LXX	page 27
- Annexe 5 =	L'expression " <i>despotês ho kurios</i> " chez Philon	page..31
- Annexe 6 =	Le mot " <i>kurios</i> " dans les dictionnaires de grec ancien	page 33
- Annexe 7 =	Les 75 " <i>kurios ho théos</i> " de Philon	page 35
- Annexe 8 =	" <i>Kurios ho théos</i> " dans les citations bibliques de Philon	page 36

Les citations bibliques de Philon (en lien avec les Noms de Dieu)

Légende et Remarques A à Q
→ voir page B-19

❶ Bible	❷ Philon	❸ Texte de Philon	❹ Texte de la LXX	❺ Texte de la BHS
Ge 1 ₃	Som 1:75	[-] εἶπε [γάρ φησιν] ὁ θεός γενέσθω φῶς	καὶ εἶπεν ὁ θεός γενηθήτω φῶς	וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהי אֹר
Ge 1 ₂₆	Lin 169	[-] εἶπε [γάρ φησι] κύριος ὁ θεός ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα ἡμετέραν καὶ καθ' ὁμοίωσιν	καὶ εἶπεν [-] ὁ θεός ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα ἡμετέραν καὶ καθ' ὁμοίωσιν	וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כִּדְמוּתֵנוּ
Ge 1 ₂₆	Mut 31	ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα ἡμετέραν	ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα ἡμετέραν	וַנַּעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ
Ge 1 ₂₇	Her 56	κατὰ τὴν εἰκόνα	κατ' εἰκόνα [θεοῦ ἐποίησεν αὐτόν]	בְּצֶלֶם אֱלֹהִים
Ge 2 ₇	Her 56	ἐνεφύσησε [γάρ φησιν] (ὁ ποιητὴς τῶν ὄλων) εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πνοὴν ζωῆς, καὶ ἐγένετο ὁ ἄνθρωπος εἰς ψυχὴν ζῶσαν	καὶ ἐνεφύσησεν [-] εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πνοὴν ζωῆς καὶ ἐγένετο ὁ ἄνθρωπος εἰς ψυχὴν ζῶσαν	וַיִּפַּח בָּאָדָם נְשָׁמַת חַיִּים וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה :
Ge 2 ₁₅	Leg 1:53, 1:88	καὶ ἔλαβε κύριος ὁ θεός τὸν ἄνθρωπον ὃν ἐποίησε καὶ ἔθετο αὐτὸν ἐν τῷ παραδείσῳ, ἐργάζεσθαι αὐτὸν καὶ φυλάσσειν	καὶ ἔλαβεν κύριος ὁ θεός τὸν ἄνθρωπον ὃν ἐπλασεν καὶ ἔθετο αὐτὸν ἐν τῷ παραδείσῳ ἐργάζεσθαι αὐτὸν καὶ φυλάσσειν	וַיִּקַּח יְהוָה אֱלֹהִים אֶת-הָאָדָם [Ø] וַיִּנָּחֶהוּ בְּגִן-עֵדֶן לְעֲבֹדָה וּלְשָׁמְרָה :
Ge 2 ₁₆₋₁₇	Leg 1:90	καὶ ἐνετείλατο κύριος ὁ θεός τῷ Ἀδὰμ λέγων· ἀπὸ παντὸς ξύλου τοῦ ἐν τῷ παραδείσῳ βρώσει φάγη, ἀπὸ δὲ τοῦ ξύλου τοῦ γινώσκειν καλὸν καὶ πονηρὸν οὐ φάγεσθε ἀπ' αὐτοῦ· ἢ δ' ἂν ἡμέρᾳ φάγητε ἀπ' αὐτοῦ, θανάτῳ ἀποθανεῖσθε	καὶ ἐνετείλατο κύριος ὁ θεός τῷ Ἀδὰμ λέγων ἀπὸ παντὸς ξύλου τοῦ ἐν τῷ παραδείσῳ βρώσει φάγη ¹⁷ ἀπὸ δὲ τοῦ ξύλου τοῦ γινώσκειν καλὸν καὶ πονηρὸν οὐ φάγεσθε ἀπ' αὐτοῦ ἢ δ' ἂν ἡμέρᾳ φάγητε ἀπ' αὐτοῦ θανάτῳ ἀποθανεῖσθε	וַיִּצַּח יְהוָה אֱלֹהִים עַל-הָאָדָם לֵאמֹר מִכָּל עֵץ-הַגֵּן אָכַל תֹּאכַל : ¹⁷ וּמֵעֵץ הַדֶּעַת טוֹב וָרָע לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ כִּי בְיוֹם אֲכָלְךָ מִמֶּנּוּ מוֹת תָּמוּת :
Ge 2 ₁₈	Leg 2:1	καὶ εἶπε κύριος ὁ θεός οὐ καλὸν εἶναι τὸν ἄνθρωπον μόνον, ποιήσωμεν αὐτῷ βοηθὸν κατ' αὐτόν	καὶ εἶπεν κύριος ὁ θεός οὐ καλὸν εἶναι τὸν ἄνθρωπον μόνον· ποιήσωμεν αὐτῷ βοηθὸν κατ' αὐτόν	וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים לֹא-טוֹב הָיִית הָאָדָם לְבָדוֹ אַעֲשֶׂה-לּוֹ עֹזֵר כְּנֶגְדּוֹ
Ge 2 ₂₅	Leg 2:53 ↓	καὶ ἦσαν οἱ δύο γυμνοί, ὃ τε Ἀδὰμ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἦσχύνοντο	καὶ ἦσαν οἱ δύο γυμνοί ὃ τε Ἀδὰμ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ καὶ οὐκ ἦσχύνοντο	וַיִּהְיוּ שְׁנֵיהֶם עֲרוּמִים הָאָדָם וְאִשְׁתּוֹ וְלֹא יִתְבָּשְׁשׁוּ :
Ge 3 ₁	Leg 2:53 + 2:71.106	ὁ δὲ ὄφις ἦν φρονιμώτατος πάντων τῶν θηρίων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς, ὧν ἐποίησε κύριος ὁ θεός	ὁ δὲ ὄφις ἦν φρονιμώτατος πάντων τῶν θηρίων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς ὧν ἐποίησεν κύριος ὁ θεός	וַהֲנִיחַ הָיָה עָרוֹם מִכָּל חַיַּת הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה אֱלֹהִים
Ge 3 _{8b}	Leg 3:1	καὶ ἐκρύβησαν ὃ τε Ἀδὰμ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἀπὸ προσώπου κυρίου τοῦ θεοῦ ἐν μέσῳ τοῦ ξύλου τοῦ παραδείσου	καὶ ἐκρύβησαν ὃ τε Ἀδὰμ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἀπὸ προσώπου κυρίου τοῦ θεοῦ ἐν μέσῳ τοῦ ξύλου τοῦ παραδείσου	וַיִּתְכַּסּוּ הָאָדָם וְאִשְׁתּוֹ מִפְּנֵי יְהוָה אֱלֹהִים בְּתוֹךְ עֵץ הַגֵּן :
Ge 3 ₉	Leg 3:49	καὶ ἐκάλεσε κύριος ὁ θεός τὸν Ἀδὰμ καὶ εἶπεν αὐτῷ [-], ποῦ εἶ ;	καὶ ἐκάλεσεν κύριος ὁ θεός τὸν Ἀδὰμ καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἀδὰμ, ποῦ εἶ ;	וַיִּקְרָא יְהוָה אֱלֹהִים אֶל-הָאָדָם וַיֹּאמֶר לוֹ אַיֶּכָּה :
Ge 3 ₁₄₋₁₅	Leg 3:65 (+Leg 3:107)	καὶ εἶπε κύριος ὁ θεός τῷ ὄφει ὅτι ἐποίησας τοῦτο, ἐπικατάρατος σὺ ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν καὶ ἀπὸ πάντων τῶν θηρίων τῆς γῆς. ἐπὶ τῷ στήθει [-] καὶ τῇ κοιλίᾳ πορεύσῃ, καὶ γῆν φάγεσαι πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου. καὶ ἔχθραν θήσω ἀνὰ μέσον σου καὶ ἀνὰ μέσον τῆς γυναικός, καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σπέρματός σου καὶ [-] τοῦ σπέρματος αὐτῆς. αὐτός σου τηρήσει κεφαλὴν, καὶ σὺ τηρήσεις αὐτοῦ πτέρναν	¹⁴ καὶ εἶπεν κύριος ὁ θεός τῷ ὄφει ὅτι ἐποίησας τοῦτο ἐπικατάρατος σὺ ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν καὶ ἀπὸ πάντων τῶν θηρίων τῆς γῆς ἐπὶ τῷ στήθει σου καὶ τῇ κοιλίᾳ πορεύσῃ καὶ γῆν φάγη πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου ¹⁵ καὶ ἔχθραν θήσω ἀνὰ μέσον σου καὶ ἀνὰ μέσον τῆς γυναικός καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σπέρματός σου καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σπέρματος αὐτῆς αὐτός σου τηρήσει κεφαλὴν καὶ σὺ τηρήσεις αὐτοῦ πτέρναν	וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים אֶל-הַנָּחָשׁ כִּי עָשִׂיתָ זֶה אֲרוּר אַתָּה מִכָּל-הַבְּהֵמָה וּמִכָּל חַיַּת הַשָּׂדֶה עַל-גִּדְּלֹנֶךָ תֵּלֵךְ וְעָפָר תֹּאכַל כָּל-יְמֵי חַיֶּיךָ : ¹⁵ וְאִיְכָבָה אִשְׁתְּךָ בְּיָדְךָ וּבִינְךָ הָאִשָּׁה וּבִין וּרְעֶה וּבִין וּרְעָה הוּא יְשׁוּפֶךָ רֹאשׁ וְאַתָּה תִּשְׁפָּקוּ עָקֶב : ס
Ge 3 ₂₂	Lin 169 + Qge 1:55	[-] εἶπεν ὁ θεός· ἰδοὺ, γέγονεν Ἀδὰμ ὡς εἶς ἡμῶν, τῷ γινώσκειν καλὸν καὶ πονηρὸν	καὶ εἶπεν ὁ θεός· ἰδοὺ Ἀδὰμ γέγονεν ὡς εἶς ἐξ ἡμῶν τοῦ γινώσκειν καλὸν καὶ πονηρὸν	וַיֹּאמְרוּ יְהוָה אֱלֹהִים הֵן הָאָדָם הָיָה כְּאֶחָד מֵאֵנוּ לְדַעַת טוֹב וָרָע
Ge 3 ₂₃	Leg 1:96	καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτὸν κύριος ὁ θεός ἐκ τοῦ παραδείσου τῆς τρυφῆς, ἐργάζεσθαι τὴν γῆν, ἐξ ἧς ἐλήμφθῃ	καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτὸν κύριος ὁ θεός ἐκ τοῦ παραδείσου τῆς τρυφῆς ἐργάζεσθαι τὴν γῆν, ἐξ ἧς ἐλήμφθῃ	וַיִּשְׁלַחְתִּהוּ יְהוָה אֱלֹהִים מִגִּן-עֵדֶן לְעֲבֹד אֶת-הָאֲדָמָה אֲשֶׁר לָקַח מִשָּׁם :
Ge 3 ₂₄	Che 28	τὰ Χερουβὶμ (...) τὴν φλογίνην ῥομφαίαν	τὰ χερουβὶμ [καὶ] τὴν φλογίνην ῥομφαίαν	אֶת-הַכְּרֻבִּים וְאֶת הַטַּהַרְבֵּב

❶ Bible	❷ Philon	❸ Texte de Philon	❹ Texte de la LXX	❺ Texte de la BHS
Ge 4 ₃	Sac 52	καὶ ἐγένετο μεθ' ἡμέρας, ἤνεγκε Κάιν ἀπὸ τῶν καρπῶν τῆς γῆς θυσίαν τῷ κυρίῳ	καὶ ἐγένετο μεθ' ἡμέρας ἤνεγκεν Καὶν ἀπὸ τῶν καρπῶν τῆς γῆς θυσίαν τῷ κυρίῳ	וַיְהִי מִקֵּץ יָמִים וַיָּבֵא קַיִן מִפְּרִי הָאֲדָמָה מִנְחָה לַיהוָה :
Ge 4 _{15b}	Fug 60 + Pot 177	[-] ἔθετο κύριος ὁ θεὸς τῷ Κάιν σημείον, τοῦ μὴ ἀνελεῖν αὐτὸν πάντα τὸν εὐρίσκοντα [-]	[καὶ] ἔθετο κύριος ὁ θεὸς σημείον τῷ Καὶν τοῦ μὴ ἀνελεῖν αὐτὸν πάντα τὸν εὐρίσκοντα αὐτόν	וַיִּשֶׂם יְהוָה לְקַיִן אוֹת לְבִלְתִּי הַכּוֹת־אֹתוֹ כָּל־מֹצְאוֹ :
Ge 4 _{26b}	Pot 138	οὗτος ἤλπισε [πρῶτον] ἐπικαλεῖσθαι τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ θεοῦ	οὗτος ἤλπισεν ἐπικαλεῖσθαι τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ θεοῦ	אָז הוֹחֵל לְקַרֵּא בְּשֵׁם יְהוָה :
Ge 4 _{26b}	Pot 139	οὗτος ἤλπισεν [-] ἐπικαλεῖσθαι τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ θεοῦ	οὗτος ἤλπισεν ἐπικαλεῖσθαι τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ θεοῦ	אָז הוֹחֵל לְקַרֵּא בְּשֵׁם יְהוָה :
Ge 5 _{1a}	Pot 139	αὕτη ἡ βίβλος γενέσεως ἀνθρώπων	αὕτη ἡ βίβλος γενέσεως ἀνθρώπων	זֶה סֵפֶר תּוֹלְדֹת אָדָם
Ge 5 ₂₉	Pot 121	οὗτος διαναπαύσει ἡμᾶς ἀπὸ τῶν ἔργων ἡμῶν καὶ ἀπὸ τῶν λυπῶν τῶν χειρῶν ἡμῶν καὶ ἀπὸ τῆς γῆς ἧς κατηράσατο κύριος ὁ θεός.	οὗτος διαναπαύσει ἡμᾶς ἀπὸ τῶν ἔργων ἡμῶν καὶ ἀπὸ τῶν λυπῶν τῶν χειρῶν ἡμῶν καὶ ἀπὸ τῆς γῆς ἧς κατηράσατο κύριος ὁ θεός	וְהָיָה יְנוּחָנוּ מִמַּעֲשֵׂיו וּמִמַּעֲבָיו יָיִנוּ מִיַּד־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר אָרְרָה יְהוָה :
Ge 6 _{3a}	Gig 19	[-] εἶπε [γάρ φησι] κύριος ὁ θεός. οὐ [-] καταμενεῖ τὸ πνυδμά μου ἐν τοῖς ἀνθρώποις [-] εἰς τὸν αἰῶνα διὰ τὸ εἶναι αὐτοὺς σάρκας.	καὶ εἶπεν κύριος ὁ θεός οὐ μὴ καταμενῇ τὸ πνεῦμά μου ἐν τοῖς ἀνθρώποις [τούτοις] εἰς τὸν αἰῶνα διὰ τὸ εἶναι αὐτοὺς σάρκας	וַיֹּאמֶר יְהוָה לֹא־יָדִינוּ רוּחִי בָאָדָם לְעֹלָם בְּשָׂגָם הוּא כְּשֶׁר
Ge 6 _{5-7a}	Imm 20 + Lin 24	ιδὼν [οὖν φησι] κύριος ὁ θεός ὅτι ἐπληθύνθησαν αἱ κακίαι τῶν ἀνθρώπων ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ πᾶς τις διανοεῖται ἐν τῇ καρδίᾳ ἐπιμελῶς [-] τὰ πονηρὰ πάσας τὰς ἡμέρας, [-] ἐνεθυμήθη ὁ θεός, ὅτι ἐποίησε τὸν ἄνθρωπον ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ διενοήθη. καὶ εἶπεν ὁ θεός· ἀπαλείψω τὸν ἄνθρωπον ὃν ἐποίησα ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς	ιδὼν δὲ κύριος ὁ θεός ὅτι ἐπληθύνθησαν αἱ κακίαι τῶν ἀνθρώπων ἐπὶ τῆς γῆς καὶ πᾶς τις διανοεῖται ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ ἐπιμελῶς ἐπὶ τὰ πονηρὰ πάσας τὰς ἡμέρας 6 [καὶ] ἐνεθυμήθη ὁ θεός ὅτι ἐποίησεν τὸν ἄνθρωπον ἐπὶ τῆς γῆς καὶ διενοήθη 7 καὶ εἶπεν ὁ θεός ἀπαλείψω τὸν ἄνθρωπον ὃν ἐποίησα ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς	5 וַיִּרְא יְהוָה [] כִּי רַבָּה רָעַת הָאָדָם בָּאָרֶץ וְכָל־יֹצֵר מַחְשַׁבֶּת לְבָו בָּרַק רַע כָּל־יְהוּם : 6 וַיִּנָּחֶם יְהוָה כִּי־עָשָׂה אֶת־הָאָדָם בָּאָרֶץ וַיַּחֲשַׁב אֶל־לְבָבוֹ : 7 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֲמַחֶה אֶת־הָאָדָם אֲשֶׁר־בָּרָאתִי מֵעַל כָּנִי הָאֲדָמָה
Ge 6 ₈	Imm 86	νῶε [-] εὗρε χάριν ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ	νωε δὲ εὗρεν χάριν ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ	וְנֹחַ מָצָא חֵן בְּעֵינֵי יְהוָה :
Ge 6 ₈	Imm 104	᾿νῶε [-] εὗρε χάριν [παρά] κυρίῳ τῷ θεῷ	Νωε δὲ εὗρεν χάριν [ἐναντίον] κυρίου τοῦ θεοῦ	וְנֹחַ מָצָא חֵן בְּעֵינֵי יְהוָה :
Ge 6 ₉	Imm 109	εὐαρεστήσαι	εὐηρέστησεν	הִתְהַלֵּךְ־נָם :
Ge 6 ₂₂	Leg 1:95	[-] ἐνετείλατο [γὰρ] κύριος ὁ θεός	ὅσα ἐνετείλατο [αὐτῷ] κύριος ὁ θεός	אֲשֶׁר צִוָּה אֱלֹהִים
Ge 8 ₁₅₋₁₆	Qge 2:48	[-] εἶπεν [γὰρ] κύριος ὁ θεός τῷ Νῶε· [-] ἔξελθε [-] σὺ καὶ ἡ γυνή σου	15 καὶ εἶπεν κύριος ὁ θεός τῷ Νωε λέγων 16 ἔξελθε [ἐκ τῆς κιβωτοῦ] σὺ καὶ ἡ γυνή σου	15 וַיַּדְבֵּר אֱלֹהִים אֶל־נֹחַ לֵאמֹר : 16 אָ מִי־תִסְמָכָה אִתָּהּ וּאִשְׁתְּךָ
Ge 8 _{21a}	Cng 115	[-] ὡσφράνθη κύριος [-] ὁσμὴν εὐωδίας	[καὶ] ὡσφράνθη κύριος ὁ θεός ὁσμὴν εὐωδίας	וַיִּרַח יְהוָה אֶת־רִיחַ הַנִּיחֹחַ
Ge 9 ₂₅₋₂₆	Sob 51 cf Sob 58	ἐπικατάρατος [φησί] ᾿χαναάν· παῖς οἰκέτης ἔσται τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ· καὶ [-] εὐλογητὸς κύριος ὁ θεός Σήμ, καὶ ἔσται Χαναάν δοῦλος αὐτοῖς	ἐπικατάρατος Χανασαν παῖς οἰκέτης ἔσται τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ 26 καὶ εἶπεν εὐλογητὸς κύριος ὁ θεός τοῦ Σημ καὶ ἔσται Χανασαν παῖς αὐτοῦ	אֲרִיז כְּנָעַן עֶבֶד עֲבָדִים יִהְיֶה לְאַחֵיו : 26 וַיֹּאמֶר בְּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי שָׁם וַיְהִי כְנָעַן עֶבֶד לָמוֹ :
Ge 11 ₁₋₉	Lin 1	καὶ ἦν πᾶσα ἡ γῆ χειλὸς ἓν, καὶ φωνὴ μία πᾶσι. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κινήσαι αὐτοὺς ἀπὸ ἀνατολῶν, εὗρον πεδῖον ἐν [τῇ] γῇ Σενναάρ καὶ κατώκησαν ἐκεῖ. καὶ εἶπεν ἄνθρωπος τῷ πλησίον· δεῦτε πλινθεύσωμεν πλίνθους καὶ ὀπτήσωμεν αὐτάς πυρί. καὶ ἐγένετο αὐτοῖς ἡ πλίνθος εἰς λίθον, καὶ ἄσφαλτος ἦν αὐτοῖς ὁ πηλός. καὶ εἶπον· δεῦτε οἰκοδομήσωμεν ἑαυτοῖς πόλιν καὶ πύργον, οὗ	καὶ ἦν πᾶσα ἡ γῆ χειλὸς ἓν καὶ φωνὴ μία πᾶσιν 2 καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κινήσαι αὐτοὺς ἀπὸ ἀνατολῶν εὗρον πεδῖον ἐν [-] γῇ Σεννααρ καὶ κατώκησαν ἐκεῖ 3 καὶ εἶπεν ἄνθρωπος τῷ πλησίον δεῦτε πλινθεύσωμεν πλίνθους καὶ ὀπτήσωμεν αὐτάς πυρί καὶ ἐγένετο αὐτοῖς ἡ πλίνθος εἰς ἶθον καὶ ἄσφαλτος ἦν αὐτοῖς ὁ πηλός 4 καὶ εἶπαν δεῦτε οἰκοδομήσωμεν ἑαυτοῖς πόλιν καὶ πύργον	וַיְהִי כָל־הָאָרֶץ שָׁפָה אֶחָת וּדְבָרִים אֶחָדִים : 2 וַיְהִי בְּנִסְעָם מִקֵּדָם וַיִּמָּצְאוּ בְּקֻצֶּה בָּאָרֶץ שְׁנַעַר וַיֵּשְׁבוּ שָׁם : 3 וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ הֲבֵה נִלְבְּנָה לִבְנוֹם וַיִּשְׂרָפָה לִשְׂרָפָה וַתְּהִי לָהֶם הַלִּבְנָה לָאֶבֶן וַתִּסְמָךְ הָהָה לָהֶם לְחָמֶר : 4 וַיֹּאמְרוּ הֲבֵה נִבְנֶה־לָּנוּ עִיר וּמִגְדָּל

❶ Bible	❷ Philon	❸ Texte de Philon	❹ Texte de la LXX	❺ Texte de la BHS
		ἡ κεφαλὴ ἔσται ἕως τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ποιήσωμεν αὐτῶν ὄνομα πρὸ τοῦ διασπαρῆναι ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς. καὶ κατέβη κύριος ἰδεῖν τὴν πόλιν καὶ τὸν πύργον ὃν ὠκοδόμησαν οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων. καὶ εἶπε κύριος· ἰδοὺ γένος ἐν καὶ χεῖλος ἐν πάντων· καὶ τοῦτο ἤρξαντο ποιῆσαι, καὶ νῦν οὐκ ἐκλείπει ἐξ αὐτῶν πάντα ὅσα ἂν ἐπιθῶνται ποιεῖν· δεῦτε καὶ καταβάντες συγγέωμεν ἐκεῖ αὐτῶν τὴν γλῶσσαν, ἵνα μὴ ἀκούσωσιν ἕκαστος τὴν φωνὴν τοῦ πλησίον. καὶ διέσπειρεν αὐτοὺς κύριος ἐκεῖθεν ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς, καὶ ἐπαύσαντο οἰκοδομοῦντες τὴν πόλιν καὶ τὸν πύργον. διὰ τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ σύγχυσις, ὅτι ἐκεῖ συνέχευε κύριος τὰ χεῖλη πάσης τῆς γῆς, καὶ ἐκεῖθεν διέσπειρεν αὐτοὺς κύριος [-] ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς	οὗ ἡ κεφαλὴ ἔσται ἕως τοῦ οὐρανοῦ καὶ ποιήσωμεν αὐτοῖς ὄνομα πρὸ τοῦ διασπαρῆναι ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς 5 καὶ κατέβη κύριος ἰδεῖν τὴν πόλιν καὶ τὸν πύργον ὃν ὠκοδόμησαν οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων 6 καὶ εἶπεν κύριος ἰδοὺ γένος ἐν καὶ χεῖλος ἐν πάντων καὶ τοῦτο ἤρξαντο ποιῆσαι καὶ νῦν οὐκ ἐκλείπει ἐξ αὐτῶν πάντα ὅσα ἂν ἐπιθῶνται ποιεῖν 7 δεῦτε καὶ καταβάντες συγγέωμεν ἐκεῖ αὐτῶν τὴν γλῶσσαν ἵνα μὴ ἀκούσωσιν ἕκαστος τὴν φωνὴν τοῦ πλησίον 8 καὶ διέσπειρεν αὐτοὺς κύριος ἐκεῖθεν ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς καὶ ἐπαύσαντο οἰκοδομοῦντες τὴν πόλιν καὶ τὸν πύργον 9 διὰ τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτῆς Σύγχυσις ὅτι ἐκεῖ συνέχευεν κύριος τὰ χεῖλη πάσης τῆς γῆς καὶ ἐκεῖθεν διέσπειρεν αὐτοὺς κύριος ὁ θεός ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς	וְרֹאשׁוֹ בְּשָׁמַיִם וַיַּעַשׂהָ לָנוּ שֵׁם פְּרִיפְרִיז עַל־פְּנֵי כָל־הָאָרֶץ : 5 וַיֵּרֶד יְהוָה לַרְאֹת אֶת־הָעִיר וְאֶת־הַמִּגְדָּל אֲשֶׁר בָּנוּ בָנֵי הָאָדָם : 6 וַיֹּאמֶר יְהוָה הֵן עַם אֶחָד וּשְׂפָה אַחַת לְכָל־ם וְהָיָה הֶחָלֶם לַעֲשׂוֹת וְעַתָּה לֹא־יִבְצָר מֵהֶם כָּל אֲשֶׁר יִזְמוּ לַעֲשׂוֹת : 7 הָבָה נֵרְדָּה וְנַבְלָה שָׁם שְׂפָתָם אֲשֶׁר לֹא יִשְׁמְעוּ אִישׁ שְׂפַת רֵעֵהוּ : 8 וַיִּפֶּץ יְהוָה אֶת־מִשְׁם עַל־פְּנֵי כָל־הָאָרֶץ וַיִּהְיֶה לְבִנְתָּ הָעִיר [- -] : 9 עַל־כֵּן קָרָא שְׁמָהּ בָּבֶל כִּי־שָׁם בָּלְל יְהוָה שְׂפַת כָּל־הָאָרֶץ וּמִשְׁם הַפִּי־צֶם יְהוָה [-] עַל־פְּנֵי כָל־הָאָרֶץ : פ
Ge 12 ₁₋₃	Mig 1 + Her 277	καὶ εἶπε κύριος τῷ Ἀβραάμ· ἄπελθε ἐκ τῆς γῆς σου καὶ ἐκ τῆς συγγενείας σου καὶ ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός σου εἰς τὴν γῆν, ἣν σοι δεῖξω· καὶ ποιήσω σε εἰς ἔθνος μέγα καὶ εὐλογήσω σε καὶ μεγαλυνῶ τὸ ὄνομά σου, καὶ ἔσῃ εὐλογητός. καὶ εὐλογήσω τοὺς εὐλογοῦντάς σε, καὶ τοὺς καταρωμένους σε καταράσομαι, καὶ ἐνευλογηθήσονται ἐν σοὶ πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς	καὶ εἶπεν κύριος τῷ Αβραμ ἔξελθε ἐκ τῆς γῆς σου καὶ ἐκ τῆς συγγενείας σου καὶ ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός σου εἰς τὴν γῆν ἣν ἂν σοι δεῖξω 2 καὶ ποιήσω σε εἰς ἔθνος μέγα καὶ εὐλογήσω σε καὶ μεγαλυνῶ τὸ ὄνομά σου καὶ ἔσῃ εὐλογητός 3 καὶ εὐλογήσω τοὺς εὐλογοῦντάς σε καὶ τοὺς καταρωμένους σε καταράσομαι καὶ ἐνευλογηθήσονται ἐν σοὶ πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς	וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־אַבְרָם לֵךְ־לָךְ מֵאַרְצְךָ וּמִמּוֹלַדְתְּךָ וּמִבְּרִית אֲבִיךָ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲרָאָנִי : 2 וַיַּעַשׂשׁוּ לְגִזִּי גְדוֹל וּבְאֶבְרָכָה וְאֶגְדָּלָה שְׂמֵהּ וַהֲיָה בְּרָכָה : 3 וְאַבְרָכָה מְבָרְכִיד וּמְקַלֵּל אֲרָר וְנִבְרָכוּ בְךָ כָּל מִשְׁפָּחֹת הָעָדָמָה :
Ge 12 ₄	Mig 127sq	ἐπορεύθη Ἀβραάμ καθάπερ ἐλάλησεν αὐτῷ κύριος	ἐπορεύθη Ἀβραμ καθάπερ ἐλάλησεν αὐτῷ κύριος	וַיֵּלֶךְ אַבְרָם כְּאֲשֶׁר דִּבֶּר אֵלָיו יְהוָה
Ge 15 _{1c-2}	Her 2 + Her 22 + Her 24	ὁ μισθός σου πολὺς ἔσται σφόδρα δέσποτα, τί μοι δώσεις ; ἐγὼ δὲ ἀπολύομαι ἄτεκνος. ὁ δὲ υἱὸς Μασεκ τῆς οἰκογενοῦς μου οὗτος Δαμασκὸς Ἐλιέξερ [καὶ πάλιν] ἐπειδὴ ἔμοι οὐκ ἔδωκας σπέρμα, ὁ δὲ οἰκογενῆς μου κληρονομήσει με	ὁ μισθός σου πολὺς ἔσται σφόδρα 2 [λέγει δὲ Αβραμ] δέσποτα τί μοι δώσεις ἐγὼ δὲ ἀπολύομαι ἄτεκνος ὁ δὲ υἱὸς Μασεκ τῆς οἰκογενοῦς μου οὗτος Δαμασκὸς Ελιέξερ 3 [καὶ εἶπεν Αβραμ] ἐπειδὴ ἔμοι οὐκ ἔδωκας σπέρμα ὁ δὲ οἰκογενῆς μου κληρονομήσει με	שְׂכָרְךָ הַרְבֵּה מָאָד : 2 וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֲדֹנָי יְהוָה מִהֶתְמַן־לִי וְאֲנֹכִי הוֹלֵךְ עָרִירִי וְכוּ־מִשְׁק בֵּיתִי הוּא דִּמְשָׁק אֲלֵיָעָר : 3 וַיֹּאמֶר אַבְרָם הֵן לִי לֹא נִתְּתָה זָרַע וְהָיָה בֶן־בֵּיתִי יִרְשׁ אֹתִי :
Ge 15 _{5a}	Her 76	ἐξήγαγεν δὲ αὐτὸν ἔξω καὶ εἶπεν [-] ἀνάβλεψον [-] εἰς τὸν οὐρανόν	ἐξήγαγεν δὲ αὐτὸν ἔξω καὶ εἶπεν αὐτῷ ἀνάβλεψον δὴ εἰς τὸν οὐρανόν	וַיֹּצֵא אֹהֶל הַחֻצָּה וַיֹּאמֶר הַבֶּט־נָא הַשָּׁמַיְמָה
Ge 15 ₈	Her 100	δέσποτα [-], κατὰ τί γνώσομαι, ὅτι κληρονομήσω αὐτήν ;	δέσποτα κύριε κατὰ τί γνώσομαι ὅτι κληρονομήσω αὐτήν	אֲדֹנָי יְהוָה בְּמָה אֲדַע כִּי אֵרִשְׁנָה : תָּבוֹא אֶל־אַבְרָהָם
Ge 15 ₁₅	Her 277	ἀπελεύσῃ [γέγραπται τὸ] πρὸς τοὺς πατέρας σου	ἀπελεύσῃ πρὸς τοὺς πατέρας σου	
Ge 15 ₁₈	Her 313	ἐν [γάρ] τῇ ἡμέρᾳ [φησὶν] ἐκείνῃ διέθετο κύριος τῷ Ἀβραάμ διαθήκην λέγων· τῷ σπέρματί σου δώσω τὴν γῆν ταύτην	ἐν [-] τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ διέθετο κύριος τῷ Αβραμ διαθήκην λέγων τῷ σπέρματί σου δώσω τὴν γῆν ταύτην	בַּיּוֹם הַהוּא כָּרַת יְהוָה אֶת־אַבְרָם בְּרִית לֵאמֹר לְזָרַעְךָ נִתְּנִי אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת
Ge 16 ₁₋₂	Cng 1, + 12-13	ἡ Σάρα δὲ ἡ γυνὴ Ἀβραάμ οὐκ ἔτικτεν αὐτῷ. ἦν δὲ αὐτῇ παιδίσκη Αἰγυπτία, ἥ ὄνομα Ἄγαρ. εἶπε δὲ Σάρα πρὸς Ἀβραάμ· ἰδοὺ, συνέκλεις με κύριος τοῦ μὴ τίκτειν, εἴσελθε [-] πρὸς τὴν παιδίσκην μου, ἵνα τεκνοποιήσης ἐξ αὐτῆς	Σαρα δὲ ἡ γυνὴ Αβραμ οὐκ ἔτικτεν αὐτῷ ἦν δὲ αὐτῇ παιδίσκη Αἰγυπτία ἥ ὄνομα Αγαρ 2 εἶπεν δὲ Σαρα πρὸς Αβραμ ἰδοὺ συνέκλεις ἐν με κύριος τοῦ μὴ τίκτειν εἴσελθε οὖν πρὸς τὴν παιδίσκην μου ἵνα τεκνοποιήσης ἐξ αὐτῆς	וַיְהִי אִשְׁתׁ אַבְרָם לֹא יֵלְדָה לוֹ וְלָהּ שְׁפָחָה מִצְרַיִת וּשְׁמָהּ הָגָר : 2 וַתֹּאמֶר שָׂרָה אֶל־אַבְרָם הִנֵּה־נָא עֲצָרָנִי יְהוָה מִלֵּדֶת בֶּן־נָא אֶל־שְׁפָחָתִי אֲנִי אֲבָנָה מִמֶּנָּה

❶ Bible	❷ Philon	❸ Texte de Philon	❹ Texte de la LXX	❺ Texte de la BHS
Ge 16 ^{6b-9}	Fug 1 + 119, 177	καὶ ἐκάκωσεν αὐτὴν Σάρα, καὶ ἀπέδρα ἀπὸ προσώπου αὐτῆς. εὗρε δὲ αὐτὴν ἄγγελος κυρίου ἐπὶ τῆς πηγῆς τοῦ ὕδατος ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἐπὶ τῆς πηγῆς ἐν τῇ ὁδῷ Σούρ. καὶ εἶπεν αὐτῇ ὁ ἄγγελος κυρίου· [-] παιδίσκη Σάρας, πόθεν ἔρχῃ, καὶ ποῦ πορεύῃ; καὶ εἶπεν· ἀπὸ προσώπου Σάρας τῆς κυρίας μου ἐγὼ ἀποδιδράσκω. εἶπε δὲ αὐτῇ ὁ ἄγγελος κυρίου· ἀποστράφηθι πρὸς τὴν κυρίαν σου καὶ ταπεινώθῃτι ὑπὸ τὰς χεῖρας αὐτῆς.	καὶ ἐκάκωσεν αὐτὴν Σαρα καὶ ἀπέδρα ἀπὸ προσώπου αὐτῆς 7 εὗρεν δὲ αὐτὴν ἄγγελος κυρίου ἐπὶ τῆς πηγῆς τοῦ ὕδατος ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐπὶ τῆς πηγῆς ἐν τῇ ὁδῷ Σουρ 8 καὶ εἶπεν αὐτῇ ὁ ἄγγελος κυρίου Αγαρ παιδίσκη Σαρὰς πόθεν ἔρχῃ καὶ ποῦ πορεύῃ καὶ εἶπεν ἀπὸ προσώπου Σαρὰς τῆς κυρίας μου ἐγὼ ἀποδιδράσκω 9 εἶπεν δὲ αὐτῇ ὁ ἄγγελος κυρίου ἀποστράφηθι πρὸς τὴν κυρίαν σου καὶ ταπεινώθῃτι ὑπὸ τὰς χεῖρας αὐτῆς	וַתַּעֲנֶה שְׂרַי וַתִּבְרַח מִפָּנָיו׃ 7 וַיִּמְצָא מִלְאָךְ יְהוָה עַל-יְצִין הַמַּיִם בַּמִּדְבָּר עַל-יְהֻצִין בְּדֶרֶךְ שׁוּר׃ 8 וַיֹּאמֶר [...] הָגֵר שְׂפֹתַת שְׂרַי אֵי-מִנָּה בָאת וְאֵנָה תֵלְכִי וַתֹּאמֶר מִפָּנֵי שְׂרַי וְבָרַחְתִּי אֲנֹכִי בְּרַחַת׃ 9 וַיֹּאמֶר לָהּ מִלְאָךְ יְהוָה שׁוּבִי אֶל-בִּרְיָתְךָ וְהִתְעַנִּי תַחַת יָדֶיהָ׃
Ge 16 ¹¹⁻¹²	Fug 1	καὶ εἶπεν αὐτῇ ὁ ἄγγελος κυρίου· ἰδοὺ σὺ ἐν γαστρὶ ἔχεις, καὶ τέξῃ υἱόν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰσμαήλ, ὅτι ἐπήκουσε κύριος τῇ ταπεινώσει σου. οὗτος ἔσται ἀγροίκος ἄνθρωπος· αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἐπὶ πάντα καὶ αἱ χεῖρες πάντων ἐπ' αὐτόν.	11 καὶ εἶπεν αὐτῇ ὁ ἄγγελος κυρίου ἰδοὺ σὺ ἐν γαστρὶ ἔχεις καὶ τέξῃ υἱόν καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰσμαήλ ὅτι ἐπήκουσεν κύριος τῇ ταπεινώσει σου 12 οὗτος ἔσται ἀγροίκος ἄνθρωπος αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἐπὶ πάντα καὶ αἱ χεῖρες πάντων ἐπ' αὐτόν	11 וַיֹּאמֶר לָהּ מִלְאָךְ יְהוָה הִנֵּה הָגֵר הָרָה וְלִדְתָּ בֶן וְקָרָאתָ שְׁמוֹ יִשְׁמָעֵאל׃ כִּי-שָׁמַע יְהוָה אֶל-עֲנִיָּתָהּ׃ 12 וְהוּא יִהְיֶה אֶגְרֹא אֲדָם יָדוּ בָכָל וְיָדָּ כָּל בֶּן
Ge 17 ₁	Mut 1 (+15, 17)	ἐγένετο [-] Ἀβραάμ ἐτῶν ἐνενήκοντα ἐννέα, καὶ ὥφθη κύριος τῷ Ἀβραάμ καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἐγὼ εἰμι ὁ θεός σου	ἐγένετο δὲ Ἀβραμ ἐτῶν ἐνενήκοντα ἐννέα, καὶ ὥφθη κύριος τῷ Ἀβραμ καὶ εἶπεν αὐτῷ ἐγὼ εἰμι ὁ θεός σου·	וַיְהִי אַבְרָם בן-תִּשְׁעִים שָׁנָה וַתֵּשֶׁע שָׁנִים וַיֵּרָא יְהוָה אֶל-אַבְרָם וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי-אֵל שְׂרַי
Ge 17 ₁	Gig 63	ἐγὼ εἰμι ὁ θεός σου· εὐαρέσκει ἐναντίον ἐμοῦ, καὶ γίνου ἄμεμπτος	ἐγὼ εἰμι ὁ θεός σου· εὐαρέσκει ἐναντίον ἐμοῦ καὶ γίνου ἄμεμπτος	אֲנִי-אֵל שְׂרַי הַתְּהֵלָה לִפְנֵי וְהָיָה תָמִיד׃
Ge 17 ₁ ^A	Mut 18s	ἐγὼ εἰμι [-] θεός σός	ἐγὼ εἰμι ὁ θεός σου·	אֲנִי-אֵל שְׂרַי
Ge 17 ₁	Dec 38	ἐγὼ εἰμι ὁ θεός σός	ἐγὼ εἰμι ὁ θεός σου·	אֲנִי-אֵל שְׂרַי
Ge 17 ₄	Mut 58	καὶ ἐπιλέγει ἰδοὺ ἡ διαθήκη μου	καὶ ἐγὼ ἰδοὺ ἡ διαθήκη μου	אֲנִי הֵנָּה בְרִיתִי [אֶתְךָ]
Ge 17 ₂₂ ^B	Mut 270	συνετέλεσε λαλῶν πρὸς αὐτόν (...) [-] ἀνέβη [κύριος] ἀπὸ Ἀβραάμ	συνετέλεσαν δὲ λαλῶν πρὸς αὐτόν καὶ ἀνέβη [ὁ θεός] ἀπὸ Ἀβρααμ	וַיָּבֶל לְדַבָּר אֹתוֹ וַיַּעַל אֱלֹהִים מֵעַל אֲבְרָהָם׃
≈ Ge 18 ₃	Abr 131	κύριε, εἰ ἄρα εὗρον χάριν παρὰ σοί, μὴ παρέλθῃς τὸν παῖδά σου	κύριε, εἰ ἄρα εὗρον χάριν ἐναντίον σου, μὴ παρέλθῃς τὸν παῖδά σου	אֲדֹנָי אִם-נָא מִצְּדָתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אֲלֹנָא תַעֲבֹר מֵעַל עַבְדְּךָ׃
Ge 18 ₆	Sac 59-60	σπεῦσαι καὶ φυράσαι τρία μέτρα σειμιδάλεως καὶ ποιῆσαι ἐγκρυφίας	σπεῦσον καὶ φύρασον τρία μέτρα σειμιδάλεως καὶ ποιήσον ἐγκρυφίας	מִהָרִי שְׁלֹשׁ סְאִים קָמַח סֶלֶת לְוִישִׁי וַעֲשֵׂי עֲגוֹת׃
≈ Ge 18 ₁₀	Abr 132 ?	ἐπανιών ἦξω πρὸς σέ κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον εἰς νέωτα, καὶ ἔξει υἱὸν Σάρρα ἡ γυνὴ σου	ἐπαναστρέφω ἦξω πρὸς σέ κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον εἰς ὥρας, καὶ ἔξει υἱὸν Σαρρα ἡ γυνὴ σου	שׁוּב אֲשׁוּב אֵלָיךָ כָּעֵת חַיָּה וְהָיָה בֶן לְשָׂרָה אִשְׁתְּךָ
Ge 18 ₁₂	Mut 166	ἐγέλασε δὲ Σάρρα ἐν ἑαυτῇ λέγουσα· οὐπω μὲν μοι γέγονεν ἕως τοῦ νῦν (...) [-] κύριός μου καὶ πρεσβύτερος	ἐγέλασεν δὲ Σαρρα ἐν ἑαυτῇ λέγουσα οὐπω μὲν μοι γέγονεν ἕως τοῦ νῦν ὁ δὲ κύριός μου πρεσβύτερος	וַתִּצְחַק שָׂרָה בְּקִרְבָּהּ לֵאמֹר אֲחֵרִי בָלְתִי הִיתָה-לִּי עֲדָנָה וְאֲדֹנִי זָקֵן׃
Ge 18 ₁₇	Sob 55-56	μὴ ἐπικαλύψω ἐγὼ ἀπὸ Ἀβραάμ τοῦ φίλου μου	μὴ κρύψω ἐγὼ ἀπὸ Ἀβρααμ τοῦ παιδός μου	הִמְכַסֶּה אֲנִי מֵאַבְרָהָם [- -]
Ge 18 ₂₂₋₂₃	Leg 3:9 + Che 18 + Pos 27	ὁ Ἀβραάμ [ἔτι] ἦν ἐστηκώς ἐνώπιον κυρίου καὶ ἐγγίσας [-] εἶπε μὴ συναπολέσης δίκαιον μετὰ ἀσεβοῦς	[-] Ἀβρααμ [δὲ] ἦν ἐστηκώς ἐναντίον κυρίου 23 καὶ ἐγγίσας Ἀβρααμ εἶπεν μὴ συναπολέσης δίκαιον μετὰ ἀσεβοῦς	וְאַבְרָהָם עוֹרְנוּ עִמָּד לִפְנֵי יְהוָה׃ 23 וַיִּגַּשׁ אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר הֲאֵף תִּסְפֶּה צְדִיק עִם-רָשָׁע׃
Ge 18 _{23a}	Her 30	[-] ἐγγίσας [γάρ φησιν] Ἀβραάμ εἶπε	καὶ ἐγγίσας Ἀβρααμ εἶπεν	וַיִּגַּשׁ אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר
Ge 18 _{27b}	Her 30	νῦν ἡρξάμην λαλῆσαι πρὸς τὸν κύριον, ἐγὼ δέ εἰμι γῆ καὶ σποδός	νῦν ἡρξάμην λαλῆσαι πρὸς τὸν κύριον ἐγὼ δέ εἰμι γῆ καὶ σποδός	הִנֵּה-נָא הוֹאֲלִיתִי לְדַבָּר אֶל-אֲדֹנָי וְאֲנִי עֹפֵר וְאֹפֵר׃

❶ Bible	❷ Philon	❸ Texte de Philon	❹ Texte de la LXX	❺ Texte de la BHS
Ge 18 ₃₃	Som 1:70	ἀπῆλθε [-] κύριος, ὡς ἐπαύσατο λαλῶν τῷ Ἀβραάμ, καὶ Ἀβραάμ ἀπέστρεψεν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ	ἀπῆλθεν δὲ κύριος ὡς ἐπαύσατο λαλῶν τῷ Ἀβρααμ καὶ Ἀβρααμ ἀπέστρεψεν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ	וַיָּלֶךְ יְהוָה כְּאִשֶּׁר כָּלָה לִדְבַר אֶל־אַבְרָהָם וְאַבְרָהָם שָׁב לְמָקוֹמוֹ :
Ge 19 ₂₃₋₂₄	Som 1:85 Qge 4:51 ¹	ὁ ἥλιος ἐξῆλθεν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ Λὼτ εἰσήλθεν εἰς Σηγῶρ, καὶ κύριος [#] ἔβρεξεν ἐπὶ Σόδομα καὶ Γόμορρα θεῖον καὶ πῦρ	ὁ ἥλιος ἐξῆλθεν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ Λωτ εἰσήλθεν εἰς Σηγορ ²⁴ καὶ κύριος ἔβρεξεν ἐπὶ Σοδομα καὶ Γομορρα θεῖον καὶ πῦρ	וַיָּשָׁם יְצָא עַל־הָאָרֶץ וְלֹט בָּא צָעָרָה : וַיְהִי הַמָּטָר עַל־סֻדְם וְעַל־עֲמֹרָה צִפְרִית וְאֵשׁ
Ge 21 ₆	Mut 137	γέλωτά μοι ἐποίησεν ὁ κύριος	γέλωτά μοι ἐποίησεν κύριος	צָחַק עָשָׂה לִי אֱלֹהִים
Ge 21 ₃₃	Pla 73, 85, cf 89	Ἀβραάμ (...) φυτεύσαι ἄρουραν ἐπὶ τῷ φρέατι τοῦ ὄρκου καὶ ἐπικαλέσαι [-] τὸ ὄνομα κυρίου θεὸς αἰώνιος	[καὶ] ἐφύτευσεν Ἀβρααμ ἄρουραν ἐπὶ τῷ φρέατι τοῦ ὄρκου καὶ ἐπεκαλέσατο ἐκεῖ τὸ ὄνομα κυρίου θεὸς αἰώνιος	וַיִּטֵּעַ אִשָּׁל בְּכָאֵר שָׁבַע וַיִּקְרָא־שָׁם בְּשֵׁם יְהוָה אֵל עוֹלָם :
Ge 22 _{1-2a}	Som 1:195	ὁ θεὸς ἐπείραζε τὸν Ἀβραάμ καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Ἀβραάμ, Ἀβραάμ. ὁ δὲ εἶπεν· ἰδοὺ ἐγώ. καὶ εἶπε· λάβε τὸν υἱόν σου τὸν ἀγαπητόν, ὃν ἠγάπησας, τὸν Ἰσαάκ, καὶ ἀνένεγκε	ὁ θεὸς ἐπείραζεν τὸν Ἀβρααμ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν Ἀβρααμ Ἀβρααμ ὁ δὲ εἶπεν ἰδοὺ ἐγώ ² καὶ εἶπεν λαβὲ τὸν υἱόν σου τὸν ἀγαπητόν ὃν ἠγάπησας τὸν Ἰσαακ καὶ πορεύθητι	וַיִּקְרָא יְהוָה נִסָּה אֶת־אַבְרָהָם וַיֵּאמֶר אֵלָיו אַבְרָהָם וַיֵּאמֶר הֲגִנִּי : ² וַיֵּאמֶר קַח־נָא אֶת־בְּנֶךָ אֶת־יִחִידְךָ אִשְׁרָאֵל הַבְּחֵךְ וְלֶךְ־לְךָ
Ge 22 _{3b-4a}	Mig 139	ἐπὶ τὸν τόπον ὃν εἶπεν αὐτῷ ὁ θεὸς τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ	ἐπὶ τὸν τόπον ὃν εἶπεν αὐτῷ ὁ θεός ⁴ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ	אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־אָמַר־לִּי הָאֱלֹהִים : בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי
Ge 22 _{11-12a}	Som 1:195	[-] ἐκάλεσεν αὐτὸν ἄγγελος κυρίου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ [-] λέγων· [-] Ἀβραάμ, Ἀβραάμ. ὁ δὲ εἶπεν· ἰδοὺ ἐγώ, καὶ εἶπε· μὴ ἐπιβάλης τὴν χειρὰ σου ἐπὶ τὸ παιδάριον, μηδὲ ποιήσης αὐτῷ μηδέν	καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν ἄγγελος κυρίου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἀβρααμ Ἀβρααμ ὁ δὲ εἶπεν ἰδοὺ ἐγώ ¹² καὶ εἶπεν μὴ ἐπιβάλης τὴν χειρὰ σου ἐπὶ τὸ παιδάριον μηδὲ ποιήσης αὐτῷ μηδέν	וַיִּקְרָא אֵלָיו מֵאֵלָף יְהוָה מִן־הַשָּׁמַיִם וַיֵּאמֶר אַבְרָהָם אַבְרָהָם וַיֵּאמֶר הֲגִנִּי : ¹² וַיֵּאמֶר אֶל־תִּשְׁלַח יָדְךָ אֶל־הַנֶּעָר וְאֶל־תַּעַשׂ לָו מֵאֻמָּה
Ge 24 ₁	Sob 17	[-] Ἀβραάμ ἦν πρεσβύτερος προβεβηκώς [-] καὶ κύριος εὐλόγησε τὸν Ἀβραάμ κατὰ πάντα.	[καὶ] Ἀβρααμ ἦν πρεσβύτερος προβεβηκώς ἡμερῶν καὶ κύριος εὐλόγησεν τὸν Ἀβρααμ κατὰ πάντα	וְאַבְרָהָם זָקֵן בָּא בִּימֵים וַיְהִי בְרַךְ אֶת־אַבְרָהָם כָּל־כָּל :
Ge 24 ₇	Leg 3:42	κύριος ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ καὶ ὁ θεὸς τῆς γῆς, ὃς ἔλαβέ με ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός μου	κύριος ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ καὶ ὁ θεὸς τῆς γῆς ὃς ἔλαβέν με ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός μου	יְהוָה אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם אֲשֶׁר לִקְחָנִי מִבֵּית אָבִי
Ge 24 ₁₀	Cng 110	[-] δέκα (γὰρ) καμήλους λαμβάνει	καὶ ἔλαβεν (ὁ παῖς) δέκα καμήλους	וַיִּקַּח הָעֶבֶד צִוְּיָהּ גַּמְלִים
Ge 24 ₁₆₋₂₀	Pos 132	¹⁶ ἡ γὰρ παρθένος (φῃσὶν) ἦν καλὴ τῇ ὄψει σφόδρα, παρθένος ἦν, ἀνὴρ οὐκ ἔγνω αὐτήν. καταβάσα δὲ ἐπὶ τὴν πηγὴν ἐπλησε τὴν ὑδρίαν καὶ ἀνέβη. ¹⁷ προσέδραμε δὲ ὁ παῖς εἰς συνάντησιν αὐτῇ καὶ εἶπε· πότισόν με διὴ μικρὸν ὕδωρ ἐκ τῆς ὑδρίας σου. ¹⁸ ἡ δὲ εἶπε· πίε, κύριε. καὶ σπεύσασα καθεῖλε τὴν ὑδρίαν ἐπὶ τὸν βραχίονα αὐτῆς καὶ ἐπότισεν αὐτόν, ¹⁹ ἕως ἐπαύσατο πίνων· καὶ εἶπε· καὶ ταῖς καμήλοις σου ὑδρεύσομαι, ἕως ἂν πᾶσαι πίνωσι. ²⁰ καὶ σπεύσασα [-] ἐξεκένωσε τὴν ὑδρίαν εἰς τὸ ποτιστήριον, καὶ δραμοῦσα ἐπὶ τὸ φρέαρ [-] [-] ὑδρεύσατο [-] ταῖς καμήλοις	¹⁶ ἡ δὲ παρθένος ἦν καλὴ τῇ ὄψει σφόδρα παρθένος ἦν ἀνὴρ οὐκ ἔγνω αὐτήν καταβάσα δὲ ἐπὶ τὴν πηγὴν ἐπλησεν τὴν ὑδρίαν καὶ ἀνέβη ¹⁷ ἐπέδραμεν δὲ ὁ παῖς εἰς συνάντησιν αὐτῆς καὶ εἶπεν πότισόν με μικρὸν ὕδωρ ἐκ τῆς ὑδρίας σου ¹⁸ ἡ δὲ εἶπεν πίε κύριε καὶ ἔσπευσεν καὶ καθεῖλεν τὴν ὑδρίαν ἐπὶ τὸν βραχίονα αὐτῆς καὶ ἐπότισεν αὐτόν ¹⁹ ἕως ἐπαύσατο πίνων καὶ εἶπεν καὶ ταῖς καμήλοις σου ὑδρεύσομαι ἕως ἂν πᾶσαι πίνωσιν ²⁰ καὶ ἔσπευσεν καὶ ἐξεκένωσεν τὴν ὑδρίαν εἰς τὸ ποτιστήριον καὶ ἔδραμεν ἔτι ἐπὶ τὸ φρέαρ ἀντλήσας καὶ ὑδρεύσατο πάσαις ταῖς καμήλοις	¹⁶ וַהֲנִעַךְ טַבַּת מְרָאָהּ מֵאֵד בְּתוֹלָהּ וְאִישׁ לֹא יָדָעָה וַתֵּרֶד הָעֵינָה וַתְּמַלֵּא כִדָּה וַתַּעַל : ¹⁷ וַיֵּרֶץ הָעֶבֶד לִקְרֹאתָהּ וַיֵּאמֶר הַגִּמְיָאִינִי נָא מַעַט־מִיָּם מִכִּדָּה : ¹⁸ וַתֵּאמֶר שְׂתֵּה אֲדֹנָי וַתְּמַחֵר וַתֵּרֶד כִּדָּה עַל־יָדָהּ וַתִּשְׁקֶהוּ : ¹⁹ וַתִּבֶּל כֹּל־הַשְּׂקָתוֹ וַתֵּאמֶר גַּם לְגַמְלֵיךָ אֲשָׁפֵא עַד אִם־כָּלֹו לִשְׂתֵּה : ²⁰ וַתְּמַחֵר וַתַּעַר כִּדָּה אֶל־הַשְּׂקָת וַתֵּרֶץ עוֹד אֶל־הַבְּעָר לִשְׁאֹב וַתִּשְׁאֹב לְכָל־גַּמְלֵיוֹ :
Ge 25 ₂₇	Pla 44	ἄπλαστος οἰκῶν οἰκίαν	ἄπλαστος οἰκῶν οἰκίαν	אִישׁ תָּם יֹשֵׁב אֶהְיֶה :

¹ En Qge 4:51, est cité ce même extrait de Ge 19₂₃₋₂₄, mais le logiciel BibleWorks 9 considère qu'ici (et ici seulement †) le mot κύριος est un nom propre (et non pas un nom commun).

❶ Bible	❷ Philon	❸ Texte de Philon	❹ Texte de la LXX	❺ Texte de la BHS
Ge 27 ₂₀	Sac 64	τί τοῦτο ὁ ταχὺ εὗρες, ὃ τέκνον; [δογματικῶς ἀποκρίνεται] ὁ παρέδωκε κύριος ὁ θεός [-] ἐναντίον ἐμοῦ	τί τοῦτο, ὁ ταχὺ εὗρες, ὃ τέκνον; ὁ δὲ εἶπεν ὁ παρέδωκεν κύριος ὁ θεός σου ἐναντίον μου	מה־הָהָה מֵהֶרֶץ לְמִצְרָיִם בְּנִי יֵאָמֶר כִּי הִקְרָה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לִפְנֵי :
	Imm 92 + Ebr 120 + Fug 169	τί τοῦτο ὁ ταχὺ εὗρες, [-] τέκνον; [ἀποκρίνεται καί φησιν]. ὁ παρέδωκε κύριος ὁ θεός ἐναντίον μου	τί τοῦτο, ὁ ταχὺ εὗρες, ὃ τέκνον; [ὁ δὲ εἶπεν] ὁ παρέδωκεν κύριος ὁ θεός σου ἐναντίον μου	מה־הָהָה מֵהֶרֶץ לְמִצְרָיִם בְּנִי יֵאָמֶר כִּי הִקְרָה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לִפְנֵי :
Ge 28 ₁₂₋₁₅	Som 1:3 + 1:133 + I:159 + I:166 + I:173	¹² καὶ ἐνυπνιάσθη· καὶ ἰδοὺ κλίμαξ ἐστηριγμένη ἐν τῇ γῇ, ἣς ἡ κεφαλὴ ἀφικνεῖτο εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ οἱ ἄγγελοι τοῦ θεοῦ ἀνέβαινον καὶ κατέβαινον ἐπ' αὐτῆς· ¹³ ὁ δὲ κύριος ἐπεστήρικτο ἐπ' αὐτῆς· καὶ εἶπεν ἐγὼ εἰμι [-] ^C ὁ θεός Ἀβραάμ τοῦ πατρός σου καὶ ὁ θεός Ἰσαάκ· μὴ φοβοῦ· ἡ γῇ, φ' ἣς σὺ καθεύδεις, [--] σοὶ δώσω αὐτήν καὶ τῷ σπέρματί σου, ¹⁴ καὶ ἔσται τὸ σπέρμα σου ὡς ἡ ἄμμος τῆς γῆς, καὶ πλατυνθήσεται ἐπὶ θάλασσαν καὶ [-] λίβα καὶ [-] βορρᾶν καὶ [-] ἀνατολάς· καὶ ἐνευλογηθήσονται ἐν σοὶ πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς καὶ ἐν τῷ σπέρματί σου. ¹⁵ καὶ ἰδοὺ ἐγὼ μετὰ σοῦ, διαφυλάσσω σε ἐν τῇ ὁδῷ πάση, ἢ ἂν πορευθῇς καὶ ἀποστρέψω σε εἰς τὴν γῆν ταύτην, ὅτι οὐ μὴ σε ἐγκαταλίπω, ἕως τοῦ ποιησαί με πάντα ὅσα ἐλάλησα σοι	¹² καὶ ἐνυπνιάσθη καὶ ἰδοὺ κλίμαξ ἐστηριγμένη ἐν τῇ γῇ ἣς ἡ κεφαλὴ ἀφικνεῖτο εἰς τὸν οὐρανόν καὶ οἱ ἄγγελοι τοῦ θεοῦ ἀνέβαινον καὶ κατέβαινον ἐπ' αὐτῆς ¹³ ὁ δὲ κύριος ἐπεστήρικτο ἐπ' αὐτῆς καὶ εἶπεν ἐγὼ [-] κύριος ὁ θεός Ἀβραάμ τοῦ πατρός σου καὶ ὁ θεός Ἰσαάκ μὴ φοβοῦ ἡ γῇ ἐφ' ἣς σὺ καθεύδεις ἐπ' αὐτῆς σοὶ δώσω αὐτήν καὶ τῷ σπέρματί σου ¹⁴ καὶ ἔσται τὸ σπέρμα σου ὡς ἡ ἄμμος τῆς γῆς καὶ πλατυνθήσεται ἐπὶ θάλασσαν καὶ ἐπὶ λίβα καὶ ἐπὶ βορρᾶν καὶ ἐπ' ἀνατολάς καὶ ἐνευλογηθήσονται ἐν σοὶ πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς καὶ ἐν τῷ σπέρματί σου ¹⁵ καὶ ἰδοὺ ἐγὼ μετὰ σοῦ διαφυλάσσω σε ἐν τῇ ὁδῷ πάση οὗ ἂν πορευθῇς καὶ ἀποστρέψω σε εἰς τὴν γῆν ταύτην ὅτι οὐ μὴ σε ἐγκαταλίπω ἕως τοῦ ποιησαί με πάντα ὅσα ἐλάλησά σοι	¹² וַיַּחֲלֵם וְהָיָה סֶלֶם מַצֵּב אֲרָצָה וְרֹאשׁוֹ מֵגִיעַ הַשָּׁמַיְמָה וְהָיָה מִלְאָכֵי אֱלֹהִים עֹלִים וְיֹרְדִים בּוֹ : ¹³ וְהָיָה יְהוָה נֹכַח עָלָיו וַיֹּאמֶר אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אָבִיךָ וְאַלֶּיךָ יִצְחָק [- Ø -] הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתָּה שֹׁכֵב עָלֶיהָ לִּי אֶתְּנֶנָּה וְלִבְנֶיךָ : ¹⁴ וְהָיָה זֶרְעֶךָ כַּעֲפֹר הָאָרֶץ וּפְרִצְתָּ גִמְה וְנִקְדְּמָה וְצִפְנָה וְנִגְבְּהָ וְנִדְבְּרָכָה בְּךָ כָּל־מִשְׁפָּחָת הָאֲדָמָה וּבְנֵיךָ : ¹⁵ וְהָיָה אֲנֹכִי עִמָּךְ וְשִׁמְרְתִּיךָ כְּכֹל אֲשֶׁר־תֵּלֵךְ וְהִשְׁבֹּתִיךָ אֶל־הָאֲדָמָה הַזֹּאת כִּי לֹא אֶעְזֹבְךָ עַד אֲשֶׁר אִם־עָשִׂיתִי אֵת אֲשֶׁר־דִּבַּרְתִּי לְךָ :
Ge 28 ₁₆	Som 1:183 et 1:185	ἐξηγέρθη [γάρ φησιν] Ἰακώβ [- -] καὶ εἶπεν, ὅτι ἔστι κύριος ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, ἐγὼ δὲ οὐκ ᾔδειν	καὶ ἐξηγέρθη Ἰακώβ ἀπὸ τοῦ ὕπνου αὐτοῦ καὶ εἶπεν ὅτι ἔστιν κύριος ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, ἐγὼ δὲ οὐκ ᾔδειν	וַיִּיקָץ יַעֲקֹב [מִשְׁנָתוֹ] יֵאָמֶר אֲכֹן יֵשׁ יְהוָה בְּמָקוֹם הַזֶּה וְאֲנֹכִי לֹא יָדַעְתִּי :
Ge 28 ₁₇	Som 1:184	ὡς φοβερὸς ὁ τόπος οὗτος	ὡς φοβερὸς ὁ τόπος οὗτος	מִה־נִּירָא הַמָּקוֹם הַזֶּה
Gn 28 ₁₇	Som 1:185	οὐκ ἔστι τοῦτο	οὐκ ἔστιν τοῦτο	אֵין זֶה
Ge 28 ₂₁	Pla 90	καὶ ἔσται κύριος ἐμοὶ εἰς θεόν	καὶ ἔσται μοι κύριος εἰς θεόν	וְהָיָה יְהוָה לִי לֵאלֹהִים
Ge 29 ₃₁ ^D	Leg 3:180 + Her 51	ιδὼν γὰρ κύριος , ὅτι μισεῖται Λεῖα, ἤνοιξε τὴν μήτραν αὐτῆς Ῥαχὴλ δὲ ἦν στεῖρα	ιδὼν δὲ κύριος ὅτι μισεῖται Λεῖα, ἤνοιξεν τὴν μήτραν αὐτῆς· Ραχὴλ δὲ ἦν στεῖρα	וַיֵּרָא יְהוָה כִּי־שָׁנְאָהּ לֵאמֹר וַיִּפְתַּח אֶת־רִחְמָהּ וַרְחֵל עָקְרָה :
Ge 30 ₁ ^E	Leg 2:46	δός μοι τέκνα, εἰ δὲ μή, τελευτήσω ἐγὼ	δός μοι τέκνα· εἰ δὲ μή, τελευτήσω ἐγὼ	הִבֵּה־לִי בָנִים וְאִם־אֵין מִתָּה אֲנֹכִי :
Ge 30 ₂ ^F	Leg 2:46	μὴ ἀντὶ θεοῦ ἐγὼ εἰμι , ὃς ἐστέρησέ σε καρπὸν κοιλίας ;	μὴ ἀντὶ θεοῦ ἐγὼ εἰμι, ὃς ἐστέρησέν σε καρπὸν κοιλίας ;	הַתַּחַת אֱלֹהִים אֲנֹכִי אֲשֶׁר־מָנַע מִמֶּךָ פְּרִי־בֶטֶן :
Ge 30 ₉	Pla 134	ἔστι τοῦ τίκτειν	ἔστι τοῦ τίκτειν	עֲמִידָה מְלֻדָּת
Ge 30 _{18b}	Pla 117	ἐκάλεσε [γάρ φησι] τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰσάαχαρ, ὃ ἐστὶν μισθός	καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰσασαχαρ ὃ ἐστὶν Μισθός	וַתִּקְרָא שְׁמוֹ יִשְׁשָׁכָר : יִסָּף יְהוָה לִי בֶן אַחֵר :
Ge 30 ₂₄	Pos 179	προσθέτω μοι ὁ θεός υἱὸν ἕτερον	προσθέτω ὁ θεός μοι υἱὸν ἕτερον	
Ge 31 ₁₁₋₁₃	Som 1:189	¹¹ [-] εἶπέ μοι ὁ ἄγγελος τοῦ θεοῦ καθ' ὕπνον· Ἰακώβ. ἐγὼ δὲ εἶπα· τί ἐστι ; ¹² καὶ εἶπεν ἀνάβλεψον τοῖς ὀφθαλμοῖς σου καὶ ἴδε τοὺς τράγους καὶ τοὺς κριοὺς ἀναβαίνοντας ἐπὶ τὰ πρόβατα καὶ τὰς αἴγας διαλευκούς καὶ ποικίλους καὶ σποδοειδεῖς ῥαντούς, ἐώρακα γὰρ ὅσα σοι Λάβαν ποιεῖ. ¹³ ἐγὼ εἰμι ὁ θεός ὁ ὀφθείς σοι ἐν τόπῳ θεοῦ , οὗ ἡλειψάς μοι [-] στήλην καὶ ἠϋζω μοι [-] εὐχήν. νῦν οὖν ἀνάστηθι καὶ ἐξελθε ἐκ τῆς γῆς ταύτης καὶ ἀπελθε εἰς τὴν γῆν τῆς γενέσεώς σου, καὶ ἔσομαι μετὰ σοῦ	¹¹ καὶ εἶπέν μοι ὁ ἄγγελος τοῦ θεοῦ καθ' ὕπνον Ἰακώβ ἐγὼ δὲ εἶπα τί ἐστιν ; ¹² καὶ εἶπεν ἀνάβλεψον τοῖς ὀφθαλμοῖς σου καὶ ἴδε τοὺς τράγους καὶ τοὺς κριοὺς ἀναβαίνοντας ἐπὶ τὰ πρόβατα καὶ τὰς αἴγας διαλευκούς καὶ ποικίλους καὶ σποδοειδεῖς ῥαντούς ἐώρακα γὰρ ὅσα σοι Λαβαν ποιεῖ ¹³ ἐγὼ εἰμι ὁ θεός ὁ ὀφθείς σοι ἐν τόπῳ θεοῦ οὗ ἡλειψάς μοι ἐκεῖ στήλην καὶ ἠϋζω μοι ἐκεῖ εὐχήν νῦν οὖν ἀνάστηθι καὶ ἐξελθε ἐκ τῆς γῆς ταύτης καὶ ἀπελθε εἰς τὴν γῆν τῆς γενέσεώς σου καὶ ἔσομαι μετὰ σοῦ	¹¹ וַיֹּאמֶר אֵלַי מִלְאָךְ הָאֱלֹהִים בְּחֻלֹם יַעֲקֹב וַאֲמַר הִנְנִי : ¹² וַיֹּאמֶר שֹׂאֲנָא עֵינֶיךָ וּרְאֵה כָל־הַעֲתֻדִּים הָעֹלִים עַל־הַצֹּאן עֲקָדִים נִגְזָזִים וּבְרָדִים כִּי רָאִיתִי אֵת כָּל־אֲשֶׁר לְבֶן עֵשָׂה לְךָ : ¹³ אֲנֹכִי הֵאֵל [Ø] בֵּית־אֵל אֲשֶׁר מְשַׁחֵת שָׁם מִצְבֵּה אֲשֶׁר נִדְרָת לִי שָׁם גִּדָּר עֲתָה קוּם צֵא מִרֶחֱצֶיךָ הַזֹּאת וְשׁוּב אֶל־אָרֶץ מוֹלְדְּךָ :

❶ Bible	❷ Philon	❸ Texte de Philon	❹ Texte de la LXX	❺ Texte de la BHS
Ge 31 ₁₂	Som 1:227	έώρακα [-] ὅσα σοι Λάβαν ποιεῖ	έώρακα γὰρ ὅσα σοι Λαβαν ποιεῖ	רָאִיתִי אֶת כָּל־אֲשֶׁר לְבָן עָשָׂה לָךְ
Ge 31 ₁₃ ^G	Som 1:227	ἐγὼ εἰμι ὁ θεός ὁ ὀφθεῖς σοι ἐν τόπῳ θεοῦ	ἐγὼ εἰμι ὁ θεός ὁ ὀφθεῖς σοι ἐν τόπῳ θεοῦ	אֲנִי הָאֵל [0] בֵּית־אֵל
Ge 31 ₃₅	Ebr 54	μη βαρέως φέρε, κύριε· οὐ δύναμαι ἀναστῆναι ἐνώπιόν σου, ὅτι τὰ κατ' ἔθισμόν τῶν γυναικῶν μοί ἐστιν	μη βαρέως φέρε, κύριε· οὐ δύναμαι ἀναστῆναι ἐνώπιόν σου, ὅτι τὸ κατ' ἔθισμόν τῶν γυναικῶν μοί ἐστιν.	אֶל־יִחִיר בְּעֵינַי אֲדֹנָי כִּי לֹא אוּכַל לָקוּם מִפְּנֵיךְ כִּי־יִדְרָךְ נַפְשִׁי לִי
Ge 32 ₃₀	Mut 14	ἀνάγγειλόν μοι τὸ ὄνομά σου, ὁ δὲ εἶπεν· ἵνα τί τοῦτο ἐρωτᾷς τὸ ὄνομά μου ;	ἀνάγγειλόν μοι τὸ ὄνομά σου. καὶ εἶπεν ἵνα τί τοῦτο ἐρωτᾷς τὸ ὄνομά μου ;	הִגִּידָהּ נָא שְׁמֶךָ וַיֹּאמֶר לָמָּה זֶה תִּשְׁאַל לִשְׁמִי
Ge 35 ₁₁	Mut 23	ἐγὼ ὁ θεός σου, αὐξάνου καὶ πληθύνου	ἐγὼ ὁ θεός σου· αὐξάνου καὶ πληθύνου	אֶל־הַיָּמִים אֲנִי אֵל שְׁדֵי פֶרְה וּרְבָה
Ge 35 ₁₈	Mut 94	[-] ὀδύνης [-] (γὰρ) υἱὸν καλεῖ	ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Υἱὸς ὀδύνης μου	וּתְקַרָא שְׁמוֹ בְּיִדְאוּנִי
Ge 37 ₈	Som 2:7 et 2:100	μη βασιλεύων βασιλεύσεις ἐφ' ἡμῖν κυριεύων κυριεύσεις ἡμῶν	μη βασιλεύων βασιλεύσεις ἐφ' ἡμᾶς ἢ κυριεύων κυριεύσεις ἡμῶν	הַמֶּלֶךְ תִּמְלֹךְ עָלֵינוּ אִם־מִשּׁוּל תִּמְשָׁל בָּנוּ
Ge 38 ₆₋₇	Leg 3:74 + 3:71	καὶ ἔλαβεν Ἰουδας γυναῖκα Εἷρ τῇ πρωτοτόκῳ αὐτοῦ, ἣ ὄνομα Θάμαρ, (...) καὶ ἐγένετο [-] Εἷρ [-] πονηρὸς ἐναντι κυρίου, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτὸν ὁ θεός	⁶ καὶ ἔλαβεν Ἰουδας γυναῖκα Ἡρ τῇ πρωτοτόκῳ αὐτοῦ ἣ ὄνομα Θαμαρ ⁷ [-] ἐγένετο δὲ Ἡρ πρωτότοκος Ἰουδα πονηρὸς ἐναντίον κυρίου καὶ ἀπέκτεινεν αὐτὸν ὁ θεός	⁶ וַיִּקַּח יְהוּדָה אִשָּׁה לַעֲר בְכוֹרָו וְשֵׁמָּה תָמָר : ⁷ וַיְהִי עַר בְּכוֹר יְהוּדָה רָע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיִּמָּתְהוּ יְהוָה :
Ge 48 ₁₅	Mut 41	ὁ θεός, ᾧ εὐηρέστησαν οἱ πατέρες μου (...) ἐνώπιον αὐτοῦ	ὁ θεός ᾧ εὐηρέστησαν οἱ πατέρες μου ἐναντίον αὐτοῦ	הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר הִתְהַלְכוּ אֲבֹתַי לִפְנָיו
Ge 49 ₁₆₋₁₈	Leg 2:94 (+ 2:101) + Agr 94	ᾧ δὲ κρίνει τὸν ἑαυτοῦ λαόν, ὥσει καὶ μία φυλὴ [-] Ἰσραὴλ, καὶ γενέσθω Δὲν ὄφης ἐφ' ὁδοῦ, ἐγκαθήμενος ἐπὶ τρίβου, δάκνων πτέρναν ἵππου, καὶ πεσεῖται ὁ ἵππευς εἰς τὰ ὀπίσω, τὴν σωτηρίαν περιμένων κυρίου	¹⁶ Δὲν κρίνει τὸν ἑαυτοῦ λαὸν ὥσει καὶ μία φυλὴ ἐν Ἰσραηλ ¹⁷ καὶ γεννηθήτω Δὲν ὄφης ἐφ' ὁδοῦ ἐγκαθήμενος ἐπὶ τρίβου δάκνων πτέρναν ἵππου καὶ πεσεῖται ὁ ἵππευς εἰς τὰ ὀπίσω ¹⁸ τὴν σωτηρίαν περιμένω κυρίου	¹⁶ דָּן יִדְרִי עִמּוֹ כְּאֶתְד שְׁבִטִי יִשְׂרָאֵל : ¹⁷ וַיְהִי־דָן נֶחֱשׁ עַל־יִדְרָךְ שְׁפִיפֶן עַל־יֶאֱרַח הַנֶּחֱשׁ עַקְבֵּי־סוּס וַיִּפֹּל רַכְבּוֹ אַחֹר : ¹⁸ לִישׁוּעָתְךָ קִנִּיתִי יְהוָה :
Ex 2 ₁₅	Leg 3:12	ἀνεχώρησε [γὰρ φησι] ᾧ Μωυσῆς ἀπὸ προσώπου Φαραὼ καὶ κατόκησεν ἐν γῇ Μαδιάμ (...) καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ τοῦ φρέατος	ἀνεχώρησεν δὲ Μωυσῆς ἀπὸ προσώπου Φαραὼ καὶ ὤκησεν ἐν γῇ Μαδιαμ [ἐλθὼν δὲ εἰς γῆν Μαδιαμ] [-] ἐκάθισεν ἐπὶ τοῦ φρέατος	וַיִּבָּרַךְ מֹשֶׁה מִפְּנֵי פָרְעֹה וַיֵּשֶׁב בְּאֶרֶץ־מִדְיָן וַיֵּשֶׁב עַל־הַבְּעָר :
Ex 3 ₂₋₃	Fug 161	ὅτι ὁ βάτος καίεται [καὶ] οὐ κατακαίεται τί, [ὅτι]	2. ὅτι ὁ βάτος καίεται [πυρί ὁ δὲ βάτος] οὐ κατεκαίετο 3. τί ὅτι [οὐ κατακαίεται ὁ βάτος]	וַהֲגָה הַסֵּהָה בַּעַר [בָּאֵשׁ וְהַסֵּהָה] אֵינֶנּוּ אֵלָּל : מִדּוּעַ [לֹא־יִבְעַר הַסֵּהָה] :
Ex 3 ₄	Som 1:194	ὡς γὰρ εἶδε [φησὶν] [-] ὅτι προσάγει ἰδεῖν, ἐκάλεσεν αὐτὸν κύριος ἐκ τοῦ βάτου λέγων· Μωυσεῖ, μωυσεῖ. ὁ δὲ εἶπε· τί ἐστιν ;	ὡς δὲ εἶδεν κύριος ὅτι προσάγει ἰδεῖν ἐκάλεσεν αὐτὸν κύριος ἐκ τοῦ βάτου λέγων Μωυσεῖ Μωυσεῖ ὁ δὲ εἶπεν τί ἐστιν	וַיֹּרָא יְהוָה כִּי סָר לְרַאּוֹת וַיִּקְרָא אֵלָיו אֱלֹהִים מִתּוֹךְ הַסֵּהָה וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר הֲגִנִּי :
Ex 3 ₅	Fug 162	μη ἐγγίσης ὧδε	μη ἐγγίσης ὧδε	אֶל־תִּקְרַב הָלֶם
Ex 3 ₁₄	Pot 160 ^H	ἐγὼ εἰμι ὁ ὢν	ἐγὼ εἰμι ὁ ὢν	אֲנִי־הֵנָּה אֲשֶׁר אֲנִי־הֵנָּה
Ex 3 ₁₅	Mut 12	κύριος ὁ θεός [τῶν τριῶν φύσεων, διδασκαλίας, τελειότητος, ἀσκήσεως, ὧν σύμβολα] Ἀβραάμ, [-] Ἰσαάκ, [-] Ἰακώβ [ἀναγράφεται.] τοῦτο γὰρ μου [φησὶν] [-] ὄνομα αἰώνιον [ὡς ἂν ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς αἰῶνι ἐξεταζόμενον, οὐκ ἐν τῇ πρὸ αἰῶνος,] καὶ μνημόσυνον, [οὐ τὸ πέρα μνήμης καὶ νοήσεως ἰστάμενον, καὶ πάλιν] [-] γενεαῖς, [οὐ φύσεσιν ἀγενήτοις]	κύριος ὁ θεός [τῶν πατέρων ὑμῶν, θεός] Ἀβρααμ καὶ θεός Ἰσαακ καὶ θεός Ἰακωβ, [ἀπέσταλκέν με πρὸς ὑμᾶς] τοῦτό [-] μου ἐστιν ὄνομα αἰώνιον καὶ μνημόσυνον γενεῶν γενεαῖς	יְהוָה אֱלֹהֵי [אַבְרָהָם אֱלֹהֵי] אַבְרָהָם [יִצְחָק וַיִּקְרָא] יִצְחָק [וְיַעֲקֹב] יַעֲקֹב וְהָיָה שְׁמִי לְעֹלָם וְהָיָה זִכְרִי לְךָ דָּר :

❶ Bible	❷ Philon	❸ Texte de Philon	❹ Texte de la LXX	❺ Texte de la BHS
Ex 4 ¹⁻⁵	Leg 2:88	ἐὰν οὖν μὴ πιστεύσωσί μοι μηδὲ εἰσακούσωσι τῆς φωνῆς μου ἐροῦσι γάρ [-] οὐκ ὥπται σοι ὁ θεός [τί ἐρῶ πρὸς αὐτούς] ; καὶ εἶπε κύριος Μωϋσεῖ· τί τοῦτ' ἐστὶ τὸ ἐν τῇ χειρὶ σου ; ὁ δὲ εἶπε· ράβδος. καὶ εἶπε· ρῖψον αὐτὴν ἐπὶ τὴν γῆν. καὶ ἔρριπεν αὐτὴν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἐγένετο ὄφις, καὶ ἔφυγε Μωϋσῆς ἀπ' αὐτοῦ. καὶ εἶπε κύριος [-] Μωϋσεῖ· ἔκτεινον τὴν χεῖρα καὶ ἐπιλαβοῦ τῆς κέρκου. ἐκτείνας οὖν τὴν χεῖρα ἐπελάβετο τῆς κέρκου , καὶ ἐγένετο ράβδος ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ· ἵνα πιστεύσωσί [σοι].	ἐὰν οὖν μὴ πιστεύσωσιν μοι μηδὲ εἰσακούσωσιν τῆς φωνῆς μου ἐροῦσιν γάρ ὅτι οὐκ ὥπται σοι ὁ θεός [τί ἐρῶ πρὸς αὐτούς] ² εἶπεν δὲ αὐτῷ κύριος τί τοῦτό ἐστιν τὸ ἐν τῇ χειρὶ σου ὁ δὲ εἶπεν ράβδος ³ καὶ εἶπεν ρῖψον αὐτὴν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἔρριπεν αὐτὴν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἐγένετο ὄφις καὶ ἔφυγεν Μωϋσῆς ἀπ' αὐτοῦ ⁴ καὶ εἶπεν κύριος πρὸς Μωϋσῆν ἔκτεινον τὴν χεῖρα καὶ ἐπιλαβοῦ τῆς κέρκου. ἐκτείνας οὖν τὴν χεῖρα ἐπελάβετο τῆς κέρκου καὶ ἐγένετο ράβδος ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ ⁵ ἵνα πιστεύσωσιν [σοι]	וְהָן לֹא־נִאֲמִינוּ לִי וְלֹא יִשְׁמְעוּ בְקִלְיָי בִּי יֹאמְרוּ לֹא־נִרְאָה אֵלֶיךָ יְהוָה [--] : ² וַיֹּאמֶר אֵלָיו יְהוָה (מֹנֶה) [מִה־נִּהָ] בְּיָדְךָ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה : ³ וַיֹּאמֶר הַשְׁלִיכֵהוּ אַרְצָה וַיִּשְׁלִיכֵהוּ אַרְצָה וַיִּהְיֶה לְנִחֹשׁ וַיִּנָּס מֹשֶׁה מִפָּנָיו : ⁴ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה שְׁלַח יָדְךָ וְנֶאֱחַז בַּזָּנָב וַיִּשְׁלַח יָדוֹ וַיִּחָזֶק בּוֹ וַיִּהְיֶה לְמִטָּה בְּכַףוֹ : ⁵ לְמַעַן יֵאמְרוּ [-]
Ex 4 ¹²	Her 25	[-] ἐγὼ ἀνοίξω τὸ στόμα σου, καὶ συμβιβάσω σε ἃ μέλλεις λαλῆσειν	καὶ ἐγὼ ἀνοίξω τὸ στόμα σου καὶ συμβιβάσω σε ὃ μέλλεις λαλῆσαι	וְאֲנֹכִי אֶהְיֶה עִם־פִּי וְהוֹרִיתִיךָ אֶשֶׁר תִּדְבָּר :
Ex 5 ²	Ebr 19	τίς ἐστὶν οὗ ὑπακούομαι; οὐκ οἶδα τὸν κύριον	τίς ἐστὶν οὗ εἰσακούσομαι (...) οὐκ οἶδα τὸν κύριον	מִי יְהוָה אֲשֶׁר אֲשַׁמַּע בְּקִלְיוֹ (...) לֹא יִדְעָתִי אֶת־יְהוָה
Ex 5 ^{2b}	Ebr 77	οὐκ οἶδα τὸν κύριον , καὶ τὸν Ἰσραὴλ οὐκ ἐξαποστέλλω	οὐκ οἶδα τὸν κύριον καὶ τὸν Ἰσραὴλ οὐκ ἐξαποστέλλω	לֹא יִדְעָתִי אֶת־יְהוָה וְגַם אֶת־יִשְׂרָאֵל לֹא אֲשַׁלַּח :
Ex 5 ²²⁻²³	Her 20	κύριε , διὰ τί ἐκάκωσας τὸν λαὸν τοῦτον ; καὶ ἵνα τί ἀπέσταλκάς με; καὶ ἀφ' οὗ πεπόμεναι πρὸς Φαραὼ λαλῆσαι ἐπὶ τῷ σῶ ὀνόματι, ἐκάκωσεν τὸν λαόν [-], καὶ οὐκ ἐρρύσω τὸν λαόν σου	κύριε διὰ τί ἐκάκωσας τὸν λαὸν τοῦτον καὶ ἵνα τί ἀπέσταλκάς με ²³ καὶ ἀφ' οὗ πεπόμεναι πρὸς Φαραῶ λαλῆσαι ἐπὶ τῷ σῶ ὀνόματι ἐκάκωσεν τὸν λαὸν τοῦτον καὶ οὐκ ἐρρύσω τὸν λαόν σου	אֲדֹנָי לָמָּה הִרְעָתָה לְעַם הַזֶּה לָמָּה הָיָה שְׁלַחְתָּנִי : ²³ וַמֶּלֶךְ בָּאתִי אֶל־פַּרְעֹה לִדְבַר בְּשֵׁם הָרַע לְעַם הַזֶּה וְהִצַּל לֹא־הִצַּלְתָּ אֶת־עַמִּי :
Ex 6 ³	Mut 13	[-] ὥφθην [φθῆν] πρὸς Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ θεός [ὧν] αὐτῶν, καὶ τὸ ὄνομά μου κύριον οὐκ ἐδήλωσα αὐτοῖς	καὶ ὥφθην πρὸς Ἀβραάμ καὶ Ἰσαάκ καὶ Ἰακώβ θεός [ὧν] αὐτῶν καὶ τὸ ὄνομά μου κύριος οὐκ ἐδήλωσα αὐτοῖς	וְאֵלָּא אֶל־אַבְרָהָם אֶל־יִצְחָק וְאֶל־יַעֲקֹב בְּאֵל שַׁדַּי וְשֵׁם יְהוָה לֹא נִדְעָתִי לָהֶם :
Ex 6 ⁷	Sac 87	[-] λήψομαι [γάρ φθῆν] ὑμᾶς ἐμαυτῷ λαὸν ἐμοὶ καὶ ἔσομαι ὑμῶν θεός	καὶ λήψομαι ἐμαυτῷ ὑμᾶς λαὸν ἐμοὶ καὶ ἔσομαι ὑμῶν θεός ,	וְלִקְחָתִי אֶתְכֶם לִי לְעָם וְהָיִיתִי לָכֶם לֵאלֹהִים
Ex 6 ²⁹	Mut 20	[-] ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων· ἐγὼ κύριος , λάλησον [-] Φαραὼ βασιλεῖ Αἰγύπτου, ὅσα ἐγὼ λαλῶ πρὸς σέ	καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων ἐγὼ κύριος · λάλησον πρὸς Φαραῶ βασιλεῖ Αἰγύπτου ὅσα ἐγὼ λέγω πρὸς σέ	וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר אֲנִי יְהוָה דַּבֵּר אֶל־פַּרְעֹה מֶלֶךְ מִצְרָיִם אֵת כָּל־אֲשֶׁר אֲנִי דֹבֵר אֵלֶיךָ :
Ex 7 ¹	Mut 19 ¹	ἰδοὺ δίδωμί σε θεόν Φαραῶ	Ἴδοὺ δέδωκά σε θεόν Φαραῶ	רְאֵה נִתְּמִיךָ אֵלֹהִים לְפַרְעֹה
Ex 7 ¹⁷	Mut 20	τάδε λέγει κύριος	τάδε λέγει κύριος	כֹּה אָמַר יְהוָה
Ex 8 ²²	Fug 18	τὰ βδελύγματα [-] Αἰγύπτου θύσομεν κυρίῳ τῷ θεῷ [-]	τὰ (γὰρ) βδελύγματα τῶν Αἰγυπτίων θύσομεν κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν	בִּי תוֹעֲבֹת מִצְרָיִם נִזְבַּח לִיהוָה אֱלֹהֵינוּ
Ex 9 ²⁹	Mut 21 + Ebr 101	ὅταν ἐξέλθω τὴν πόλιν, ἐκπετάσω τὰς χεῖρας [-] πρὸς κύριον , καὶ αἱ φωναὶ παύσονται, καὶ ἡ χάλαζα καὶ ὁ ὑετὸς οὐκ ἔσται [-] ἵνα γνῶς, ὅτι [-] κυρίου ἡ γῆ,	ὥς ἂν ἐξέλθω τὴν πόλιν, ἐκπετάσω τὰς χεῖράς μου πρὸς κύριον , καὶ αἱ φωναὶ παύσονται, καὶ ἡ χάλαζα καὶ ὁ ὑετὸς οὐκ ἔσται ἐτι· ἵνα γνῶς ὅτι τοῦ κυρίου ἡ γῆ	בְּצִאתִי אֶת־הָעִיר אֶפְרֹשׁ אֶת־כַּפִּי אֶל־יְהוָה הַקָּלֹת יִחְדְּלוּ וְהַבָּרָד לֹא יִהְיֶה־עוֹד לְמַעַן תֵּדַע בִּי לִיהוָה הָאֵלֶיךָ :
Ex 9 ³⁰	Mut 21	καὶ σύ [...] καὶ οἱ θεράποντές σου, (...) ἐπίσταμαι [γάρ], ὅτι οὐδέπω πεφόβησθε τὸν κύριον	καὶ σύ καὶ οἱ θεράποντές σου ἐπίσταμαι ὅτι οὐδέπω πεφόβησθε τὸν κύριον .	וְאַתָּה וַעֲבָדֶיךָ יִדְעָתִי בִּי טָרֵם תִּירְאוּן מִפָּנָי יְהוָה אֱלֹהִים :
Ex 10 ²¹	Som 1:114	ψηλαφητὸν ἔξαις σκότος	ψηλαφητὸν [-] σκότος	וַיִּשְׁחֶךְ :
Ex 12 ¹¹	Sac 63	τάς ὀσφύς [-] περιεζωσμένους ..., τὰ ὑποδήματα [λέγω], ... [-] τοῖς ποσὶ [-], καὶ τὴν παιδείαν διὰ [-] χειρὸς [-] [ἔχοντας ράβδον]	αἱ ὀσφύες ὑμῶν περιεζωσμέναι, καὶ τὰ ὑποδήματα ἐν τοῖς ποσὶν ὑμῶν, καὶ αἱ βακτηρίαι ἐν ταῖς χερσὶν ὑμῶν· [Ø]	מִתְגַּבֵּהם תְּהָיִים גְּעֻלֵּיכֶם בְּרִגְלֵיכֶם וּמִקְלָכֶם בְּיַדְכֶם [Ø]

❶ Bible	❷ Philon	❸ Texte de Philon	❹ Texte de la LXX	❺ Texte de la BHS
Ex 13 ₁₋₂	Her 117	εἶπεν [φησὶν] [-] κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων· ἀγιάσόν μοι πᾶν πρωτότοκον, πρωτογενές, διανοίγον πᾶσαν μήτραν ἐν [-] υἱοῖς Ἰσραὴλ ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτῆνους· ἐμοὶ ἐστίν	εἶπεν δὲ κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων ² ἀγιάσόν μοι πᾶν πρωτότοκον πρωτογενές διανοίγον πᾶσαν μήτραν ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτῆνους ἐμοὶ ἐστίν	וַיֹּדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר : קַדְּשִׁי־לִי כָל־בְּכוֹר פֶּטֶר כָּל־רֶחֶם בְּכֵנִי יִשְׂרָאֵל בְּאָדָם וּבַבְּהֵמָה לִי הוּא :
Ex 13 ₁₁₋₁₃	Sac 89	καὶ ἔσται [φησὶν] ὡς ἂν εἰσαγάγῃ σε κύριος ὁ θεός σου εἰς τὴν γῆν τῶν Χαναναίων, ὃν τρόπον ὥμοσε τοῖς πατράσι σου, καὶ δῶ σοι αὐτήν, καὶ ἀφελεῖς πᾶν διανοίγον μήτραν, τὰ ἀρσενικά, τῷ κυρίῳ, πᾶν διανοίγον μήτραν ἐκ τῶν βουκολίων ἐν τοῖς κτήνεσιν [-] ὅσα ἂν γένηται σοι, τὰ ἀρσενικά, [-] τῷ κυρίῳ. πᾶν διανοίγον μήτραν ὄνου ἀλλάξεις προβάτω· ἐὰν δὲ μὴ ἀλλάξης, λυτρώσῃ αὐτό. [-]	¹¹ καὶ ἔσται ὡς ἂν εἰσαγάγῃ σε κύριος ὁ θεός σου εἰς τὴν γῆν τῶν Χαναναίων ὃν τρόπον ὥμοσεν τοῖς πατράσιν σου καὶ δώσει σοι αὐτήν ¹² καὶ ἀφελεῖς πᾶν διανοίγον μήτραν τὰ ἀρσενικά τῷ κυρίῳ πᾶν διανοίγον μήτραν ἐκ τῶν βουκολίων ἢ ἐν τοῖς κτήνεσίν σου ὅσα ἐὰν γένηται σοι τὰ ἀρσενικά ἀγιάσεις τῷ κυρίῳ ¹³ πᾶν διανοίγον μήτραν ὄνου ἀλλάξεις προβάτω ἐὰν δὲ μὴ ἀλλάξης λυτρώσῃ αὐτό [πᾶν πρωτότοκον ἀνθρώπου τῶν υἱῶν σου λυτρώσῃ]	¹¹ וְהָיָה כִּי־יָבֹאֶךָ יְהוָה אֶל־אֶרֶץ כְּנָעַנִי כְאֲשֶׁר נִשְׁבַּע לָךְ וְלְאַבְרָהָם וְנָתַתִּי לָךְ: ¹² וְהַעֲבַרְתָּ כָל־פֶּטֶר־רֶחֶם לַיהוָה וְכָל־פֶּטֶר אֶשְׂרָא יִשְׂרָאֵל בְּהֵמָה אֲשֶׁר יִהְיֶה לָּךְ הַזָּכָרִים לַיהוָה : ¹³ וְכָל־פֶּטֶר חֲמֹר תַּפְגֵּה בִשָּׂה וְאִם־לֹא תַּפְגֵּה וַעֲרַפְתּוּ וְכָל בְּכוֹר אֶמֶם בְּכֵנֶךָ תַּפְגֵּה : וְהַעֲבַרְתָּ כָל־פֶּטֶר־רֶחֶם לַיהוָה
Ex 13 _{12a}	Sac 102-3	παντὸς διανοίγοντος μήτραν τὰ ἀρσενικά τῷ κυρίῳ	πᾶν διανοίγον μήτραν τὰ ἀρσενικά τῷ κυρίῳ	וְהַעֲבַרְתָּ כָל־פֶּטֶר־רֶחֶם לַיהוָה
Ex 13 _{12b}	Sac 104	παντὸς [φησί] διανοίγοντος μήτραν ἐκ τῶν βουκολίων [-] ἐν τοῖς κτήνεσιν ὅσα ἂν γένηται σοι τὰ ἀρσενικά [-] τῷ κυρίῳ	πᾶν διανοίγον μήτραν ἐκ τῶν βουκολίων ἢ ἐν τοῖς κτήνεσίν σου ὅσα ἐὰν γένηται σοι τὰ ἀρσενικά ἀγιάσεις τῷ κυρίῳ	וְכָל־פֶּטֶר אֶשְׂרָא בְּהֵמָה אֲשֶׁר יִהְיֶה לָּךְ הַזָּכָרִים לַיהוָה :
Ex 14 _{13b}	Che 130	στῆτε καὶ ὁρᾶτε τὴν σωτηρίαν τὴν παρὰ τοῦ κυρίου, ἣν ποιήσει ὑμῖν	στῆτε καὶ ὁρᾶτε τὴν σωτηρίαν τὴν παρὰ τοῦ θεοῦ ἣν ποιήσει ἡμῖν	הַתִּצְבּוֹ וְרֹא אֶת־יְשׁוּעַת יְהוָה אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה לָכֶם
Ex 14 ₁₄	Her 14	κύριος πολεμήσει ὑπὲρ ὑμῶν, καὶ ὑμεῖς σιγήσετε	κύριος πολεμήσει περὶ ὑμῶν καὶ ὑμεῖς σιγήσετε	יְהוָה יִלָּחֶם לָכֶם וְאַתֶּם תַּחֲרִישׁוּ :
Ex 14 _{15a}	Her 14	[καὶ] εἶπε κύριος πρὸς Μωϋσῆν· τί βοᾷς πρὸς μέ	[-] εἶπεν [δὲ] κύριος πρὸς Μωϋσῆν τί βοᾷς πρὸς με	וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה מַה־תַּצְעֲקֶךָ אֵלַי
Ex 15 ₁₊₂₁	Agr 82 Som 2:269	ἄσωμεν τῷ κυρίῳ, ἐνδόξως γὰρ δεδόξασται· ἵππον καὶ ἀναβάτην ἔρριπεν εἰς θάλασσαν	ἄσωμεν τῷ κυρίῳ ἐνδόξως γὰρ δεδόξασται ἵππον καὶ ἀναβάτην ἔρριπεν εἰς θάλασσαν	אֲשֶׁר־יִהְיֶה לַיהוָה כִּי־גָאֵה גָאֵה סוּם וְרִכְבּוֹ רַמָּה בָּיָם :
Ex 15 ₈	Leg 3:172	ἐπάγῃ [γὰρ] τὰ κύματα ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης	ἐπάγῃ τὰ κύματα ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης	קָפְצוּ תַהֲמֹת בְּלִבָּיִם
Ex 15 ₁₇₋₁₈	Pla 47	εἰσαγαγὼν καταφύτευσον αὐτοὺς εἰς ὅρος κληρονομίας σου, εἰς ἔτοιμον κατοικητήριόν σου ὃ κατειργάσω, κύριε, ἀγίασμα, κύριε, ὃ ἡτοίμασαν αἱ χεῖρές σου· κύριος βασιλεύων τὸν αἰῶνα καὶ ἐπ' αἰῶνα καὶ ἔτι	¹⁷ εἰσαγαγὼν καταφύτευσον αὐτοὺς εἰς ὅρος κληρονομίας σου εἰς ἔτοιμον κατοικητήριόν σου ὃ κατειργάσω κύριε ἀγίασμα κύριε ὃ ἡτοίμασαν αἱ χεῖρές σου ¹⁸ κύριος βασιλεύων τὸν αἰῶνα καὶ ἐπ' αἰῶνα καὶ ἔτι	¹⁷ תִּבְאָמוּ וְתִטְעֲמוּ בְּהָר נַחֲלָתְךָ מִכּוֹן לִשְׂבִּתְךָ פְּעֻלָּתְךָ יְהוָה מִקְדָּשׁ אֲדֹנָי כּוֹנֵנוּ יְיָדֶיךָ : ¹⁸ יְהוָה מֶלֶךְ לְעֹלָם וָעַד :
Ex 15 ₂₃₋₂₅	Cng 163	ἦλθον εἰς Μερρά, καὶ οὐκ ἠδύναντο πιεῖν ὕδωρ ἐκ Μερρῶν· πικρὸν γὰρ ἦν. διὰ τοῦτο ἐπωνομάσθη τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου πικρία. καὶ διεγόγγυζεν ὁ λαὸς κατὰ Μωϋσῆ λέγοντες· τί πióμεθα ; ἐβόησε δὲ Μωϋσῆς πρὸς κύριον, καὶ ἔδειξεν αὐτῷ κύριος ξύλον, καὶ ἐνέβαλεν αὐτὸ εἰς τὸ ὕδωρ, καὶ ἐγλυκάνθη τὸ ὕδωρ. ἐκεῖ ἔθετο αὐτῷ δικαιώματα καὶ κρίσεις, κάκει αὐτὸν ἐπείραζεν	ἦλθον δὲ εἰς Μερρα καὶ οὐκ ἠδύναντο πιεῖν [-] ἐκ Μερρας πικρὸν γὰρ ἦν διὰ τοῦτο ἐπωνομάσθη τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου πικρία ²⁴ καὶ διεγόγγυζεν ὁ λαὸς ἐπὶ Μωϋσῆν λέγοντες τί πióμεθα ²⁵ ἐβόησεν δὲ Μωϋσῆς πρὸς κύριον καὶ ἔδειξεν αὐτῷ κύριος ξύλον καὶ ἐνέβαλεν αὐτὸ εἰς τὸ ὕδωρ καὶ ἐγλυκάνθη τὸ ὕδωρ ἐκεῖ ἔθετο αὐτῷ δικαιώματα καὶ κρίσεις καὶ ἐκεῖ ἐπείρασεν αὐτόν	וַיָּבֹאוּ מִרְתָּה וְלֹא יָכְלוּ לִשְׁתֶּת מַיִם מִמֶּרְהָ כִּי מָרִים הֵם עַל־כֵּן קָרְאִישָׁמָה מֶרֶה : ²⁴ וַיִּלְנֻוּ הָעָם עַל־מֹשֶׁה לֵאמֹר מַה־נַּשְׁתָּה : ²⁵ וַיִּצְעַק אֶל־יְהוָה נִינְרָהוּ יְהוָה עָץ וַיִּשְׁלַח אֶל־הַמַּיִם וַיִּמְתְּקוּ הַמַּיִם שָׁם שָׁם לוֹ חֶק וּמִשְׁפָּחָם וְשָׁם נִסָּהוּ :
Ex 15 ₂₅	Mig 36	[-] ἔδειξεν αὐτῷ κύριος ξύλον, καὶ ἐνέβαλεν αὐτὸ εἰς τὸ ὕδωρ	[καὶ] ἔδειξεν αὐτῷ κύριος ξύλον καὶ ἐνέβαλεν αὐτὸ εἰς τὸ ὕδωρ	נִינְרָהוּ יְהוָה עָץ וַיִּשְׁלַח אֶל־הַמַּיִם
Ex 16 ₁₄	Leg 3:172	ώσει πάγος ἐπὶ τῆς γῆς	ώσει πάγος ἐπὶ τῆς γῆς	כִּכְפֹּר עַל־הָרָצָן

❶ Bible	❷ Philon	❸ Texte de Philon	❹ Texte de la LXX	❺ Texte de la BHS
Ex 16 ^{13b-16}	Leg 3:169 +° Fug 139	τὸ πρῶτὸ ἐγένετο καταπαυομένης τῆς δρόσου κύκλῳ τῆς παρεμβολῆς, καὶ ἰδοὺ ἐπὶ πρόσωπον τῆς ἐρήμου λεπτόν ὥσει κόριον, λευκὸν ὥσει πάγος ἐπὶ τῆς γῆς. ἰδόντες δὲ αὐτὸ [-] εἶπον ἕτερος τῷ ἐτέρῳ τί ἐστι τοῦτο; οὐ γὰρ ἤδεισαν, τί ἦν. εἶπε δὲ αὐτοῖς Μωυσῆς οὗτος ὁ ἄρτος, ὃν δέδωκεν ἡμῖν κύριος τοῦ φαγεῖν. τοῦτο τὸ ῥῆμα ὃ συνέταξε κύριος	τὸ πρῶτὸ ἐγένετο καταπαυομένης τῆς δρόσου κύκλῳ τῆς παρεμβολῆς ¹⁴ καὶ ἰδοὺ ἐπὶ πρόσωπον τῆς ἐρήμου λεπτόν ὥσει κόριον λευκὸν ὥσει πάγος ἐπὶ τῆς γῆς ¹⁵ ἰδόντες δὲ αὐτὸ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ εἶπαν ἕτερος τῷ ἐτέρῳ τί ἐστιν τοῦτο οὐ γὰρ ἤδεισαν τί ἦν εἶπεν δὲ Μωυσῆς πρὸς αὐτούς οὗτος ὁ ἄρτος ὃν ἔδωκεν κύριος ὑμῖν φαγεῖν ¹⁶ τοῦτο τὸ ῥῆμα ὃ συνέταξεν κύριος	ובבקר היתה שכבת הטל והנה על-פני המדבר רק ותעל שכבת הטל והנה על-פני המדבר רק מקרשם רק כפפר על-הארץ : ¹⁵ ויראו בני-ישראל ויאמרו איש אל-אחיו מן הוא כי לא ידעו מה-הוא ויאמר משה אליהם הוא הלחם אשר נתן יהוה לכם לאכלה : ¹⁶ והמדבר אשר צוה יהוה
Ex 17 ₆	Som 1:241	ἔστηκα ἐγὼ	ἐγὼ ἔστηκα	הגני עמד
Ex 18 ₁₁	Ebr 41	νῦν ἔγνω ὅτι μέγας κύριος παρὰ πάντας τοὺς θεοὺς	νῦν ἔγνω ὅτι μέγας κύριος παρὰ πάντας τοὺς θεοὺς	עתה ידעתי כי גדול יהוה מכל-האלהים
Ex 20 ₂ ^J	Mut 23	ἐγὼ [-] κύριος ὁ θεός σου	ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ θεός σου	אנכי יהוה אלהיך
Ex 20 ₂₁	Mut 7	Μωυσῆς οὖν [...] εἰς [γὰρ] τὸν γνόφον [...] εἰσελθεῖν [-]	Μωϋσῆς δὲ εἰσῆλθεν εἰς τὸν γνόφον, [οὗ ἦν ὁ θεός]	ומשה נגש אל-הערפל אשר-שם האלהים
Ex 20 _{24b}	Som 1:62	κάκει [θύειν] τὰ ὀλοκαυτώματα καὶ τὰ σωτήρια [-]	[θύσετε] ἐπ' αὐτοῦ τὰ ὀλοκαυτώματα καὶ τὰ σωτήρια ὑμῶν	ונבתת עליו את-עלתיך ואת-שלמיך
Ex 21 ₅	Leg 3:198	ἡγάπηκα τὸν κύριόν μου καὶ τὴν γυναῖκά μου καὶ τὰ παιδιά μου οὐκ ἀποτρέχω ἐλεύθερος	ἡγάπηκα τὸν κύριόν μου καὶ τὴν γυναῖκα [-] καὶ τὰ παιδιά [-] οὐκ ἀποτρέχω ἐλεύθερος	העבד אהבתי את-אדני את-אשתי ואת-בני לא אצא חפשי :
Ex 21 ₅	Che 72 + Her 186	[-] ἀποκριθεὶς εἶποι ὁ παῖς· ἡγάπηκα τὸν κύριόν μου καὶ τὴν γυναῖκά μου καὶ τὰ παιδιά, οὐκ ἄπειμι ἐλεύθερος	ἐὰν δὲ ἀποκριθεὶς εἶπη ὁ παῖς ἡγάπηκα τὸν κύριόν μου καὶ τὴν γυναῖκα [-] καὶ τὰ παιδιά οὐκ ἀποτρέχω ἐλεύθερος	ואם-אמר האמר העבד אהבתי את-אדני את-אשתי ואת-בני לא אצא חפשי :
Ex 21 ₆	Che 72	ἀχθεῖς [-] πρὸς τὸ κριτήριον τοῦ θεοῦ [καὶ δικαστοῦ τυχὼν αὐτοῦ βέβαιον στήσει ὁ ἡγήσατο,] πρότερον τρυπηθεὶς [-] τὸ οὖς [-] ὁπητίῳ	προσάξει αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ πρὸς τὸ κριτήριον τοῦ θεοῦ [καὶ τότε προσάξει αὐτὸν ἐπὶ τὴν θύραν ἐπὶ τὸν σταθμόν] καὶ [-] τρυπήσει αὐτοῦ ὁ κύριος τὸ οὖς τῷ ὁπητίῳ	והגישו אדניו אל-האלהים והגישו אל-הדלת או אל-המזוזה ורצע אדניו את-אזנו במרצע
Ex 23 ₁₉	Sac 72	τάς ἀπαρχὰς τῶν πρωτογεννημάτων τῆς γῆς [-] εἰσφέρωμεν εἰς τὸν οἶκον κυρίου τοῦ θεοῦ [-]	τάς ἀπαρχὰς τῶν πρωτογεννημάτων τῆς γῆς σου εἰσοίσσεις εἰς τὸν οἶκον κυρίου τοῦ θεοῦ σου	ראשית בכורי אדמתך תביא בית יהוה אלהיך
Ex 23 ₂₀	Agr 51	[-] ἰδοὺ ἐγὼ [εἰμι,] ἀποστέλλω [-] ἄγγελόν μου εἰς πρόσωπόν σου τοῦ φυλάξαι σε ἐν τῇ ὁδῷ	καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου ἵνα φυλάξῃ σε ἐν τῇ ὁδῷ	הנה אנכי שלח מלאך לפניך לשמרך בדרך
Ex 24 ₁	Mig 168	ἀνάβηθι πρὸς κύριον σου, σὺ καὶ Ααρὼν καὶ Ναδὰβ καὶ Αβιουδ καὶ ἐβδομήκοντα τῆς γερουσίας Ἰσραὴλ	ἀνάβηθι πρὸς κύριον [-] σὺ καὶ Ααρων καὶ Ναδαβ καὶ Αβιουδ καὶ ἐβδομήκοντα τῶν πρεσβυτέρων Ἰσραὴλ	עלה אל-יהוה אתה ואהרן נדב ואביהוא ושבעים מזקני ישראל ויראו את אלהי ישראל
Ex 24 _{10a}	Som 1:62	[-] εἶδον (...) τὸν τόπον οὗ εἰστήκει [-] ὁ θεός τοῦ Ἰσραὴλ ¹	καὶ εἶδον τὸν τόπον οὗ εἰστήκει [ἐκεῖ] ὁ θεός τοῦ Ἰσραὴλ	וישפן כבוד-יהוה על-הר סיני
Ex 24 _{16a}	Qex 2:45	καὶ κατέβη ἡ δόξα τοῦ θεοῦ ἐπὶ τὸ ὄρος [-] Σινά	καὶ κατέβη ἡ δόξα τοῦ θεοῦ ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ Σινά	ויכסו הענן פשת ימים ויקרא אל-משה ביום השביעי מתוך הענן :
Ex 24 _{16b}	Qex 2:46	καὶ ἐκάλυπεν αὐτὸν ἡ νεφέλη ἐξ ἡμέρας καὶ ἐκάλεσε κύριος [-] Μωυσῆν τῇ ἐβδόμῃ [-] ἡμέρᾳ ἐκ μέσου τοῦ πυρός	καὶ ἐκάλυπεν αὐτὸ ἡ νεφέλη ἐξ ἡμέρας καὶ ἐκάλεσεν κύριος τὸν Μωυσῆν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ ἐκ μέσου τῆς νεφέλης	ומראה כבוד יהוה כאש אכלת ברקש ההר לעיני בני ישראל :
Ex 24 _{17a}	Qex 2:47	τό δὲ εἶδος τῆς δόξης κυρίου [...] ἐνώπιον τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ	τό δὲ εἶδος τῆς δόξης κυρίου ὥσει πῦρ φλέγον ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους ἐναντίον τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ	וידבר יהוה אל-משה לאמר : ² דבר אל-בני ישראל ויקחו-לי תרומה מאת כל-איש אשר ידבנו לבו תקחו את-תרומתי :
Ex 25 ₁₋₂	Her 113	ἐλάλησε [φησὶ] κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων· εἰπὸν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ λάβετε μοι ἀπαρχὰς, παρὰ πάντων οἷς ἂν δόξῃ τῇ καρδίᾳ, [-] λήψεσθε τὰς ἀπαρχὰς μου	ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων ² εἰπὸν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ καὶ λάβετε μοι ἀπαρχὰς παρὰ πάντων οἷς ἂν δόξῃ τῇ καρδίᾳ καὶ λήψεσθε τὰς ἀπαρχὰς μου	

¹ Philon commente cette citation en utilisant la formule de la LXX : " ὃν ἂν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός " = "au lieu que le Seigneur Dieu choisira" (De 12₅) [Hé : המלך אשר יבחר יהוה אלהיכם :].

❶ Bible	❷ Philon	❸ Texte de Philon	❹ Texte de la LXX	❺ Texte de la BHS
Ex 25 ₂₂	Her 166 ^K	[-] λαλήσω γάρ σοι [φησίν] ἄνωθεν τοῦ ἰλαστηρίου ἀνά μέσον τῶν δυεῖν Χερουβὶμ	καὶ λαλήσω σοι ἄνωθεν τοῦ ἰλαστηρίου ἀνά μέσον τῶν δύο χερουβὶμ	וּדְבַרְתִּי אִתְּךָ מֵעַל הַכִּפֹּרֶת מִבֵּין שְׁנֵי הַכְּרֻבִּים
Ex 28 ₃₀	Leg 3:118	καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τὸ λόγιον τῶν κρίσεων τὴν δήλωσιν καὶ τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἔσται ἐπὶ τοῦ στήθους Ἀαρών, ὅταν εἰσέρχεται εἰς τὸ ἅγιον ἐναντίον κυρίου	καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τὸ λογεῖον τῆς κρίσεως τὴν δήλωσιν καὶ τὴν ἀλήθειαν καὶ ἔσται ἐπὶ τοῦ στήθους Ααρων ὅταν εἰσπορεύεται εἰς τὸ ἅγιον ἐναντίον κυρίου	וְנָתַתְּ אֶל־תְּשׁוּן הַמִּשְׁפָּט אֶת־הָאוּרִים וְאֶת־הַמִּתְמָם וְהָיוּ עַל־לֵב אַהֲרֹן בְּבֹאֹ לִפְנֵי יְהוָה
Ex 28 ₃₆	Mig 103	πέταλον χρυσοῦν καθαρόν, [ἔχον] ἐκτύπωμα σφραγίδος, ἀγίασμα κυρίῳ	πέταλον χρυσοῦν καθαρὸν [καὶ ἐκτυπώσεις ἐν αὐτῷ] ἐκτύπωμα σφραγίδος ἀγίασμα κυρίου	אֵיזֵי זָהב טָהוֹר וּפְתַחַת עָלָיו פְּתוּחֵי חֹתֶם קֹדֶשׁ לִ יהוָה :
Ex 32 ₂₆	Mos 2:168	[εἶ] τις [γάρ φησι] πρὸς κύριον , ἴτω πρὸς μέ	[-] τίς πρὸς κύριον ἴτω πρὸς με	מִי לִ יהוָה אֵלַי
Ex 32 _{27b-28}	Ebr 67	ἀποκτείνετε ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ ἕκαστος τὸν πλησίον αὐτοῦ καὶ ἕκαστος τὸν ἑγγιστά αὐτοῦ. καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Λευὶ, καθὰ ἐλάλησε [-] Μωυσῆς, καὶ ἔπεσον ἐκ τοῦ λαοῦ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ εἰς τρισχιλίους ἄνδρας	καὶ ἀποκτείνετε ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ ἕκαστος τὸν πλησίον αὐτοῦ καὶ ἕκαστος τὸν ἑγγιστά αὐτοῦ ²⁸ καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Λευὶ καθὰ ἐλάλησεν [αὐτοῖς] Μωυσῆς καὶ ἔπεσαν ἐκ τοῦ λαοῦ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ εἰς τρισχιλίους ἄνδρας	וְהָרְגוּ אִישׁ־אֶת־אָחָיו וְאִישׁ אֶת־רֵעֵהוּ וְאִישׁ אֶת־קָרְבוֹ : ²⁸ וַיַּעֲשׂוּ בְּנֵי־לֵוִי כְּדָבָר מֹשֶׁה וַיָּפֹל מִן־הָעָם בַּיּוֹם הַהוּא כִּשְׁלֹשָׁת אֲלָפֵי אִישׁ :
Ex 32 ₂₉	Ebr 67	ἐπληρώσατε τὰς χεῖρας [-] σήμερον κυρίῳ , ἕκαστος ἐν τῷ υἱῷ ἢ τῷ ἀδελφῷ, δοθῆναι ἐφ' ὑμᾶς εὐλογίαν	ἐπληρώσατε τὰς χεῖρας ὕμῶν σήμερον κυρίῳ ἕκαστος ἐν τῷ υἱῷ ἢ τῷ ἀδελφῷ δοθῆναι ἐφ' ὑμᾶς εὐλογίαν	מָלְאוּ יְדֵיכֶם הַיּוֹם לִ יהוָה כִּי אִישׁ בָּכְנוּ וּבָאָחָיו וְלָתַת עָלֵיכֶם הַיּוֹם בְּרָכָה :
Ex 32 ₃₂	Her 20	εἰ μὲν ἀφεῖς αὐτοῖς τὴν ἀμαρτίαν, ἄφες· εἰ δὲ μή, ἐξάλειψόν με ἐκ τῆς βίβλου σου ἥς ἔγραψας	εἰ μὲν ἀφεῖς αὐτοῖς τὴν ἀμαρτίαν ἄφες εἰ δὲ μή ἐξάλειψόν με ἐκ τῆς βίβλου σου ἥς ἔγραψας	אִם־תִּשָּׂא חַטֹּאתֶם וְאִם־לֹא מַחְיֵנִי נָא מִסֵּפֶרֶךָ אֲשֶׁר כָּתַבְתָּ :
Ex 33 _{7a}	Pot 160	καὶ Μωυσῆς λαβὼν τὴν αὐτοῦ σκηνὴν ἔξω [πῆττει] τῆς παρεμβολῆς, [καὶ] μακρὰν [...]	καὶ λαβὼν Μωϋσῆς τὴν σκηνὴν αὐτοῦ ἔπηξεν ἔξω τῆς παρεμβολῆς μακρὰν [ἀπὸ τῆς παρεμβολῆς]	וּמִשָּׁה יָקַח אֶת־הָאֹהֶל וַיִּקְּחֵהוּ מִחוּץ לַמַּחֲנֶה וַיִּנָּחֵהוּ לְוָן מִחוּץ לַמַּחֲנֶה הַרְחֵק מִן־הַמַּחֲנֶה
Ex 33 _{7b}	Leg 3:46	... [ἔξω τούτου ; παρεμβολῇ] ... καὶ ἐκλήθη ἡ σκηνὴ μαρτυρίου, (...) καὶ γὰρ πᾶς ὁ ζητῶν κύριον ἐξεπορεύετο	καὶ ἐκλήθη [-] σκηνὴ μαρτυρίου καὶ ἐγένετο πᾶς ὁ ζητῶν κύριον ἐξεπορεύετο [εἰς τὴν σκηνὴν ἔξω τῆς παρεμβολῆς]	וַקָּרָא לוֹ אֹהֶל מוֹעֵד וְהָיָה כָּל־מִבְקֹשׁ יְהוָה יֵצֵא [אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד אֲשֶׁר מִחוּץ לַמַּחֲנֶה] :
Ex 33 ₁₃	Pos 16 ^L	ἐμφάνισόν μοι σεαυτόν, γνωστῶς ἴδω σε	ἐμφάνισόν μοι σεαυτόν· γνωστῶς ἴδω σε	הוֹדַעְנִי נָא אֶת־דְּרָכְךָ וְאֶתְּעֹףִי
Ex 33 ₁₇	Imm 109	εὐρηκας [-] χάριν παρ' ἑμοῖ	εὐρηκας γὰρ χάριν ἐνώπιόν μου	כִּי־מָצַאתָ חֵן בְּעֵינַי
Ex 33 ₂₃	Pos 169	[-] τὰ μὲν ὀπίσω [-] θεάσει ,> τὸ δὲ πρόσωπον [-] οὐκ ὄψει [-]>	τότε ὄψη τὰ [-] ὀπίσω μου τὸ δὲ πρόσωπόν μου οὐκ ὀφθῆσεται σοι	וְרָאִית אֶת־אַחֲרֵי וּפְנֵי לֹא יֵרָאוּ :
Ex 33 ₂₃	Fug 165	τὰ γὰρ ὀπίσω μου [φησίν] ὄψει , τὸ δὲ πρόσωπον [-] οὐ μὴ ἴδῃς	ὄψη τὰ ὀπίσω μου τὸ δὲ πρόσωπόν μου οὐκ ὀφθῆσεται σοι	וְרָאִית אֶת־אַחֲרֵי וּפְנֵי לֹא יֵרָאוּ :
Ex 33 ₂₃	Mut 9	ὄψει τὰ ὀπίσω μου, τὸ δὲ πρόσωπόν μου οὐκ ὀφθῆσεται σοι	ὄψη τὰ ὀπίσω μου, τὸ δὲ πρόσωπόν μου οὐκ ὀφθῆσεται σοι	וְרָאִית אֶת־אַחֲרֵי וּפְנֵי לֹא יֵרָאוּ :
Le 2 ₁₄	Sac 87	νέα ... πεφρυγμένα ... χίδρα ... ἐρικτὰ [- τῷ] ..., [-] πρωτογεννημάτων οἴσεις [-] θυσίαν	νέα πεφρυγμένα χίδρα ἐρικτὰ τῷ κυρίῳ , καὶ προσοίσεις τὴν θυσίαν τῶν πρωτογεννημάτων	אֲבִיב קָלִוִי בָאֵשׁ גֵּרֶשׁ כְּרָמְל מְקָרִיב אֶת מִנְחַת בִּכּוּרֶיךָ :
Le 3 ₁₆₋₁₇	Pos 123	πᾶν [-] στέαρ τῷ κυρίῳ νόμιμον [-] αἰώνιον	πᾶν [τὸ] στέαρ τῷ κυρίῳ ¹⁷ νόμιμον εἰς τὸν αἰῶνα	כָּל־חֶלֶב לִ יהוָה : ¹⁷ תָּקַת עוֹלָם
Le 8 ₂₉	Leg 3:129	[-] λαβὼν [γάρ φησι] ⁷ μωυσῆς τὸ στηθύνιον ἀφεῖλεν αὐτὸ ἐπίθεμα ἐναντίον κυρίου ἀπὸ τοῦ κριοῦ τῆς τελειώσεως, καὶ ἐγένετο Μωυσεῖ ἐν μερίδι	καὶ λαβὼν Μωυσῆς τὸ στηθύνιον ἀφεῖλεν αὐτὸ ἐπίθεμα ἐναντι κυρίου ἀπὸ τοῦ κριοῦ τῆς τελειώσεως καὶ ἐγένετο Μωυσῇ ἐν μερίδι	וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת־הַחֹזֶה וַיִּנְיֶיפֶהוּ תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה מֵאֵיל הַמִּקְלָאִים לַמִּשָּׁה הָיָה לְמִנָּה בָּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה : וַיִּמָּתוּ לִפְנֵי יְהוָה :
Le 10 _{2b}	Fug 59	ἐτελεύτησαν ἐνώπιον κυρίου	ἀπέθανον ἐναντι κυρίου	

❶ Bible	❷ Philon	❸ Texte de Philon	❹ Texte de la LXX	❺ Texte de la BHS
Le 10 ₃	Fug 59	ἐν τοῖς ἐγγίζουσί μοι ἁγιασθήσομαι	ἐν τοῖς ἐγγίζουσίν μοι ἁγιασθήσομαι	בְּקִרְבִּי אֶקְדָּשׁ
Le 10 ₈₋₁₀	Ebr 127	ἐλάλησε [γάρ φησι] κύριος τῷ Ἀαρὼν λέγων· οἶνον καὶ σίκερα οὐ πίεσθε σὺ καὶ οἱ υἱοὶ σου μετὰ σέ, ἥνικα ἂν εἰσπορεύησθε εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου ἢ προσπορεύησθε [-] τῷ θυσιαστηρίῳ, καὶ οὐ μὴ ἀποθάνητε· νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν διαστεῖλαι ἀνὰ μέσον [-] ἁγίων καὶ [-] βεβήλων καὶ ἀνὰ μέσον [-] καθαρῶν καὶ [-] ἀκαθάρτων	καὶ ἐλάλησεν κύριος τῷ Ααρων λέγων ⁹ οἶνον καὶ σικερα οὐ πίεσθε σὺ καὶ οἱ υἱοὶ σου μετὰ σοῦ ἥνικα ἂν εἰσπορεύησθε εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου ἢ προσπορευομένων ὑμῶν πρὸς τὸ θυσιαστήριον καὶ οὐ μὴ ἀποθάνητε νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν ¹⁰ διαστεῖλαι ἀνὰ μέσον τῶν ἁγίων καὶ τῶν βεβήλων καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ἀκαθάρτων καὶ τῶν καθαρῶν	⁸ וַיִּדְבֹּר יְהוָה אֶל-אַהֲרֹן לֵאמֹר : ⁹ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-תְּשִׁתָּה אֶתְּךָ וּבְנֶיךָ אִתְּךָ בְּבֹאֲכֶם אֶל-אֹהֶל מוֹעֵד [- -] וְלֹא תָמוּתוּ עוֹלָם עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם : ¹⁰ וְלִהְיוֹתִי לָכֵן הַקֹּדֶשׁ וּבִין הַקֹּהֵל וּבִין הַטָּמֵא וּבִין הַטְּהוֹר :
Le 16 ₈	Pla 61	δύο τράγους διακληροῦν, [τόν μὲν] τῷ κυρίῳ, [- τὸν δὲ] τῷ ἀποπομπαίῳ,	δύο χιμάρους κληρον [ἓνα] τῷ κυρίῳ [καὶ κληρον ἓνα] τῷ ἀποπομπαίῳ	עַל-שְׁנֵי הַשְּׂעִירִם גִּזְלוֹת גִּזְלָה אֶחָד לַיהוָה וּגִזְלָה אֶחָד לַעֲזָאֵל : גִּזְלָה אֶחָד לַיהוָה וּגִזְלָה אֶחָד לַעֲזָאֵל :
Le 16 _{8b}	Leg 2:52	κληρον ἓνα τῷ κυρίῳ καὶ κληρον ἓνα τῷ ἀποπομπαίῳ	κληρον ἓνα τῷ κυρίῳ καὶ κληρον ἓνα τῷ ἀποπομπαίῳ	
Le 16 ₁₀	Pos 70	στήσει [γὰρ] αὐτὸν [φησί] "ζῶντα ἐναντίον κυρίου τοῦ ἐξυλάσασθαι ἐπ' αὐτοῦ, ὥστε ἐξαποστεῖλαι αὐτὸν εἰς τὴν ἀποπομπήν	στήσει αὐτὸν ζῶντα ἔναντι κυρίου τοῦ ἐξυλάσασθαι ἐπ' αὐτοῦ ὥστε ἀποστεῖλαι αὐτὸν εἰς τὴν ἀποπομπήν	יַעֲמִדְתִּי לִפְנֵי יְהוָה לְכַפֵּר עָלָיו לִשְׁלַח אֹהֶל לַעֲזָאֵל
Le 17 ₁₁	Her 55-56	[-] ψυχὴ πάσης σαρκὸς αἱμά [-] ἐστίν	ἡ γὰρ ψυχὴ πάσης σαρκὸς αἱμα αὐτοῦ ἐστίν	כִּי גִשַׁשׁ הַבָּשָׂר בְּדָם הוּא
Le 18 ₁₋₅	Cng 86	καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων· λάβησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν· κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα γῆς Αἰγύπτου, ἐν ἧ κατοικήσατε ἐπ' αὐτῆς, οὐ ποιήσετε· καὶ κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα γῆς Χαναάν, εἰς ἣν ἐγὼ εἰσάγω ὑμᾶς ἐκεῖ, οὐ ποιήσετε· καὶ τοῖς νομίμοις αὐτῶν οὐ πορεύσεσθε· τὰ κρίματά μου ποιήσετε, καὶ τὰ προστάγματά μου φυλάξεσθε, πορεύεσθε ἐν αὐτοῖς· ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. καὶ φυλάξεσθε πάντα τὰ προστάγματά μου καὶ [-] τὰ κρίματά μου, καὶ ποιήσετε αὐτά. ὁ ποιήσας [αὐτὰ] ζήσεται ἐν αὐτοῖς· ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν	καὶ εἶπεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων ² λάβησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ³ κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα γῆς Αἰγύπτου ἐν ἧ κατωκήσατε ἐπ' αὐτῇ οὐ ποιήσετε καὶ κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα γῆς Χανααν εἰς ἣν ἐγὼ εἰσάγω ὑμᾶς ἐκεῖ οὐ ποιήσετε καὶ τοῖς νομίμοις αὐτῶν οὐ πορεύσεσθε ⁴ τὰ κρίματά μου ποιήσετε καὶ τὰ προστάγματά μου φυλάξεσθε πορεύεσθαι ἐν αὐτοῖς ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ⁵ καὶ φυλάξεσθε πάντα τὰ προστάγματά μου καὶ πάντα τὰ κρίματά μου καὶ ποιήσετε αὐτά ὁ ποιήσας [ἄνθρωπος] ζήσεται ἐν αὐτοῖς ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν	וַיִּדְבֹּר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר : ² דַּבֵּר אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם : ³ כַּמַּעֲשֵׂה אֲרָץ-מִצְרָיִם אֲשֶׁר יִשְׁכַּתְּמֶם-בָּהּ לֹא תַעֲשׂוּ וּכַמַּעֲשֵׂה אֲרָץ-כְּנָעַן אֲשֶׁר אֲנִי מְבִיא אֲתֶכֶם שָׁמָּה לֹא תַעֲשׂוּ וּבְהִקְדַּמְתֶּם לֹא תִלְכוּ : ⁴ אֶת-מִשְׁפָּטַי תַּעֲשׂוּ וְאֶת-חֻקֹּתַי תִּשְׁמְרוּ לִלְכֹּת בָּהֶם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם : ⁵ וְשִׁמְרַתֶּם אֶת-חֻקֹּתַי וְאֶת-מִצְוֹתַי אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אִתְּכֶם הָאֵלֶּם וְנִי בָהֶם אֲנִי יְהוָה : ס
Le 18 ₆	Gig 32	ἄνθρωπος ἄνθρωπος πρὸς πάντα οἰκεῖον σαρκὸς αὐτοῦ οὐ προσελεύσεται ἀποκαλύψαι ἀσχημοσύνην· ἐγὼ κύριος	ἄνθρωπος ἄνθρωπος πρὸς πάντα οἰκεῖα σαρκὸς αὐτοῦ οὐ προσελεύσεται ἀποκαλύψαι ἀσχημοσύνην ἐγὼ κύριος	אִישׁ אִישׁ אֶל-כָּל-שֹׂאֵר בָּשָׂרוֹ לֹא תִקְרָבוּ לְגִלּוֹת עֲוֹנוֹ אֲנִי יְהוָה :
Le 18 ₆	Gig 40, 45	ἐγὼ κύριος	ἐγὼ κύριος	אֲנִי יְהוָה :
Le 19 ₁₀₋₃₇	Pla 137	ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ^M	ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν	אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם :
Le 19 ₂₃₋₂₅	Pla 95	²³ ὅταν εἰσέλθῃτε πρὸς τὴν γῆν, ἦν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν, καὶ καταφυτεύσῃτε πᾶν ξύλον βρώσεως, [-] περικαθαριεῖτε τὴν ἀκαθαρσίαν αὐτοῦ· ὁ καρπὸς αὐτοῦ τρία ἔτη ἔσται [-] ἀπερικάθατος οὐ βρωθήσεται, ²⁴ τῷ δὲ ἔτει τῷ τετάρτῳ ἔσται πᾶς [-] καρπὸς αὐτοῦ	²³ ὅταν δὲ εἰσέλθῃτε εἰς τὴν γῆν, ἦν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν, καὶ καταφυτεύσῃτε πᾶν ξύλον βρώσιμον καὶ περικαθαριεῖτε τὴν ἀκαθαρσίαν αὐτοῦ· ὁ καρπὸς αὐτοῦ τρία ἔτη ἔσται ὑμῖν ἀπερικάθατος, οὐ βρωθήσεται· ²⁴ καὶ τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ ἔσται πᾶς ὁ καρπὸς αὐτοῦ	²³ וְכִי-יָבֹאוּ אֶל-הָאָרֶץ [Ø] וְנִטְעַתֶּם כָּל-עֵץ מֵאֵל וְעֹרֶלְתֶּם עָרְלָתוֹ אֶת-פְּרִיָּהּ שְׁלֹשׁ שָׁנִים יְהִי לָכֶם עֵרְלִים לֹא יֵאָכֵל : ²⁴ וּבִשְׁנָה הָרְבִיעִת יִהְיֶה כָל-פְּרִיָּהּ

❶ Bible	❷ Philon	❸ Texte de Philon	❹ Texte de la LXX	❺ Texte de la BHS
		ἅγιος, αἰνετὸς τῷ κυρίῳ· 25[-] τῷ δὲ ἔτει τῷ πέμπτῳ φάγεσθε τὸν καρπὸν, πρόσθεμα ὑμῖν τὰ γεννήματα αὐτοῦ· ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν	ἅγιος αἰνετὸς τῷ κυρίῳ· 25 ἐν δὲ τῷ ἔτει τῷ πέμπτῳ φάγεσθε τὸν καρπὸν, πρόσθεμα ὑμῖν τὰ γεννήματα αὐτοῦ· ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν.	קדש הלולים ליהוה : 25 ובשנה החמישה תאכלו את־פְּרִי הָאָרֶץ לכם תבואתו אֵלֶּי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם :
Le 19 _{23a}	Pla 96	ὅταν γὰρ εἰσέλθῃτε πρὸς τὴν γῆν (...), [-] φυτεύσετε πᾶν ξύλον βρώσιμον	ὅταν δὲ εἰσέλθῃτε εἰς τὴν γῆν, [ἦν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν], καὶ καταφυτεύετε πᾶν ξύλον βρώσιμον	וכִּי־תָבֹאוּ אֶל־הָאָרֶץ [Ø] ונטעתם כָּל־עֵץ מֵאֵל
Le 19 ₂₄	Pla 117	[-] τῷ δὲ ἔτει [φησὶ] τῷ τετάρτῳ ἔσται πᾶς ὁ καρπὸς αὐτοῦ ἅγιος, αἰνετὸς τῷ κυρίῳ	καὶ τῷ [-] ἔτει τῷ τετάρτῳ ἔσται πᾶς ὁ καρπὸς αὐτοῦ ἅγιος αἰνετὸς τῷ κυρίῳ	ובשנה הרביעית יהיה כָּל־פְּרִי הָאָרֶץ קדש הלולים ליהוה :
Le 19 ₃₅₋₃₆	Her 162	οὐ ποιήσετε ἄδικον ἐν κρίσει, ἐν μέτροις, [-] ἐν σταθμοῖς, [-] ἐν ζυγοῖς· ζυγὰ δίκαια καὶ στάθμια δίκαια [καὶ μέτρα δίκαια] καὶ χοῦς δίκαιος ἔσται ὑμῖν	οὐ ποιήσετε ἄδικον ἐν κρίσει ἐν μέτροις καὶ ἐν σταθμίῳ, καὶ ἐν ζυγοῖς 36 ζυγὰ δίκαια καὶ στάθμια δίκαια [-] καὶ χοῦς δίκαιος ἔσται ὑμῖν	לֹא־תַעֲשׂוּ עֹל בַּמִּשְׁפָּט בַּמִּדָּה בַּמִּשְׁקָל ובַּמִּשְׁוֹרָה : 36 מִאֲנִי צֶדֶק אֲבִי־צֶדֶק אִפְתַּח צַדִּיק וְהָיוּ צֶדֶק יְהוָה לָכֶם
Le 23 ₂	Spe 2:52	ἐορταί κυρίου	ἐορταί κυρίου	מוֹעֲדֵי יְהוָה
Le 24 15b-16a	Mos 2:203	ὃς ἂν καταράσῃται θεόν, ἀμαρτίας ἐνοχος ἔστω, ὃς δ' ἂν ὀνομάσῃ [-] τὸ ὄνομα κυρίου, θνησκέτω	ὃς ἐὰν καταράσῃται θεόν ἀμαρτίαν λήμψεται 16 [-] ὀνομάζων δὲ τὸ ὄνομα κυρίου θανάτῳ θανατούσθω	אִישׁ אִישׁ כִּי־יִקְלַל אֱלֹהִים וְנָשָׂא חֲטָאָה : 16 וְנָקַב שֵׁם־יְהוָה מוֹת יוֹמָת
Le 26 ₁₂₋₁₃	Sac 87	καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι λαός· ¹³ ἐγὼ εἰμι κύριος, [-]	καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μου λαός ¹³ ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν	וְאַתֶּם תִּהְיֶינִי לְעָם : ¹³ אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
Le 27 ₃₀	Cng 95	πᾶσα (γάρ φησι) δεκάτη τῆς γῆς ἀπὸ τοῦ σπέρματος [-] καὶ τοῦ καρποῦ τοῦ ξυλίνου [-] ἐστὶν ἅγιον τῷ κυρίῳ	πᾶσα δεκάτη τῆς γῆς ἀπὸ τοῦ σπέρματος τῆς γῆς καὶ τοῦ καρποῦ τοῦ ξυλίνου τῷ κυρίῳ ἐστὶν ἅγιον τῷ κυρίῳ	וְכָל־מַעֲשֵׂר הָאָרֶץ מַזְרַע הָאָרֶץ מִפְּרִי הָעֵץ ליהוה הוא קדש ליהוה :
Le 27 ₃₂	Cng 95	καὶ πᾶσα δεκάτη βοῶν καὶ προβάτων, καὶ πᾶν ὃ ἂν διέλθῃ ἐν τῷ ἀριθμῷ ὑπὸ τὴν ράβδον, τὸ δέκατον ἔσται ἅγιον τῷ κυρίῳ	καὶ πᾶσα δεκάτη βοῶν καὶ προβάτων καὶ πᾶν ὃ ἐὰν ἔλθῃ ἐν τῷ ἀριθμῷ ὑπὸ τὴν ράβδον τὸ δέκατον ἔσται ἅγιον τῷ κυρίῳ	וְכָל־מַעֲשֵׂר בָקָר וצֹאן לֹל אֲשֶׁר־יַעֲבֹר תַּחַת הַשֹּׁבֵט הַעֲשִׂירִי יהיה־קָדֶשׁ ליהוה :
Le 27 _{32b-33}	Pos 95	[-] πᾶν ὃ ἐὰν ἔλθῃ ἐν τῷ ἀριθμῷ ὑπὸ τὴν ράβδον, τὸ δέκατον [-] ἅγιον τῷ κυρίῳ. οὐκ ἀλλάξεις καλὸν πονηρῷ· ἐὰν δὲ ἀλλάξῃς, αὐτό τε καὶ τὸ ἀλλαγμὰ [-] ἔσται ἅγια	[καὶ] πᾶν ὃ ἐὰν ἔλθῃ ἐν τῷ ἀριθμῷ ὑπὸ τὴν ράβδον τὸ δέκατον ἔσται ἅγιον τῷ κυρίῳ 33 οὐκ ἀλλάξεις καλὸν πονηρῷ ἐὰν δὲ ἀλλάσῃς ἀλλάξῃς αὐτό [-] καὶ τὸ ἀλλαγμὰ αὐτοῦ ἔσται ἅγιον	לֹל אֲשֶׁר־יַעֲבֹר תַּחַת הַשֹּׁבֵט הַעֲשִׂירִי יהיה־קָדֶשׁ ליהוה : 33 לֹא בְקָר בְּיִרְטוּב לְרַע וְלֹא יִמְיָנוּ וְאִם־יִמְיָנוּ יִמְיָנוּ וְהָיָה־הוּא וְתַמּוּרָתוֹ יהיה־קָדֶשׁ
Nb 5 _{18a}	Che 14	[-] στήσει [γάρ φησιν] ὁ ἱερεὺς τὴν γυναῖκα ἐναντίον κυρίου καὶ ἀποκαλύψει τὴν κεφαλὴν αὐτῆς	καὶ στήσει ὁ ἱερεὺς τὴν γυναῖκα ἐναντὶ κυρίου καὶ ἀποκαλύψει τὴν κεφαλὴν τῆς γυναικὸς	וְהַעֲמִיד כִּפְתּוֹ אֶת־הָאִשָּׁה לִפְנֵי יְהוָה וּפְרַע אֶת־רֹאשָׁהּ
Nb 11 ₁₂	Her 20	μὴ ἐγὼ ἐν γαστρὶ ἔλαβον πάντα τὸν λαὸν τοῦτον, ἢ ἐγὼ ἔτεκον αὐτόν, ὅτι λέγεις μοι· λάβε αὐτὸν εἰς τὸν κόλπον σου, ὥσει ἄραι τιθηνὸς τὸν θηλάζοντα ;	μὴ ἐγὼ ἐν γαστρὶ ἔλαβον πάντα τὸν λαὸν τοῦτον ἢ ἐγὼ ἔτεκον αὐτούς ὅτι λέγεις μοι λαβὲ αὐτὸν εἰς τὸν κόλπον σου ὥσει ἄραι τιθηνὸς τὸν θηλάζοντα	הֲאֵנֹכִי הָיִיתִי אֶת כָּל־הָעָם הַזֶּה אִם־אֲנֹכִי יָלַדְתִּיהוּ כִּי־תֹאמַר אֲנִי שָׂאָהוּ בְּחִלְקִי כַּאֲשֶׁר יֵשׂא הָאִמָּן אֶת־הַיֵּלֶךְ
Nb 11 _{13a}	Her 20	πόθεν μοι κρέα δοῦναι παντὶ τῷ λαῷ τούτῳ, ὅτι κλαίουσιν ἐπ' ἐμοί	πόθεν μοι κρέα δοῦναι παντὶ τῷ λαῷ τούτῳ ὅτι κλαίουσιν ἐπ' ἐμοί	מֵאֵין לִי בָשָׂר לְתַת לְכָל־הָעָם הַזֶּה כִּי־יִבְכּוּ עָלַי
Nb 11 ₂₂	Her 20	μὴ πρόβατα καὶ βόες σφαγῇσονται [-] ἢ πᾶν τὸ ὄψος τῆς θαλάσσης συναχθήσεται καὶ ἀρκέσει [-]	μὴ πρόβατα καὶ βόες σφαγῇσονται αὐτοῖς [καὶ ἀρκέσει αὐτοῖς] ἢ πᾶν τὸ ὄψος τῆς θαλάσσης συναχθήσεται αὐτοῖς καὶ ἀρκέσει αὐτοῖς	הֲצֹאן וּבָקָר יִשְׁתּוּ לֶהֱם וּמִצָּא לֶהֱם אִם אֶת־כָּל־דָּגֵי הַיָּם יֵאָסְפוּ לֶהֱם וּמִצָּא לֶהֱם :
Nb 11 ₂₃	Mut 232	μὴ χεῖρ κυρίου οὐκ ἐξαρκέσει ;	μὴ χεῖρ κυρίου οὐκ ἐξαρκέσει	הֲנִי יְהוָה תַּקְצֹר
Nb 12 _{6b}	Leg 3:103	ἐὰν γένηται προφήτης [-] κυρίῳ, ἐν ὁράματι αὐτῷ γνωσθήσεται	ἐὰν γένηται προφήτης ὑμῶν κυρίῳ ἐν ὁράματι αὐτῷ γνωσθήσονται	אִם־יִהְיֶה נְבִיאָכֶם יְהוָה בַּמַּרְאֶה אֲלֵי אַתְּוָע

❶ Bible	❷ Philon	❸ Texte de Philon	❹ Texte de la LXX	❺ Texte de la BHS
Nb 12 ^{7-8a}	Leg 3:103	πιστός ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ [-], στόμα κατὰ στόμα λαλήσει [-], ἐν εἶδει καὶ οὐ δι' αἰνιγμάτων	ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ μου πιστός ἐστιν ⁸ στόμα κατὰ στόμα λαλήσω αὐτῷ ἐν εἶδει καὶ οὐ δι' αἰνιγμάτων	בְּכָל־בֵּיתִי נֶאֱמָן הוּא : פֶּה אֶל־פֶּה אֲדַבֵּר־בּוֹ ⁸ וּמִרְאָה וְלֹא בִּהְיוֹת
Nb 12 ^{6b-8a}	Her 262	ἐὰν γένηται ὑμῶν προφήτης κυρίου, ἐν ὁράματι αὐτῷ γνωσθήσομαι, [- -] [- -] Μωυσῆ δὲ [- -] [- -] ἐν εἶδει, καὶ οὐ δι' αἰνιγμάτων	ἐὰν γένηται προφήτης ὑμῶν κυρίῳ ἐν ὁράματι αὐτῷ γνωσθήσομαι καὶ ἐν ὕπνῳ λαλήσω αὐτῷ ⁷ [οὐχ οὕτως ὁ θεράπων μου] Μωυσῆς [-] [ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ μου πιστός ἐστιν] [⁸ στόμα κατὰ στόμα λαλήσω αὐτῷ] ἐν εἶδει καὶ οὐ δι' αἰνιγμάτων	אִם־יִהְיֶה נְבִיאָם יְהוָה : בְּמִרְאָה אֲלִיוֹ אֶתְנַדָּע בְּחֹלֶם אֲדַבֵּר־בּוֹ : ⁷ לֹא־כֵן עֲבָדִי מֹשֶׁה בְּכָל־בֵּיתִי נֶאֱמָן הוּא : ⁸ פֶּה אֶל־פֶּה אֲדַבֵּר־בּוֹ וּמִרְאָה וְלֹא בִּהְיוֹת
Nb 14 ₉	Mut 265	ἀφέστηκεν ὁ καιρὸς ἀπ' αὐτῶν, ὁ δὲ κύριος ἐν ἡμῖν	ἀφέστηκεν γὰρ ὁ καιρὸς ἀπ' αὐτῶν ὁ δὲ κύριος ἐν ἡμῖν	סָר צֶלֶם מַעֲלֵיתָם וַיְהִי אֲתָנוּ
Nb 15 ¹⁹⁻²⁰	Sac 107	καὶ ἔσται, ὅταν ἐσθίητε [-] ἀπὸ τῶν ἄρτων τῆς γῆς, ἀφελεῖτε ἀφαίρεμα ἀφόρισμα [τῷ] κυρίῳ ἀπαρχὴν φυράματος ὑμῶν ἄρτον, ἀφαίρεμα ἀφελεῖτε αὐτόν ὥς ἀφαίρεμα ἀπὸ ἄλωνος, οὕτως ἀφελεῖτε [-]	¹⁹ καὶ ἔσται ὅταν ἐσθίητε ὑμεῖς ἀπὸ τῶν ἄρτων τῆς γῆς ἀφελεῖτε ἀφαίρεμα ἀφόρισμα [-] κυρίῳ ²⁰ ἀπαρχὴν φυράματος ὑμῶν ἄρτον ἀφαίρεμα ἀφοριεῖτε αὐτό ὥς ἀφαίρεμα ἀπὸ ἄλω οὕτως ἀφελεῖτε αὐτόν	יִהְיֶה בְּאֶכְלֵכֶם מִלֶּחֶם הָאָרֶץ תְּרִימו תְּרוּמָה לַיהוָה : ²⁰ רִאשִׁית עֲרֹבְתְכֶם חֵלֶה תְּרִימו תְּרוּמָה כַּתְּרוּמַת גִּבְרָן בֵּן תְּרִימו אֲתָה : אֲנִי חֵלֶקְךָ וְנַחֲלָתְךָ
Nb 18 ₂₀	Pla 63	ἐγὼ μερίς σου καὶ κληροδοσία [-]	ἐγὼ μερίς σου καὶ κληρονομία σου	וַיִּשְׁלַח יְהוָה בָּעָם
Nb 21 ₆	Leg 2:77	καὶ ἀπέστειλε κύριος εἰς τὸν λαὸν τοὺς ὄφεις τοὺς θανατοῦντας, καὶ ἔδακνον τὸν λαόν, καὶ ἀπέθνησκε λαὸς πολλὺς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ	καὶ ἀπέστειλεν κύριος εἰς τὸν λαὸν τοὺς ὄφεις τοὺς θανατοῦντας καὶ ἔδακνον τὸν λαόν καὶ ἀπέθανεν λαὸς πολλὺς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ	אֶת הַנִּשְׁפָּתִים הַשֹּׂרְפִים וַיַּנִּיחֻם אֶת־הַעֲצִים וַיָּמָת עַם־רַב מִיִּשְׂרָאֵל :
Nb 21 ₇	Leg 2:78	ὅτι ἡμαρτήκαμεν, ὅτι κατελαλήσαμεν κατὰ [-] κυρίου καὶ κατὰ σοῦ· εὖζαι οὖν πρὸς κύριον, καὶ ἀφελέτω ἀφ' ἡμῶν τοὺς ὄφεις	ὅτι ἡμάρτομεν ὅτι κατελαλήσαμεν κατὰ τοῦ κυρίου καὶ κατὰ σοῦ εὖζαι οὖν πρὸς κύριον καὶ ἀφελέτω ἀφ' ἡμῶν τὸν ὄφιν	חַטֵּאנוּ כִּי־דַבַּרְנוּ בַּיהוָה וְכָךְ הִתְפַּלֵּל אֶל־יְהוָה וַיִּסַּר מַעֲלֵנוּ אֶת־הַנֶּחֱשׁ
Nb 23 ₁₉	Som 1:237	οὐχ ὡς ἄνθρωπος ὁ θεός	οὐχ ὡς ἄνθρωπος ὁ θεός	לֹא אִישׁ אֵל
Nb 25 ₁	Som 1:89	καὶ κατέλυσεν ὁ λαὸς [-] ἐν Σαττιν (...) καὶ ἐβεβηλώθη (φησὶν) ἐκπορνεῦσαι εἰς τὰς θυγατέρας Μωάβ	καὶ κατέλυσεν Ἰσραὴλ ἐν Σαττιν καὶ ἐβεβηλώθη ὁ λαὸς ἐκπορνεῦσαι εἰς τὰς θυγατέρας Μωαβ	וַיָּשִׁב יִשְׂרָאֵל בְּשָׁטִים וַיַּחַל הָעָם לְזָנוֹת אֶל־בָּנוֹת מוֹאָב :
Nb 25 ₄	Som 1:89	λάβε πάντας τοὺς ἀρχηγούς τοῦ λαοῦ καὶ παραδειγμάτισον [-] τῷ κυρίῳ ἀπέναντι τοῦ ἡλίου, καὶ ἀποστραφήσεται ὁργὴ [-] κυρίου ἀπὸ Ἰσραὴλ	λαβὲ πάντας τοὺς ἀρχηγούς τοῦ λαοῦ καὶ παραδειγμάτισον αὐτούς [-] κυρίῳ ἀπέναντι τοῦ ἡλίου καὶ ἀποστραφήσεται ὁργὴ θυμοῦ κυρίου ἀπὸ Ἰσραὴλ	קָח אֶת־כָּל־רִאשֵׁי הָעָם וְהוֹקֵעַ אוֹתָם לִפְנֵי יְהוָה נֶגֶד הַשֶּׁמֶשׁ וַיָּשֹׁב חֲרוֹן אַף־יְהוָה מִיִּשְׂרָאֵל :
Nb 27 ₁₆₋₁₇	Pos 67 + Agr 44 + Vir 58	ἐπισκεψάσθω [γὰρ φησι] κύριος ὁ θεός τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκὸς ἄνθρωπον ἐπὶ τῆς συναγωγῆς ταύτης ὅστις ἐξελεύσεται πρὸ προσώπου αὐτῶν καὶ ὅστις εἰσελεύσεται [-], καὶ ὅστις ἐξάξει αὐτούς καὶ ὅστις εἰσάξει, καὶ οὐκ ἔσται ἡ συναγωγὴ κυρίου ὥσει πρόβατα οἷς οὐκ ἔστι ποιμὴν.	¹⁶ ἐπισκεψάσθω [-] κύριος ὁ θεός τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκὸς ἄνθρωπον ἐπὶ τῆς συναγωγῆς ταύτης ¹⁷ ὅστις ἐξελεύσεται πρὸ προσώπου αὐτῶν καὶ ὅστις εἰσελεύσεται [πρὸ προσώπου αὐτῶν] καὶ ὅστις ἐξάξει αὐτούς καὶ ὅστις εἰσάξει αὐτούς καὶ οὐκ ἔσται ἡ συναγωγὴ κυρίου ὥσει πρόβατα οἷς οὐκ ἔστιν ποιμὴν	¹⁶ יְהוָה אֱלֹהֵי הַרוּחֹת לְכָל־בָּשָׂר אִישׁ עַל־הָעֵדָה : ¹⁷ אֲשֶׁר־יֵצֵא לִפְנֵיהֶם וְאֲשֶׁר יָבֵא לִפְנֵיהֶם וְאֲשֶׁר יוֹצִיאֵם וְאֲשֶׁר יָבִיאֵם וְלֹא תִהְיֶה עֵדָת יְהוָה כַּצֵּאן אֲשֶׁר אֵין־לָהֶם רֹעֶה :
Nb 27 _{17b}	Agr 44	καὶ οὐκ ἔσται ἡ συναγωγὴ κυρίου ὥσει πρόβατα, οἷς οὐκ ἔστι ποιμὴν	καὶ οὐκ ἔσται ἡ συναγωγὴ κυρίου ὥσει πρόβατα οἷς οὐκ ἔστιν ποιμὴν	וְלֹא תִהְיֶה עֵדָת יְהוָה כַּצֵּאן אֲשֶׁר אֵין־לָהֶם רֹעֶה :
Nb 30 _{9c-10}	Leg 2:63	[καὶ ὁ δεσπότης ἀπάντων] καθαριεῖ αὐτήν ὅσα [γὰρ] ἂν εὕξηται [φησι] κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς, μένει αὐτῇ	[καὶ κύριος] καθαριεῖ αὐτήν ¹⁰ [καὶ εὐχὴ χήρας καὶ ἐκβεβλημένης] ὅσα ἂν εὕξηται κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς μενοῦσιν αὐτῇ	וַיְהִי יִסְלַח־לָהּ : ¹⁰ וַיִּגְדַּר אֶלְמָנָה וְרוּשָׁה פֶּלֶאֲשֶׁר־הִרְחָה עַל־נַפְשָׁה יְקוּם עָלֶיהָ :
Nb 31 ₄₁	Som 2:29	τὸ τέλος (εἶναι) κυρίου	τὸ τέλος [-] κυρίῳ	תְּרוּמַת יְהוָה

❶ Bible	❷ Philon	❸ Texte de Philon	❹ Texte de la LXX	❺ Texte de la BHS
Nb 31 ^{49-50a}	Ebr 114	οἱ παῖδές σου εἰλήφασι τὸ κεφάλαιον τῶν ἀνδρῶν τῶν πολεμιστῶν τῶν μεθ' ἡμῶν, [-] οὐ διαπεφώνηκεν ἀπ' αὐτῶν οὐδὲ εἷς· [-] προσ αγη όχαμεν τὸ δῶρον κυρίῳ ἀνὴρ, ὁ εὗρεν	οἱ παῖδές σου εἰλήφασιν τὸ κεφάλαιον τῶν ἀνδρῶν τῶν πολεμιστῶν τῶν παρ' ἡμῶν [καὶ] οὐ διαπεφώνηκεν ἀπ' αὐτῶν οὐδὲ εἷς ⁵⁰ καὶ προσ ενη όχαμεν τὸ δῶρον κυρίῳ ἀνὴρ ὁ εὗρεν	עֲבָדֶיךָ וְשָׂאוּ אֶת־רֹאשׁ אֲנָשִׁי הַמִּלְחָמָה אֲשֶׁר בִּיָּדֵנוּ וְלֹא־נִפְקַד מִמֶּנּוּ אִישׁ : ⁵⁰ וַנִּקְרָב אֶת־קַרְבֵּנוּ יְהוָה אִשׁ אֲשֶׁר מָצָא
De 1 ₁₇	Spe 4:71	ὅτι ἡ μὲν κρίσις τοῦ θεοῦ ἐστίν	ὅτι ἡ [-] κρίσις τοῦ θεοῦ ἐστίν	כִּי הַמִּשְׁפָּט לֹא־לָהִים הוּא
De 1 ₃₁ ^{N-} ?	Som 1:237	παι δεύσει σε κύριος ὁ θεός [-], ὥς εἴ τις παι δεύσειεν ἄνθρωπος τὸν υἱὸν αὐτοῦ	ἐτρο φοφόρησέν σε κύριος ὁ θεός σου ὥς εἴ τις τρο φοφορήσει ἄνθρωπος τὸν υἱὸν αὐτοῦ	וְשָׂאֵךְ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כְּאִשׁ יִשְׂא־אִישׁ אֶת־בְּנֵוֹ
De 4 ₁	Mut 23	κύριος ὁ θεός τῶν πατέρων ὑμῶν	κύριος ὁ θεός τῶν πατέρων ὑμῶν	יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיכֶם
De 4 ₄	Fug 56	οἱ προσκείμενοι κυρίῳ τῷ θεῷ [-], ζῆτε πάντες ἐν τῇ σήμερον	(<i>ὕμεις δὲ</i>) οἱ προσκείμενοι κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν ζῆτε πάντες ἐν τῇ σήμερον	וְאַתֶּם הַדְּבָלִים בֵּיתָה אֱלֹהֵיכֶם תִּיִּם כָּל־כֶּם הַיּוֹם :
De 4 ₄	Spe 1:31	οἱ προσκείμενοι τῷ ὄντι θεῷ [-] ζῶσι πάντες	οἱ προσκείμενοι κυρίῳ τῷ [-] θεῷ ὑμῶν ζῆτε πάντες	[וְאַתֶּם] הַדְּבָלִים בֵּיתָה אֱלֹהֵיכֶם תִּיִּם כָּל־כֶּם
De 4 _{6b-7}	Mig 56	ἰδοὺ λαὸς σοφὸς καὶ ἐπιστήμων τὸ ἔθνος τὸ μέγα τοῦτο· ὅτι ποῖον ἔθνος μέγα, ᾧ ἐστι [-] θεός ἐγγίζων [-] ὥς κύριος ὁ θεός ἡμῶν ἐν πᾶσιν οἷς ἂν αὐτὸν ἐπικαλεσώμεθα	ἰδοὺ λαὸς σοφὸς καὶ ἐπιστήμων τὸ ἔθνος τὸ μέγα τοῦτο ⁷ ὅτι ποῖον ἔθνος μέγα ᾧ ἐστιν [αὐτῷ] θεός ἐγγίζων [αὐτοῖς] ὥς κύριος ὁ θεός ἡμῶν ἐν πᾶσιν οἷς ἐὰν αὐτὸν ἐπικαλεσώμεθα	רַק עַם־חָכָם וְנָבוֹן הַזֶּה הִוא : ⁷ כִּי מִי־גֹוִי גָדוֹל אֲשֶׁר־לוֹ אֱלֹהִים קָרְבִּים אֵלָיו כִּי־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ כָּכָל־קִרְאָנוּ אֵלָיו :
De 4 ₂₉	Fug 142	[ἐπι στραφήσεσθε πρὸς] κύριον τὸν θεόν ὑμῶν, καὶ εὐρήσετε αὐτόν , ὅταν ἐκζητήσητε αὐτὸν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς [ὕμῶν]	[καὶ ζη τήσετε ἐκεῖ] κύριον τὸν θεόν ὑμῶν καὶ εὐρήσετε [-] ὅταν ἐκζητήσητε αὐτὸν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς [σου] [ἐν τῇ <i>θλίψει σου</i>]	בְּקִשְׁתֶּם מִשָּׁם אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּמָצָאתָ כִּי תִרְשָׁנוּ כָּכָל־לִבְכָּךְ וּכְכָל־נַפְשְׁךָ :
De 5 _{5a}	Her 206	κάγω εἰστήκειν ἀνά μέσον κυρίου καὶ ὑμῶν	κάγω εἰστήκειν ἀνά μέσον κυρίου καὶ ὑμῶν	אֲנִכִּי עֹמֵד בֵּין־יְהוָה וּבֵינֵיכֶם
De 6 ₁₀	Fug 175	[-] ὅταν εἰσαγάγῃ σε κύριος ὁ θεός σου εἰς τὴν γῆν ἣν ὤμοσε τοῖς πατράσι σου [- -] δοῦναί σοι πόλεις μεγάλας καὶ καλὰς, ἃς οὐκ ᾔκοδόμησας, οἰκίας πλήρεις πάντων ἀγαθῶν, ἃς οὐκ ἐνέπλησας, λάκκους λελατομημένους οὓς οὐκ ἐξελατόμησας, ἀμπελῶνας καὶ ἐλαιῶνας, οὓς οὐ κατεφύτευσας	¹⁰ [καὶ ἔσται] ὅταν εἰσαγάγῃ σε κύριος ὁ θεός σου εἰς τὴν γῆν ἣν ὤμοσεν τοῖς πατράσιν σου [<i>τῷ Αβρααμ καὶ Ἰσαακ καὶ Ἰακώβ</i>] δοῦναί σοι πόλεις μεγάλας καὶ καλὰς ἃς οὐκ ᾔκοδόμησας ¹¹ οἰκίας πλήρεις πάντων ἀγαθῶν ἃς οὐκ ἐνέπλησας λάκκους λελατομημένους οὓς οὐκ ἐξελατόμησας ἀμπελῶνας καὶ ἐλαιῶνας οὓς οὐ κατεφύτευσας	¹⁰ וְהָיָה כִּי יְבִיאֶנְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לֵאבְרָהָם לֵאמֹר לְיִצְחָק וְלִיְצָקָב לָקַחַת לָהּ עָרִים גְּדוֹלֹת וְטֹבֹת אֲשֶׁר לֹא־בְנִיתָ : ¹¹ וּבָתִּים מְלֵאִים כָּל־טוֹב אֲשֶׁר לֹא־מְלָאתָ וּבְרֹת חֲצוּבִים אֲשֶׁר לֹא־חָצַבְתָּ כְּרָמִים וְיַיִתִּים אֲשֶׁר לֹא־נִטְעַתָּ
De 7 _{7-8a}	Mig 60	οὐχ ὅτι πολυπληθεῖτε παρὰ πάντα τὰ ἔθνη, προεῖλετο κύριος ὑμᾶς καὶ ἐξελέξατο ὑμεῖς γάρ ἐστε ὀλιγοστοὶ παρὰ πάντα τὰ ἔθνη ἀλλὰ παρὰ τὸ ἀγαπᾶν κύριον ὑμᾶς	οὐχ ὅτι πολυπληθεῖτε παρὰ πάντα τὰ ἔθνη προεῖλετο κύριος ὑμᾶς καὶ ἐξελέξατο ὑμᾶς ὑμεῖς γάρ ἐστε ὀλιγοστοὶ παρὰ πάντα τὰ ἔθνη ⁸ ἀλλὰ παρὰ τὸ ἀγαπᾶν κύριον ὑμᾶς	לֹא מְרֻבָּם מִכָּל־הָעַמִּים חָשַׁק יְהוָה בָּכֶם וַיִּבְחַר בָּכֶם כִּי־אַתֶּם הַמְּעַט מִכָּל־הָעַמִּים : ⁸ כִּי מֵאַהֲבַת יְהוָה אַתֶּם
De 8 ₂₋₃	Cng 170	μνησθήσῃ πᾶσαν τὴν ὁδὸν ἣν ἤγαθ ^ε σε κύριος ὁ θεός [-] ἐν ἐρήμῳ, ὅπως ἂν κακώσῃ σε καὶ ἐκπειράσῃ σε καὶ διαγνωσθῇ τὰ ἐν καρδίᾳ σου, εἰ φυλάξεις [-] ἐντολὰς αὐτοῦ ἢ οὐ· καὶ ἐκάκωσέ σε καὶ ἐליμαγχόνῃσέ σε καὶ ἐψώμισέ σε τὸ μάννα, ὃ οὐκ ἤδειςαν οἱ πατέρες σου, ἵνα ἀναγγεῖλῃ σοι, ὅτι οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ὁ ἄνθρωπος,	καὶ μνησθήσῃ πᾶσαν τὴν ὁδὸν ἣν ἤγαγ ^{έν} σε κύριος ὁ θεός σου ἐν τῇ ἐρήμῳ ὅπως ἂν κακώσῃ σε καὶ ἐκπειράσῃ σε καὶ διαγνωσθῇ τὰ ἐν τῇ καρδίᾳ σου εἰ φυλάξῃ τάς ἐντολὰς αὐτοῦ ἢ οὐ ³ καὶ ἐκάκωσέν σε καὶ ἐλιμαγχόνῃσέν σε καὶ ἐψώμισέν σε τὸ μαννα ὃ οὐκ εἶδισαν οἱ πατέρες σου ἵνα ἀναγγεῖλῃ σοι ὅτι οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται	וְזָכַרְתָּ אֶת־פְּלִיטֵי־דָרְךָ אֲשֶׁר הִלִּכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ [וְהָאֲרָבָעִים שָׁנָה] בַּמִּדְבָּר לִמְעַן עֲזָתָךְ לִנְסֹתָךְ לִדְעוֹת אֶת־אֲשֶׁר בְּלִבְכָּךְ הַתְּשֹׁמֵר (מִצְוֹת) [מִצְוֹתַיו] אִם־לֹא : ³ וַיַּעֲזָרְךָ וַיַּרְעֲבֶךָ וַיִּצְרֹקֶךָ אֶת הַמָּן וְלֹא־יָדָעוּ אֲבוֹתֶיךָ

❶ Bible	❷ Philon	❸ Texte de Philon	❹ Texte de la LXX	❺ Texte de la BHS
		ἀλλ' ἐν παντί ῥήματι ἐκπορευομένων διὰ στόματος θεοῦ	ὁ ἄνθρωπος ἀλλ' ἐπὶ παντί ῥήματι τῷ ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος θεοῦ [ζήσεται ὁ ἄνθρωπος]	למען הודעך כִּי לֹא עַל־הֶלְקָם לְבַדּוֹ יִהְיֶה הָאֱלֹהִים כִּי עַל־כָּל־מוֹצֵא פִי־יִהְיֶה יְהוָה יִהְיֶה הָאֱלֹהִים :
De 8 ₅	Som 1:237 + Qge 1:55	[-] παιδεύσει σε κύριος ὁ θεός [-] ὡς εἴ τις παιδεύσειεν ἄνθρωπος τὸν υἱὸν αὐτοῦ	ὡς εἴ τις παιδεύσαι ἄνθρωπος τὸν υἱὸν αὐτοῦ [οὕτως] κύριος ὁ θεός σου παιδεύσει σε	כְּאִשֶּׁר יִסָּר אִישׁ אֶת־בְּנוֹ יִהְיֶה אֱלֹהֵי מִצְרָיִם :
De 8 ₁₂₋₁₄	Sac 55	μὴ φαγών, [ὡς οὗτος], καὶ ἐμπλησθεὶς καὶ οἰκίας καλὰς οἰκοδομήσας καὶ κατοικήσας [-] καὶ τῶν προβάτων σου καὶ [-] βοῶν [-] αὐξηθέντων [-] καὶ ἀργυρίου καὶ χρυσίου [-] καὶ πάντων ὅσα σοὶ ἐστί πληθυνθέντων [-] ὕψωθῃς τῇ καρδίᾳ καὶ ἐπιλάβῃ κυρίου τοῦ θεοῦ σου	¹² μὴ φαγών καὶ ἐμπλησθεὶς καὶ οἰκίας καλὰς οἰκοδομήσας καὶ κατοικήσας [ἐν αὐταῖς] ¹³ καὶ τῶν βοῶν σου καὶ τῶν προβάτων σου πληθυνθέντων σοὶ [-] ἀργυρίου καὶ χρυσίου [πληθυνθέντος σοὶ] καὶ πάντων ὅσων σοὶ ἐστί πληθυνθέντων σοὶ ¹⁴ ὕψωθῃς τῇ καρδίᾳ καὶ ἐπιλάβῃ κυρίου τοῦ θεοῦ σου	¹² פֶּן־תֹּאכַל וְשָׂבַע וּבְתִים טוֹבִים תִּבְנֶה וַיִּשְׁבֶּת : ¹³ וַיִּקְרַךְ וַיִּצְאָהּ יִרְבֶּה וַיִּסָּר וַיִּהְיֶה יִרְבֶּה־לָּהּ וְכָל־אֲשֶׁר־לָּהּ יִרְבֶּה : ¹⁴ וְגַם לִבָּהּ וּשְׂכֶתָהּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיהּ
De 8 ₁₇	Sac 56	μὴ εἴπῃς [ρησίν] [-] ἢ ἰσχὺς μου ἢ τὸ κράτος τῆς χειρὸς μου ἐποίησέ μοι πᾶσαν τὴν δύναμιν [-] ταύτην	μὴ εἴπῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου ἢ ἰσχὺς μου καὶ τὸ κράτος τῆς χειρὸς μου ἐποίησέν μοι [-] τὴν δύναμιν τὴν μεγάλην ταύτην	וְאָמַרְתָּ בְּלִבְּךָ כֹּחִי וַעֲצָם לְיָ עָשָׂה לִי אֶת־הַתְּהִלָּה הַזֶּה :
De 8 ₁₈	Sac 56	ἀλλὰ [μνεῖα] μνησθήσῃ κυρίου τοῦ θεοῦ σου [τοῦ] διδόντος σοὶ ἰσχὺν [-] ποιῆσαι δύναμιν.	καὶ [-] μνησθήσῃ κυρίου τοῦ θεοῦ σου [ὅτι αὐτός] σοὶ δίδωσιν ἰσχὺν τοῦ ποιῆσαι δύναμιν	וְזָכַרְתָּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיהּ כִּי הוּא הַנָּתַן לְךָ כֹּחַ לַעֲשׂוֹת תְּהִלָּה
De 10 ₉	Leg 2:51	κύριος [γὰρ] αὐτὸς κληρὸς αὐτῷ	κύριος [Ø] αὐτὸς κληρὸς αὐτοῦ	יְהוָה הוּא נִחַלְתּוֹ
De 10 ₉	Pla 63 + Cng 13 + Som 159	[τῇ φυλῇ] [-] Λευὶ μερὶς [οὐδὲ] [-] κληρὸς ἐν [υἱοῖς Ἰσραήλ], [ὅτι] κύριος αὐτὸς κληρὸς αὐτῶν	[οὐκ ἔστιν] τοῖς Λευίταις μερὶς καὶ κληρὸς ἐν [τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν] [-] κύριος αὐτὸς κληρὸς αὐτοῦ	עַל־כֵּן לֹא־הָיָה לְלֵוִי חֶלֶק וְנִחַלָּה עִמָּ־אֲחָיו יְהוָה הוּא נִחַלְתּוֹ
De 10 ₁₇	Lin 173	[-] κύριε, [-] κύριε [- -], [βασιλεῦ] [- -] τῶν θεῶν [- -]	ὁ γὰρ κύριος ὁ θεός ὑμῶν, οὗτος θεός τῶν θεῶν καὶ κύριος τῶν κυρίων	כִּי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם הוּא אֱלֹהֵי הָאֱלֹהִים וְאֲדֹנֵי הָאֲדֹנִים
De 10 ₁₇ ?	Spe 1:307	[-] θεῶν [ἐστι θεός], [...], [- -], [- -] μέγας [τέ ἐστιν ὧν] ὄντως] καὶ ἰσχυρὸς	[οὗτος θεός τῶν] θεῶν [καὶ κύριος τῶν κυρίων], [ὁ θεός ὁ] μέγας [Ø] καὶ ἰσχυρὸς	הוּא אֱלֹהֵי הָאֱלֹהִים וְאֲדֹנֵי הָאֲדֹנִים הָאֵל הַגָּדֹל הַגִּבֹּר וְהַנּוֹרָא
De 10 ₁₇₋₁₈	Spe 4:177	ὁ θεός ὁ μέγας καὶ κραταιός [-], ὅστις οὐ θαυμάζει πρόσωπον οὐδὲ μὴ λάβῃ δῶρον ¹⁸ ποιῶν κρίσιν	ὁ θεός ὁ μέγας καὶ ἰσχυρὸς καὶ ὁ φοβερὸς, ὅστις οὐ θαυμάζει πρόσωπον οὐδ' οὐ μὴ λάβῃ δῶρον, ¹⁸ ποιῶν κρίσιν	הָאֵל הַגָּדֹל הַגִּבֹּר וְהַנּוֹרָא אֲשֶׁר לֹא־יִשָּׂא פָנִים וְלֹא יִקַּח שֹׁחַד : ¹⁸ עֹשֶׂה מִשְׁפָּט
De 10 ₂₀	Mig 132	κύριον τὸν θεόν σου φοβηθήσῃ καὶ αὐτῷ λατρεύσεις καὶ πρὸς αὐτὸν κολληθήσῃ	κύριον τὸν θεόν σου φοβηθήσῃ καὶ αὐτῷ λατρεύσεις καὶ πρὸς αὐτὸν κολληθήσῃ	אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיהָ תִירָא אִתּוֹ תַעֲבֹד וְבוֹ תִדְּבָק
De 12 _{5a}	Som 1:62	εἰς τὸν τόπον, ὃν ἂν ἐκλέξῃται κύριος ὁ θεός [-]	εἰς τὸν τόπον ὃν ἂν ἐκλέξῃται κύριος ὁ θεός ὑμῶν	כִּי אִם־אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
De 12 _{28b}	Mut 42	τὸ εὐάρεστον ποιήσεις ἐνώπιον κυρίου τοῦ θεοῦ σου	τὸ ἀρεστὸν ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου	וְהִשָּׂר בְּעֵינֵי יְהוָה אֱלֹהֶיהָ :
De 13 ₅	Mig 131	ὀπίσω κυρίου τοῦ θεοῦ σου πορεύῃ	ὀπίσω κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν πορεύεσθε	אֲחֲרַי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם תִּלְכוּ
De 14 _{1a}	Lin 145 Spe 1:318	υἱοὶ ἐστε κύριῳ τῷ θεῷ ὑμῶν	υἱοὶ ἐστε κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν	בָּנִים אַתֶּם לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם
De 16 ₁₆ ¹	Leg 3:11	τρισὶ γὰρ καιροῖς τοῦ ἐνιαυτοῦ ὀφθῆναι πᾶν ἀρσενικὸν [-] ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ Ἰσραήλ.	τρεῖς [-] καιροὺς τοῦ ἐνιαυτοῦ ὀφθῆσεται πᾶν ἀρσενικόν σου ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου	שְׁלוֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה יִרְאֶה כָּל־זָכוֹרָהּ אֶת־פָּנָיו יְהוָה אֱלֹהֵיהּ

¹ Et non pas De 15₁₆, comme l'indique par erreur l'édition de Colson et Whitaker.

❶ Bible	❷ Philon	❸ Texte de Philon	❹ Texte de la LXX	❺ Texte de la BHS
De 16 ₂₁	Leg 1:48	οὐ φυτεῦσεις σεαυτῷ ἄλσος, πᾶν ξύλον παρὰ τὸ θυσιαστήριον κυρίου τοῦ θεοῦ σου οὐ ποιήσεις σεαυτῷ	οὐ φυτεῦσεις σεαυτῷ ἄλσος πᾶν ξύλον παρὰ τὸ θυσιαστήριον κυρίου τοῦ θεοῦ σου ὁ ποιήσεις σεαυτῷ	לֹא־תטעַ לְךָ אֲשֶׁרָה כָּל־עֵץ אֲצִיל מִזֶּבֶחַ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה־לְךָ :
De 19 _{14a}	Pos 89	οὐ μετακινήσεις ὄρια τοῦ πλησίον [-], ἃ ἔστησαν οἱ πατέρες σου	οὐ μετακινήσεις ὄρια τοῦ πλησίον σου ἃ ἔστησαν οἱ πατέρες σου	לֹא תַסִּיג גְּבוּל רֵעִי אֲשֶׁר גְּבוּלוֹ רַאשֻׁנִים
De 20 ₁	Agr 78	ἐὰν [-] ἐξέλθῃς εἰς πόλεμον ἐπ' [-] ἐχθρούς σου καὶ ἴδῃς ἵππον καὶ ἀναβάτην καὶ λαὸν πλείονα [-], οὐ φοβηθήσῃ [-], ὅτι κύριος ὁ θεός [-] μετὰ σοῦ	ἐὰν δὲ ἐξέλθῃς εἰς πόλεμον ἐπὶ τοὺς ἐχθρούς σου καὶ ἴδῃς ἵππον καὶ ἀναβάτην καὶ λαὸν πλείονά σου οὐ φοβηθήσῃ [ἀπ' αὐτῶν] ὅτι κύριος ὁ θεός [σου] μετὰ σοῦ	כִּי־תֵצֵא לַמִּלְחָמָה עַל־אֹיְבֶיךָ וְרָאִיתָ סוֹס וְרֶכֶב עִם רַב מִמֶּךָ לֹא תִירָא מֵהֶם כִּי־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ עִמָּךְ
De 20 ₁	Mig 62	ἐὰν [-] ἐξέλθῃς εἰς πόλεμον ἐπὶ τοὺς ἐχθρούς σου καὶ ἴδῃς ἵππον [-] καὶ ἀναβάτην [-] καὶ λαὸν πλείονά σου [-] οὐ φοβηθήσῃ ἀπ' αὐτῶν [-] ὅτι κύριος ὁ θεός σου μετὰ σοῦ	ἐὰν δὲ ἐξέλθῃς εἰς πόλεμον ἐπὶ τοὺς ἐχθρούς σου καὶ ἴδῃς ἵππον καὶ ἀναβάτην καὶ λαὸν πλείονά σου οὐ φοβηθήσῃ ἀπ' αὐτῶν ὅτι κύριος ὁ θεός σου μετὰ σοῦ	כִּי־תֵצֵא לַמִּלְחָמָה עַל־אֹיְבֶיךָ וְרָאִיתָ סוֹס וְרֶכֶב עִם רַב מִמֶּךָ לֹא תִירָא מֵהֶם כִּי־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ עִמָּךְ
De 23 ₂	Ebr 213	θλαδίας καὶ ἀποκεκομμένος [οὐκ εἰσελεύσεται] εἰς ἐκκλησίαν κυρίου	[οὐκ εἰσελεύσεται] θλαδίας καὶ ἀποκεκομμένος εἰς ἐκκλησίαν κυρίου	לֹא־יָבֹא פְצוּע־דִּבְכָּא וּכְרוֹת שְׁפָכָה בִּקְהַל יְהוָה :
De 23 ₃	Lin 144	οὐκ εἰσελεύσεται ἐκ πόρνης εἰς ἐκκλησίαν κυρίου	οὐκ εἰσελεύσεται ἐκ πόρνης εἰς ἐκκλησίαν κυρίου	לֹא־יָבֹא מִמְּזָר בִּקְהַל יְהוָה
De 23 _{4a}	Pos 177	ᾧ αμμανίται καὶ Μωαβίται οὐκ εἰσελεύσονται εἰς ἐκκλησίαν κυρίου	οὐκ εἰσελεύσεται Αμμανίτης καὶ Μωαβίτης εἰς ἐκκλησίαν κυρίου	לֹא־יָבֹא עַמּוֹנִי וּמוֹאָבִי בִּקְהַל יְהוָה
De 23 _{4a}	Leg 3:81	οὐκ εἰσελεύσονται [φησὶ Μωυσῆς] εἰς ἐκκλησίαν κυρίου	οὐκ εἰσελεύσεται [Αμμανίτης καὶ Μωαβίτης] εἰς ἐκκλησίαν κυρίου	לֹא־יָבֹא [עַמּוֹנִי וּמוֹאָבִי] בִּקְהַל יְהוָה גַּם
De 23 _{5a}	Leg 3:81	παρὰ τὸ μὴ συναντήσαι αὐτοὺς ἡμῖν μετ' ἄρτων καὶ ὕδατος	παρὰ τὸ μὴ συναντήσαι αὐτοὺς ὑμῖν μετὰ ἄρτων καὶ ὕδατος	עַל־דִּבְכָּר אֲשֶׁר לֹא־קָדְמוּ אִתְּכֶם בַּלֶּחֶם וּבַמַּיִם
De 23 ₁₆₋₁₇	Leg 3:194	¹⁶ μὴ παραδίδόναι παῖδα τῷ κυρίῳ , [-] ὃς προστέθεται αὐτῷ παρὰ τοῦ κυρίου [-] ¹⁷ μετὰ [γάρ] αὐτοῦ κατοικήσῃ [- -] ἐν παντὶ τόπῳ, ὃ ἐὰν ἀρέσκη αὐτῷ [- -].	¹⁶ οὐ παραδώσεις παῖδα τῷ κυρίῳ αὐτοῦ ὃς προστέ-θεται σοι παρὰ τοῦ κυρίου αὐτοῦ ¹⁷ μετὰ σοῦ κατοικήσῃ, [ἐν ὑμῖν κατοικήσῃ] ἐν παντὶ τόπῳ, οὗ ἐὰν ἀρέσῃ αὐτῷ, [οὐ θλίψεις αὐτόν].	¹⁶ לֹא־תַסְגִּיר עֶבֶד אֶל־אֲדֹנָיו אֲשֶׁר־יִנְצֵל אֱלֹהֶיךָ מֵעַם אֲדֹנָיו : ¹⁷ עִמָּךְ יָשֵׁב בְּקִרְבְּךָ בְּמָקוֹם אֲשֶׁר־יִבְתָּר [בְּאֶתֶר שְׁעָרֶיךָ] בְּטוֹב לוֹ [לֹא תוֹנֶנּוּ] :
De 25 ₁₃₋₁₆	Her 162	οὐκ ἔσται ἐν μαρσίππῳ σου στάθμιον καὶ στάθμιον, μέγα ἢ μικρόν· οὐκ ἔσται ἐν τῇ οἰκίᾳ σου μέτρον καὶ μέτρον, μέγα ἢ μικρόν· στάθμιον ἀληθινὸν καὶ δίκαιον ἔσται σοι, [- -] ἵνα πολυήμερος γένῃ ἐπὶ τῆς γῆς, ἧς κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι ἐν κλήρῳ, ὅτι βδέλυγμα κυρίῳ [-] πᾶς ποιὼν ταῦτα, πᾶς ποιὼν ἄδικα	οὐκ ἔσται ἐν τῷ μαρσίππῳ σου στάθμιον καὶ στάθμιον μέγα ἢ μικρόν ¹⁴ οὐκ ἔσται ἐν τῇ οἰκίᾳ σου μέτρον καὶ μέτρον μέγα ἢ μικρόν ¹⁵ στάθμιον ἀληθινὸν καὶ δίκαιον ἔσται σοι [καὶ μέτρον ἀληθινὸν καὶ δίκαιον ἔσται σοι] ἵνα πολυήμερος γένῃ ἐπὶ τῆς γῆς ἧς κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι ἐν κλήρῳ ¹⁶ ὅτι βδέλυγμα κυρίῳ τῷ θεῷ σου πᾶς ποιὼν ταῦτα πᾶς ποιὼν ἄδικον	לֹא־יִהְיֶה לְךָ בְּקִיסָה אָבֹו וְאָבֹו גְּדוֹלָה וְקִטְנָה : ¹⁴ לֹא־יִהְיֶה לְךָ בְּבֵיתְךָ אִפְּהָ וְאִפְּהָ גְּדוֹלָה וְקִטְנָה : ¹⁵ אָבֹו שְׁלֵמָה וְנִצְדָק יִהְיֶה־לְךָ אִפְּהָ שְׁלֵמָה וְנִצְדָק יִהְיֶה־לְךָ לִמְעַן יֵאָרִיכוּ יְמֶיךָ עַל הָאָדָמָה אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לְךָ : ¹⁶ כִּי תוֹעֵבֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כָּל־עֲשֵׂה אֵלָּה כָּל עֲשֵׂה עָוֹל :
De 26 _{17a}	Vir 184	τὸν θεὸν εἴλου σήμερον εἶναι σοι θεόν	τὸν θεὸν εἴλου σήμερον εἶναι σου θεόν	אֶת־יְהוָה הָאֵלֶּמֶת הַיּוֹם לִהְיוֹת לְךָ לֵאלֹהִים
De 26 _{18a}	Vir 184	καὶ κύριος εἴλατό σε σήμερον γενέσθαι [-] λαὸν αὐτῷ [-]	καὶ κύριος εἴλατό σε σήμερον γενέσθαι σε αὐτῷ λαὸν [περιούσιον]	יְהוָה הָאֵלֶּמֶת הַיּוֹם לִהְיוֹת לְךָ לְעָם [רִגְלָה]
De 27 ₁₇	Leg 3:107	ἐπικατάρατον εἶναι τὸν μετατιθέντα τὰ ὄρια τοῦ πλησίον	ἐπικατάρατος [-] ὁ μετατιθεὶς [-] ὄρια τοῦ πλησίον	אָדוּר מַסִּיג גְּבוּל רֵעֵהוּ
De 28 ₁₂	Imm 156	[ἵνα] ἀνοίξῃ [-] κύριος ἡμῖν τὸν θησαυρὸν αὐτοῦ τὸν ἀγαθόν, τὸν οὐρανόν, δοῦναι ὑετόν. [-]	ἀνοίξαι σοι κύριος τὸν θησαυρὸν αὐτοῦ τὸν ἀγαθόν τὸν οὐρανόν δοῦναι τὸν ὑετόν [τῇ γῇ σου]	יִפְתַּח יְהוָה לְךָ אֶת־אֲצִדָּרָו הַטוֹב אֶת־הַשְּׂמִימִים לָתֵת מִטֶּר־אֲרָצְךָ
De 28 ₁₂	Her 76	ἀνοίξαι [γάρ] σοι [φησὶ] κύριος τὸν θησαυρὸν αὐτοῦ τὸν ἀγαθόν τὸν οὐρανόν	ἀνοίξαι [-] σοι κύριος τὸν θησαυρὸν αὐτοῦ τὸν ἀγαθόν τὸν οὐρανόν	יִפְתַּח יְהוָה לְךָ אֶת־אֲצִדָּרָו הַטוֹב אֶת־הַשְּׂמִימִים

❶ Bible	❷ Philon	❸ Texte de Philon	❹ Texte de la LXX	❺ Texte de la BHS
De 29 ₂₈	Che 16	τὰ κρυπτά κυρίῳ τῷ θεῷ [-], τὰ δὲ φανερά [γενέσει γνώριμ]	τὰ κρυπτά κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν τὰ δὲ φανερά [ἡμῖν]	הַנְסֻתִּים לַיהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהַגֵּלִית לָנוּ
De 30 _{9b-10a}	Som 2:175	ἐπιστρέψει [γάρ φησι] κύριος ὁ θεός σου εὐφρανθῆναι ἐπὶ σὲ εἰς ἀγαθὰ, καθότι ἠὺφράνθη ἐπὶ τοῖς πατράσι σου, ἐὰν εἰσακούσης τῆς φωνῆς [αὐτοῦ], φυλάσσειν [-] πάσας τὰς ἐντολάς [-] καὶ τὰ δικαιώματα [-] καὶ τὰς κρίσεις [-] τὰς γεγραμμένας ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου τούτου	ἐπιστρέψει κύριος ὁ θεός σου εὐφρανθῆναι ἐπὶ σὲ εἰς ἀγαθὰ καθότι ἠὺφράνθη ἐπὶ τοῖς πατράσιν σου ¹⁰ ἐὰν εἰσακούσης τῆς φωνῆς [κυρίου τοῦ θεοῦ σου] φυλάσσεσθαι [καὶ ποιεῖν] πάσας τὰς ἐντολάς αὐτοῦ καὶ τὰ δικαιώματα [αὐτοῦ] καὶ τὰς κρίσεις αὐτοῦ τὰς γεγραμμένας ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου τούτου	וְשׁוּב יְהוָה לְשׁוּשׁ עֲלֶיךָ לְטוֹב כְּאִשְׁר־שָׁשׂ עַל-אַבְרָהָם : ¹⁰ כִּי תִשְׁמָע בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְשֹׁמֵר מִצְוֹתָיו וְחֻקָּיו הַכְתוּבָה בְּסֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֶּה
De 30 ₁₅	Fug 58	ἰδοὺ δέδωκα πρὸ προσώπου σου [-] τὴν ζωὴν καὶ τὸν θάνατον, τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακόν	ἰδοὺ δέδωκα πρὸ προσώπου σου σήμερον τὴν ζωὴν καὶ τὸν θάνατον τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακόν	רְאֵה נָתַתִּי לְפָנֶיךָ הַיּוֹם אֶת-הַחַיִּים וְאֶת-הַמָּוֶת וְאֶת-הַטּוֹב וְאֶת-הָרָע :
De 30 ₂₀	Fug 58 + Pos 69	[αὐτῇ] ἡ ζωὴ σου καὶ ἡ μακρότης τῶν ἡμερῶν [-]; [- -] ἀγαπᾷν κύριον τὸν θεόν σου	ἀγαπᾷν κύριον τὸν θεόν σου [εἰσακούειν τῆς φωνῆς αὐτοῦ καὶ ἔχσθαι αὐτοῦ] [ὅτι τοῦτο] ἡ ζωὴ σου καὶ ἡ μακρότης τῶν ἡμερῶν σου	לְאַהֲבָה אֶת-יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְשִׁמְעַם בְּקוֹל וּלְדַבָּרָה-כִּי הוּא סִיף וְאֶרֶץ יְמִיָּה וּלְדַבָּרָה-כִּי
De 30 ₂₀	Cng 134	[-] ἔχσθαι αὐτοῦ	καὶ ἔχσθαι αὐτοῦ	צַדִּיק וְיֹשֵׁר הוּא : ⁵ שָׁחַת לוֹ לֹא בָגַי מוֹמָם דּוֹר עָקָשׁ וּפְתִלָּהל : ⁶ הַיְהוָה תִּגְמְלוּ-יֵאֵת עִם נָבֵל וְלֹא חָכָם הָלוֹא-הוּא אֲבִיר
De 32 _{4-6a}	Sob 10	καὶ ὁσὶος ὁ κύριος · ἥμαρτον οὐκ αὐτῷ τέκνα μωμητά; γενεὰ σκολιὰ καὶ διεστραμμένη, ταῦτα κυρίῳ ἀνταποδίδοτε; οὕτως λαὸς μωρὸς καὶ οὐχὶ σοφός ;	καὶ ὁσὶος κύριος ⁵ ἥμαρτοσαν οὐκ αὐτῷ τέκνα μωμητά γενεὰ σκολιὰ καὶ διεστραμμένη ⁶ ταῦτα κυρίῳ ἀνταποδίδοτε οὕτω λαὸς μωρὸς καὶ οὐχὶ σοφός	צַדִּיק וְיֹשֵׁר הוּא : ⁵ שָׁחַת לוֹ לֹא בָגַי מוֹמָם דּוֹר עָקָשׁ וּפְתִלָּהל : ⁶ הַיְהוָה תִּגְמְלוּ-יֵאֵת עִם נָבֵל וְלֹא חָכָם הָלוֹא-הוּא אֲבִיר
De 32 _{6b}	Lin 145	οὐκ αὐτὸς οὗτός σου πατήρ ;	οὐχὶ σοφός οὐκ αὐτὸς οὗτός σου πατήρ	שָׁאֵל אֲבִיר וְנֹדֶד וְקִנְיָה וְנִאֲמָרוּ לוֹ : ⁸ הַנִּחַל עָלָיו גּוֹלִים בְּהַפְרִידוֹ בְּגֵי אֲדָם יֵצֵב גְּבִילַת עַמִּים לְמִסְפָּר [בְּגֵי יִשְׂרָאֵל] : ⁹ כִּי תִלַּק יְהוָה עִמּוֹ יַעֲקֹב תִּבֵּל נַחֲלָתוֹ : צוּר יְלֻדָּה
De 32 _{7b-9}	Pos 89 + Pla 59	ἐπερώτησον τὸν πατέρα σου καὶ ἀναγγελεῖ σοι, τοὺς πρεσβυτέρους σου καὶ ἐροῦσί σοι· ὅτε διεμέριζεν ὁ ὑψιστος ἔθνη, ὡς διέσπειρεν υἱοὺς Ἀδάμ, ἔστησεν ὅρια ἔθνων κατὰ ἀριθμὸν [ἀγγέλων θεοῦ] ^ο καὶ ἐγένετο μερὶς κυρίου λαὸς αὐτοῦ Ἰακώβ, σχοίνισμα κληρονομίας αὐτοῦ Ἰσραήλ.	ἐπερώτησον τὸν πατέρα σου καὶ ἀναγγελεῖ σοι τοὺς πρεσβυτέρους σου καὶ ἐροῦσίν σοι ⁸ ὅτε διεμέριζεν ὁ ὑψιστος ἔθνη ὡς διέσπειρεν υἱοὺς Ἀδὰμ ἔστησεν ὅρια ἔθνων κατὰ ἀριθμὸν [ἀγγέλων θεοῦ] ⁹ καὶ ἐγενήθη μερὶς κυρίου λαὸς αὐτοῦ Ἰακώβ σχοίνισμα κληρονομίας αὐτοῦ Ἰσραήλ	שָׁאֵל אֲבִיר וְנֹדֶד וְקִנְיָה וְנִאֲמָרוּ לוֹ : ⁸ הַנִּחַל עָלָיו גּוֹלִים בְּהַפְרִידוֹ בְּגֵי אֲדָם יֵצֵב גְּבִילַת עַמִּים לְמִסְפָּר [בְּגֵי יִשְׂרָאֵל] : ⁹ כִּי תִלַּק יְהוָה עִמּוֹ יַעֲקֹב תִּבֵּל נַחֲלָתוֹ : צוּר יְלֻדָּה
De 32 _{18a}	Lin 145	θεὸν τὸν γεννήσαντά σε	θεὸν τὸν γεννήσαντά σε	רְאוּ עֹמֶה כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא [וְאִין אֱלֹהִים עִמָּדִי]
De 32 ₃₉	Pos 167	ἴδετε ἴδετε, ὅτι ἐγὼ εἰμι [τοῦ ὄντως ὄντος] [- - -]	ἴδετε ἴδετε ὅτι ἐγὼ εἰμι [καὶ οὐκ ἔστιν θεὸς πλὴν ἐμοῦ]	הָאֲמָר לְאִבּוֹ וּלְאִמּוֹ לֹא רֵאִיתִיו וְאֶת-אֲחֵיו לֹא הִזִּיר וְאֶת- (בְּנוֹ) [בְּנָיו] לֹא יָדַע וְלֹא-יָדַע אִישׁ אֶת-קִבְרֹתוֹ עַד הַיּוֹם הַזֶּה :
De 33 ₉	Leg 2:51	ὁ λέγων τῷ πατρὶ καὶ τῇ μητρὶ οὐχ ἑώρακά σε, καὶ τοὺς ἀδελφοὺς [-] οὐκ ἐπέγνω, καὶ τοὺς υἱοὺς [-] ἀπέγνω	ὁ λέγων τῷ πατρὶ καὶ τῇ μητρὶ οὐχ ἑώρακά σε καὶ τοὺς ἀδελφοὺς [αὐτοῦ] οὐκ ἐπέγνω καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ἀπέγνω	וְלֹא-יָדַע אִישׁ אֶת-קִבְרֹתוֹ עַד הַיּוֹם הַזֶּה :
De 34 _{6b}	Sac 10	[παρὸ] καὶ τὴν ταφὴν [-] [λέγεται] μηδὲ εἰς εἰδέναι τούτου ·	καὶ οὐκ οἶδεν οὐδείς τὴν ταφὴν αὐτοῦ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης	וְלֹא-יָדַע אִישׁ אֶת-קִבְרֹתוֹ עַד הַיּוֹם הַזֶּה :
De 34 ₁₀	Her 262	[-] οὐκ ἀνέστη ἔτι προφήτης [-] ὡς Μωυσῆς, ὃν ἔγνω κύριος αὐτὸν πρόσωπον πρὸς πρόσωπον	καὶ οὐκ ἀνέστη ἔτι προφήτης ἐν Ἰσραὴλ ὡς Μωυσῆς ὃν ἔγνω κύριος αὐτὸν πρόσωπον κατὰ πρόσωπον	וְלֹא-יָדַע אִישׁ אֶת-קִבְרֹתוֹ עַד הַיּוֹם הַזֶּה :
1 Sa 1 ₁₅	Ebr 149 + Ebr 152	γυνὴ ἡ σκληρὰ ἡμέρα ἐγὼ εἰμι , καὶ οἶνον καὶ μέθυσμα οὐ πέπωκα, καὶ ἐκχεῶ τὴν ψυχὴν μου ἐνώπιον κυρίου	γυνὴ ἡ σκληρὰ ἡμέρα ἐγὼ εἰμι καὶ οἶνον καὶ μέθυσμα οὐ πέπωκα καὶ ἐκχεῶ τὴν ψυχὴν μου ἐνώπιον κυρίου	אִשָּׁה קְשָׁת-רוּחַם אֲנִי וְגִין וְשִׁכְרָה לֹא שָׁתִיתִי וְאֶשְׁפֹּךְ אֶת-נַפְשִׁי לִפְנֵי יְהוָה :
Is 5 ₇	Som 2:172	ἀμπελὼν κυρίου παντοκράτορος οἶκος τοῦ Ἰσραήλ	ἀμπελὼν κυρίου σαβαωθ οἶκος τοῦ Ἰσραήλ	כָּרֶם יְהוָה צְבָאוֹת בֵּית יִשְׂרָאֵל
Is 50 ₄	Her 25	[σὺ] μοι γλῶσσαν παιδείας ἔδωκας τοῦ γνῶναι [-] ἥνικα δεῖ [φθέγγασθαι]	[κύριος] δίδωσίν μοι γλῶσσαν παιδείας τοῦ γνῶναι [ἐν καιρῷ] ἥνικα δεῖ [εἰπεῖν λόγον]	אֲדַגִּי יְהוָה גִּמְלוֹ לִי לְשׁוֹן לְמוֹדִים לְדַעַת לַעוֹת אֶת-יִצְחָק דְּבָר

❶ Bible	❷ Philon	❸ Texte de Philon	❹ Texte de la LXX	❺ Texte de la BHS
Ps 22 ^P	Agr 50.52	κύριος ποιμαίνει με, καὶ οὐδέν με ὑστερήσει	κύριος ποιμαίνει με καὶ οὐδέν με ὑστερήσει	יהוה רָעִי לֹא אַחֲסֹר :
Ps 26 ₁	Som 1:75	κύριος [γὰρ] φωτισμός μου καὶ σωτήρ μου	κύριος [-] φωτισμός μου καὶ σωτήρ μου	יהוה אֹרְחִי וְיִשְׁעִי
Ps 36 ₄	Pla 39	κατατρύφησον τοῦ κυρίου	κατατρύφησον τοῦ κυρίου	וְהַתְעַנֵּג עַל־יהוה
Ps 61 ₁₂	Imm 82	ἅπαξ κύριος ἐλάλησε, δύο ταῦτα ἤκουσα	ἅπαξ ἐλάλησεν ὁ θεός δύο ταῦτα ἤκουσα	אַתָּה דָּבַר אֱלֹהִים שְׁתֵּים־עָנִי שְׁמָעָתִי
Pr 3 ₁₁₋₁₂	Cng 177	παιδείας [θεοῦ], νιέ, μὴ ὀλιγώρει, καὶ μὴ ἐκλύου ὑπ’ αὐτοῦ ἐλεγχόμενος· ὃν γὰρ ἀγαπᾷ κύριος ἐλέγχει, μαστιγοῖ δὲ πάντα υἱὸν ὃν παραδέχεται	¹¹ νιέ μὴ ὀλιγώρει παιδείας [κυρίου] [-] μὴδὲ ἐκλύου ὑπ’ αὐτοῦ ἐλεγχόμενος ¹² ὃν γὰρ ἀγαπᾷ κύριος παιδεύει μαστιγοῖ δὲ πάντα υἱὸν ὃν παραδέχεται	מוֹסֵר יְהוה בְּנֵי אֱלִיתִמָּאס וְאֶל־תִּלְקֹץ בְּתוֹכָהֶן : ¹² כִּי אֵת אֲשֶׁר יֵאָתֵב יְהוה יוֹכִיֵם וְכָאֵב אֶת־בְּנוֹ יִרְצֶה :
Pr 4 ₃	Ebr 84	υἱὸς γὰρ ἐγενόμην κἀγὼ πατρὶ ὑπήκοος καὶ ἀγαπώμενος ἐν προσώπῳ μητρός	υἱὸς γὰρ ἐγενόμην κἀγὼ πατρὶ ὑπήκοος καὶ ἀγαπώμενος ἐν προσώπῳ μητρός	כִּי־בֹן הָיִיתִי לְאִבִּי בָרַךְ וְיָחִיד לִפְנֵי אִמִּי :

<i>mots en italiques</i>	= placés différemment entre ❸ et ❹		κύριος non encadré	traduisant le Tétragramme
[<i>italiques</i> entre crochets]	= mots présents dans 1 seule colonne		κύριος encadré de vert ^Q	traduisant אֲדֹנָי [ou אֲדֹנִי ?]
(...)	= mots intercalés dans la citation		κύριος encadré de pointillés	traduisant אֱלֹהִים
mots ou formes en aractères gras	= différences entre les clonnes ❸ et ❹		κυρίας encadré de tirets	= κύριος au féminin ou au pluriel
			ἐγὼ εἰμι	

^A [Mut 18s.]. Cette expression est citée plusieurs fois en *Mut* 18 à 31 (18.23.27.29.31).

^B En Ge 17₂₂, Philon écrit κύριος et non pas θεός (cf. BHS אֲדֹנָי) comme dans la LXX qu'il est censé citer.

^C Curieusement, en *Som* 1:3, Philon remplace, dans le verset 13, la formule "ἐγὼ κύριος ὁ θεός Ἀβρααμ" adressée à Jacob, par celle, presque identique, adressée à Isaac en Ge 26₂₄ : "ἐγὼ εἰμι ὁ θεός Ἀβρααμ". Noter que Philon cite plusieurs fois ce même verset Ge 28₁₃ avec les mots habituels de la Septante : "ἐγὼ κύριος ὁ θεός Ἀβραὰμ" (en *Som* 1: 159, 166 et 173). Est-ce voulu ou dû au hasard ? Le développement sur Abraham et Isaac au § 160 a-t-il un rapport avec ce détail particulier ?

^D Ge 29₃₁ est commenté également en *Mut* 132.

^E [Leg 2:46]. Cette même phrase est citée par Philon également en *Leg* 3:180.

^F [Leg 2:46]. Cette même phrase est citée par Philon également en *Leg* 3:180.

^G [Som 1:227]. Cette même phrase est citée par Philon aussi en *Som* 1:228, 238 et 241.

^H [Pot 160].Philon cite également cette expression en *Mut* 11, *Som* 1:231 et *Mos* 1: 75.

^I [Mut 19]. Cette même phrase est citée par Philon également en *Pot* 161 et partiellement en *Pos* 179.

^J [Leg 2:46]. La citation peut aussi bien être du verset Ex 20₅ où la LXX a ἐγὼ γάρ εἰμι κύριος ὁ θεός σου .

^K [Her 166]. Cette même phrase est citée par Philon également en *Fug* 101.

^L [Pos 16]. Cette même phrase, citée par Philon égalemnt en *Mut* 8, revient comme un refrain dans le *Lévitique* : en 11:44; 19:10, 12, 14, 16, 25, 28, 31, 32, 34, 36, 37; 24:22; 25:17; et 26:1, 13.

^M [Pla 137]. Cette expression, que Philon cite également en *Pla* 95.

^N En *Som* 1:237, Philon ne cite probablement pas De 1₃₁, mais évoque plutôt De 8₅.

^O Pour les divergences entre le grec et l'hébreu sur De 32₈, voir C. DOGNIEZ et M. HARL, *La Bible d'Alexandrie, 5. Le Deutéronome* (Cerf, Paris 1992) p. 325-326 note.

^P Ps 22:1 est commenté également en *Mut* 115.

^Q Ne désignant pas Dieu, mais un "maître" ordinaire, sauf en Ex 15₁₇ [et en De 10₁₇ ?].

Les mots de Philon. Quelques statistiques

Légende : références barrées = texte non édité dans le document C "les textes"

ἐγὼ εἰμι ("Ego Eimi") chez Philon d'Alexandrie = 31x dont 4x **ἐγὼ εἰμι ὁ ὢν** = Pot 160, Mut 11, Som 1:231, Mos 1:75
+ 5x **ὁ ὢν** = Opi 172; Leg 3:181; Imm 110; Mut 12; Abr 121

ἐγὼ εἰμι		31x	Leg 2:46 ; 3:180 ; Sac 87 ; Pot 160 ; Pos 167, 168, 179 ; Gig 63 ; Agr 51 ; Pla 95, 137 ; Ebr 149 ; Mut 1, 11 , 18, 23, 27, 29*2, 31, 58 ; Som 1:3 [= Ge 28 _{12sq}], 189, 227, 228, 229, 231 , 238, 241 ; Mos. 1:75 ; Dec 38	dont 4x ἐγὼ εἰμι ὁ ὢν
ὁ ὢν	nominatif masc.	9x	Opi 172 ; Leg 3:181 ; Pot 160 ; Imm 110 ; Mut 11 , 12 ; Som 1:231 ; Abr 121 ; Mos 1:75	
τὸ ὄν	nominatif ou accusatif neutre	59x [+x]	Pot 153, 154 ; Pos 2, 9, 15, 21, 28, 168, 175 ; Gig 52 ; Imm 4, 33, 52, 55, 69, 81 ; Agr 171 ; Pla 21, 22, 72, 86 ; Ebr 43, 86, 108, 117 ; Lin 65, 95, 97 ; Her 170, 229 ; Cng 8 ; Fug 78 ; Mut 7, 8, 9, 10, 14, 17, 87, 182 ; Som 1:35, 157, 182, 184, 218, 230 ; 2:237 ; Abr 122, 270 ; Mos 2:161 ; Spe 1:209*2, 307 ; Vir 185, 215 ; Rep 27, 56 ; Prb 43 ; Cnt 2 + 3 [+ Pos 4 ; Mig 183 ; Mut 27 ;] et + div.	
τὸ ὄντως ὄν	acc.neutre	4x	Pot 161 ; Imm 11 ; Ebr 83 ; Cng 51	
τὸν ὄντα	accusatif masculin	20x	Leg 1:60, 82, 99 ; 2:1 ; 3:37 , 38, 82 , 172, 177 ; Che 27 ; Sac 10 ; Pot 92, 163 ; Pos 16, 69 ; Imm 69 ; Mut 82 ; Som 1:60 ; Dec 59 ; Qge 1:100 + 7 [+ Che 27 ; Pot 139 ; Mut 21 ; Dec 8 ; Leg 347 ; Qei 1:44, 16]	
			dont par exemple : Leg 2:1, 3:38, 3:172, Sac 10, Pos 16, 69,	
τοῦ ὄντος	génitif		dont par exemple : Pot 160 , Som 1:230 , Imm 109 , Fug 165, Abr 121 , Mos 2:99, 132, Spe 4:177, [Qei 1:3 ?]	
	gen.masc ou neutre	59x	Leg 3:105, 214 ; Che 97, 108 ; Pot 159, 160 ; Pos 14, 21 ; Imm 61, 71, 108, 109 ; Agr 52 ; Pla 26 ; Ebr 43, 44, 91, 107 ; Mig 34, 40, 54, 169, 170, 195 ; Her 166*2 ; Fug 110, 112, 165 ; Mut 57, 220, 232 ; Som 1:182, 185, 230, 234, 256 ; 2:227, 237, 242, 250, 254, 292 ; Abr 76, 121, 446 ; Mos 1:66 ; 2:99, 432 ; Spe 1:81, 263, 345 ; 4:177 ; Vir 181 ; Cnt 11 ; Act 5 ; Gai 6 ; Qei 1:3, 44 + 17 [+Pos 167 ; Her 70 ; Mos 1:75*2 ; Dec 81*2 ; Spe 1:53, 65, 270, 309, 331, 332 ; 3:125 ; 4:192 ; Vir 64]	
τῷ ὄντι	datif		dont par exemple : Che 83, Mut 11 , Som 1:228 , [mais pas Gig 64 ?], Spe 1:31,	
	dat.msc ou neutre	55x	Opi 27 ; Leg 1:32, 72 ; 3:111 ; Che 63, 83 ; Pot 162 ; Pos 112, 166 ; Gig 64 ; Imm 81 ; Agr 59, 142 ; Ebr 5, 55, 99 ; Sob 28 ; Lin 26 ; Mig 67, 79, 88 ; Her 95 ; Mut 11, 96 ; Som 1:228 ; 2:141, 228 ; Abr 28, 191, 235 ; Ios 168, 248 ; Mos 1:153, 212, 259 ; 2:212 ; Spe 1:31, 313, 345 ; 2:45, 81 ; 3:171, 491 ; 4:68 ; Vir 190, 219 ; Rep 5, 17, 123 ; Prb 10 ; Fla 130 ; Gai 164, 302 ; Qge 2:34 ; Qep 2:3 + 28 [Leg 2:8, 25 ; Pos 114 ; Imm 24, 170 ; Agr 54, 65 ; Pla 60, 64 ; Ebr 26 ; Sob 30 ; Lin 75, 114 ; Mig 124 ; Her 114, 207 ; Cng 3 ; Fug 138 ; Som 1:79 ; 2:78, 160, 247 ; Abr 272 ; Dec 178 ; Prb 20, 99 ; Act 21 ; Qex 20]	

Total de εἰμι (7814x) au participe actif présent (1568x) au masculin singulier (584x) dont **avec l'article = 143x** [Note : vocatif = Ø]

participe présent singulier neutre = 582 (nominatif 326x ; accusatif 121x, génitif 106, datif 30x)

participe présent masculin singulier = 601x, dont nominatif 326, acc 123, gen 112, datif 40

participe présent neutre singulier = 307x, dont nominatif 73, acc 80, gen 84, datif 70

participe présent singulier génitif

παντοκράτωρ ("Pantocrator") = 3x

παντοκράτωρ	nom	2x	Sac 63 Gig 64	πρὸς οὗν εὐχαριστίαν καὶ τιμὴν τοῦ παντοκράτορος τῷ ὄντι χρώμενος ὁδῶ τῇ τοῦ μόνου βασιλέως καὶ παντοκράτορος
	adjectif	1x	Som 2:172 [= Is 5:7]	"ἀμπελῶν κυρίου παντοκράτορος οἶκος τοῦ Ἰσραήλ"

τῶν δυνάμεων ("tôn dunaméōn") = 17x

Total de δύναμις (701x) dont au pluriel δυνάμεις (2978x) au génitif δυνάμεων (87x) dont avec l'article = 17x

Les 17 occurrences de "τῶν δυνάμεων" chez Philon		voir C. "Les textes" page 39
Opi 20	ἐπεὶ τίς ἂν εἴη τῶν δυνάμεων αὐτοῦ τόπος ἕτερος,	
Leg 3:49*2	ἄνευ γὰρ τῶν δυνάμεων ὁ νοῦς καθ' ἑαυτὸν γυμνὸς	
	καὶ οὐδὲ ὧν εὐρίσκεται· μία δὲ τῶν δυνάμεων καὶ ἡ αἴσθησις, ἥτις ἐστὶ γυνή.	
Sac 60	ὅτι κεκρύφθαι δεῖ τὸν ἱερὸν περὶ τοῦ ἀγενήτου καὶ τῶν δυνάμεων αὐτοῦ μύστην λόγον	
Pos 168	κατάχρησις δ' ἐστὶν ἐφ' ἐκάστην αὐτοῦ τῶν δυνάμεων ἀναφερομένου.	
Imm 81	εἰ δὴ τοῦ ἀνειμένου καὶ μεσότητος ἔχοντος τῶν δυνάμεων αὐτοῦ κράματος ἐμπιεῖν	
Imm 109	Μωυσὴν δὲ τῷ δορυφορουμένῳ πρὸς τῶν δυνάμεων	
Lin 137	τὸ μὲν γὰρ ὑπεράνω τῶν δυνάμεων ὃν ἐπινοεῖται περιττεύειν, οὐ --- κατὰ τὸ εἶναι μόνον·	
Lin 172	διὰ τούτων τῶν δυνάμεων ὁ ἀσώματος καὶ νοητὸς ἐπάγη κόσμος,	
Fug 101	ὥσθ' ἥνιοχον μὲν εἶναι τῶν δυνάμεων τὸν λόγον, ἔποχον δὲ τὸν λαλοῦντα,	
Abr 122	δορυφορούμενος οὖν ὁ μέσος ὑφ' ἐκατέρας τῶν δυνάμεων παρέχει τῇ ὁρατικῇ διανοίᾳ	
Spe 1:66	ἀναθήματα δὲ τοὺς ἀστέρας, ἱερέας δὲ τοὺς ὑποδιακόνους αὐτοῦ τῶν δυνάμεων ἀγγέλους,	
Spe 1:252	ἐπειδὴ τὸ κύρος ἕτερος ἀνῆπται καὶ τῶν δυνάμεων καὶ τῶν χρωμένων αὐταῖς.	
Spe 1:307	περὶ τὸ ὃν αἱ πρῶται καὶ μέγισται τῶν δυνάμεων εἰσιν, ἥ τε εὐεργέτις καὶ κολαστήριος;	
Aet 74	κατακρατεῖν τε τῶν δυνάμεων,	
Aet 116	ὥσθ' ἡ ἀντίδοσις καὶ ἡ ἀντέκτισις τῶν δυνάμεων ἀναλογίας ἐξισουμένη κανόνισιν ὑγείας	
Qex 2:45	ἡ μὲν, τὴν παρουσίαν ἐμφαίνουσα τῶν δυνάμεων, ἐπεὶ καὶ βασιλέως λέγεται δόξα ἡ στρατιωτικὴ δύναμις (

Le nom **δεσπότης** apparaît 221 fois chez Philon (139x au singulier et 82x au pluriel).

Ci-dessous, quelques exemples d'occurrence du mot appliqué à Dieu (ou peut-être ?) ou à un "maître" humain

Désignant Dieu ?			en citation	
oui	?	non	(ou en allusion = cf.) 39	
Leg 1:95			ὑπὸ τοῦ κυρίου ὡς δεσπότου καὶ ἐξουσίαν ἔχοντος σκορακίζοιτο	
Leg 1:96			ἐπεὶ καὶ ὡς δεσπότης ὁ κύριος καὶ ὡς εὐεργέτης ὁ θεὸς ἐνετέλλετο	
	Leg 2:63		τότε γὰρ καὶ ὁ δεσπότης ἀπάντων "καθαριεῖ αὐτήν"	cf.Nb 30 ⁹⁻¹⁰
	Leg 2:83		τε καὶ τὴν γένεσιν τοῦ δεσπότου, ἑαυτὸν μὲν,	cf.Ge 3 ²³
	Leg 3:9		σὲ γάρ, ὦ δέσποτα, τιμᾶσθαι δίκαιον μόνον.	cf.Ge 18 ²²
	Leg 3:194		ὑποδέξεται σε φιλόδουλος δεσπότης	cf.De 23 ¹⁶⁻¹⁷
		Che 83	οἱ δὲ λεγόμενοι δεσπῶται δόξῃ μόνον, ... , ὀνομάζονται,	
	Che 107		διάνοια ἢ τῷ δεσπότῃ ἔχειν τὸν ἡγεμόνα πάντων ὁμολογεῖν·	
Che 119			ὅτι κύριος εἰς ἀπάντων καὶ δεσπότης ἐστίν	cf.Ex 19 ⁵
Gig 45			ἀλλὰ καὶ ἀντὶ τοῦ "ἐγὼ ὁ ἄρχων καὶ ὁ βασιλεὺς καὶ δεσπότης."	cf Le 18 ^{6sq}
	Pla 90		τὸν μὲν οἶα ἐπὶ δεσπότῃ φόβον ἀναιρῶν,	cf.Ge 28 ²¹
	Pla 91		ὅτι ὁ δεσπότης καὶ ἡγεμὼν τῶν ὅλων	cf.Ge 28 ²¹
Sob 55-56			οὐχὶ δεσπότης ἢ κύριος·	cf.Ge 18 ¹⁷
Her 2, 22, 24			"δέσποτα τί μοι δώσεις"	Ge 15 ²
Her 23			ὥστε τὸν δεσπότῃ κύριον εἶναι καὶ εἶτι ὡσανεὶ φοβερὸν κύριον	cf.Ge 15 ²
Her 100			"δέσποτα, κατὰ τί γνώσομαι, ὅτι κληρονομήσω αὐτήν"	Ge 15 ⁸
Mut 19			δικαιοὶ γὰρ τῶν μὲν φαύλων λέγεσθαι κύριος καὶ δεσπότης	
Mut 21			ἀλλὰ τὸν ὄντως ὄντα δεσπότῃ.	cf.Ex 9 ²⁹⁻³⁰
		Spe 3:145	τὴν τιμὴν ἐπανορθοῦσθω τῷ δεσπότῃ	
		Prb 104	πότερον δοῦλον ἢ κύριον ἀποφαντέον τοῦ δεσπότου	
	Gai 286		εἰμι τῶν εἰδότην μὲν ὅτι δεσπότῃ ἔχω καὶ κύριον κερκίμενων	

La LXX utilise 23x le mot **δεσπότης** = dans la BHS à **אֲדֹנִי** 7x, **אֲדֹן** 4x, **יהוה** 5x, **אֱלֹהִים** 3x, **משל** 1x, **אִישׁ** 1x, **בן** 1x, **Ø** 1x ... mais PHILON ne cite que 2 de ces versets = en **Ge 15:2** et **15:8**, jamais les autres

LXX	Texte de la LXX et son correspondant Hébreu	Références	et texte de PHILON
Ge 15:2	δέσποτα τί μοι δώσεις אֲדֹנִי יְהוה מה-תתן-לי	Her 2, Her 22, 24	δέσποτα , τί μοι δώσεις;
Ge 15:8	δέσποτα κύριε κατὰ τί γνώσομαι ὅτι κληρονομήσω αὐτήν אֲדֹנִי יְהוה במה אדע כי אירשנה :	Her 100	δέσποτα [], κατὰ τί γνώσομαι, ὅτι κληρονομήσω αὐτήν ;
Jos 5:14	δέσποτα τί προστάσεις τῷ σὺ οἰκέτῃ אֲדֹנִי מֶדְבָּר אֶל-עַבְדִּי :	Ø	
Is 1:24	διὰ τοῦτο τάδε λέγει ὁ δεσπότης κύριος σαβαωθ לְכֹן נָאִם הָאֲדֹנָן יְהוה צְבָאוֹת אֲבִיר יִשְׂרָאֵל	Ø	
Is 3:1	ἰδοὺ δὴ ὁ δεσπότης κύριος σαβαωθ ἀφελεῖ כִּי הִנֵּה הָאֲדֹנָן יְהוה צְבָאוֹת מְסִיר	Ø	
Is 10:33	ἰδοὺ γὰρ ὁ δεσπότης κύριος σαβαωθ συνταράσσει הִנֵּה הָאֲדֹנָן יְהוה צְבָאוֹת מְסַעֵר	Ø	
Jr 1:6	ὦ δέσποτα κύριε ἰδοὺ οὐκ ἐπίσταμαι λαλεῖν אֶהְיֶה אֲדֹנִי יְהוה הֵנָּה לֹא-יִדְעָתִי דְבָר	Ø	
Jr 4:10	ὦ δέσποτα κύριε ἄρα γε ἀπατῶν ἠπάτησας אֶהְיֶה אֲדֹנִי יְהוה אֲכֹן הִשָּׂא הַשְׂאֵת	Ø	
Jr 15:11 ?	γένοιτο δέσποτα κατευθυνόντων αὐτῶν אֲמַר יְהוה אִם-לֹא (שְׁרוּתָהּ) (שְׁרִיתִיהָ) לְטוֹב	Ø	
Jon 4:3	καὶ νῦν δέσποτα κύριε λαβὲ τὴν ψυχὴν μου ἀπ' ἐμοῦ וַעֲתָה יְהוה קַח-נָא אֶת-נַפְשִׁי מִמֶּנִּי	Ø	
Jb 5:8	οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ ἐγὼ δεηθήσομαι κυρίου κύριον δὲ τὸν πάντων δεσπότην ἐπικαλέσομαι אוֹלָם אֲנִי אֶדְרֹשׁ אֶל-אֵל וְאֶל-אֱלֹהִים אֲשֶׁם דְּבַרְתִּי :	Ø	
Pr 6:7	ἐκεῖνος γὰρ γεωργίου μὴ ὑπάρχοντος μηδὲ τὸν ἀναγκάζοντα ἔχων μηδὲ ὑπὸ δεσπότην ὦν אֲשֶׁר אֵין-לָהּ קָצִין שֹׁטֵר וּמַשְׁל :	Ø	
Pr 17:2 ¹	οἰκέτης νοήμων κρατήσει δεσποτῶν ἀφρόνων עַבְד-מִשְׁכִּיל וּמַשְׁל בְּבֶן מְכִישׁ	Ø	
Pr 22:7	καὶ οἰκέται ἰδίους δεσπότης δανιοῦσιν וְעַבְד לֹוֹה לְאִישׁ מְלוֹה :	Ø	
Pr 29:25	ὃς δὲ πέποιθεν ἐπὶ τῷ δεσπότη σωθήσεται וּבֹטֵחַ בִּיהוֹה יִשְׁגָּב	Ø	
Pr 30:10	μὴ παραδῶς οἰκέτην εἰς χεῖρας δεσπότη אֶל-תִּלְשֵׁן עַבְד אֶל-(אֲדֹנִי) [אֲדֹנִי]	Ø	
Da 3:37	ὅτι δέσποτα ἐσμικρύνθημεν παρὰ πάντα τὰ ἔθνη Ø	Ø	
Da 9:8	δέσποτα ἡμῖν ἡ αἰσχύνῃ τοῦ προσώπου καὶ τοῖς βασιλεῦσιν ἡμῶν καὶ δυνάσταις יְהוה לָנוּ בִּשְׁת הַפְּנִים לְמַלְכֵינוּ לְשָׂרֵינוּ	Ø	
Da 9:15	καὶ νῦν δέσποτα κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν ὁ ἐξαγαγὼν τὸν λαόν σου ἐξ Αἰγύπτου וַעֲתָה אֲדֹנִי אֱלֹהֵינוּ אֲשֶׁר הוֹצֵאתָ אֶת-עַמְּךָ מִמִּצְרַיִם	Ø	
Da 9:16	δέσποτα κατὰ τὴν δικαιοσύνην σου ἀποστραφήτω ὁ θυμός σου דְּנִי כְכֹל-צָדִיקָהּ יִשְׁבֹּג-נָא אַפָּךְ	Ø	
Da 9:17.17	καὶ νῦν ἐπάκουσον δέσποτα τῆς προσευχῆς τοῦ παιδός σου [...] ἐπὶ τὸ ἅγιασμά σου τὸ ἔρημον ἕνεκεν τῶν δούλων σου δέσποτα וַעֲתָה שְׁמַע אֱלֹהֵינוּ אֶל-תְּפִלַּת עַבְדְּךָ [וְאֶל-תְּהַנּוּנָיו וְהָאֶר פְּנִיךָ] עַל-מַקְדָּשֶׁךָ הַשָּׁמַיִם לְמַעַן :	Ø	
Da 9:19	κύριε σὺ ἱλάτευσον κύριε ἐπάκουσον καὶ ποιήσον καὶ μὴ χρονίσῃς ἕνεκα σεαυτοῦ δέσποτα ὅτι τὸ ὄνομά σου ἐπεκλήθη [...] אֲדֹנִי שְׁמַעְהָ אֲדֹנִי סִלְּהָ אֲדֹנִי הַקּוֹשִׁיבָה וַעֲשֵׂה אֶל-תַּחֲתָךְ לְמַעַן אֱלֹהֵי כִי-שִׁמְךָ נִקְרָא [...]	Ø	

¹ En Pr 17:2, le verbe hébreu **משל** correspond au grec κρατήσει et le complément **בן** en prend la nuance de "fils" (de "despotês").

κύριος et les mots de la famille : (avec sens technique en grammaire)

		textes cités	autres textes
κυριεύω verbe	être (ou devenir) maître de	Leg 3:187, 220 ; Che 74 ; Som 2:7*2, 95, 100*2 ; Hyp 7:5	
κυριολογέω verbe	1. employer les mots au sens propre par opposition à sens figuré ou parabolique ὥστε οὐδὲ τὸ "ὡς ἄνθρωπος" ἐπὶ θεοῦ κυριολογεῖται, κατάχρησις δὲ ὀνομάτων ἐστὶ παρηγοροῦσα τὴν ἡμετέραν ἀσθένειαν. ἀφελεῖς οὖν (Sac 101)	Mos 1:75, Qei 1:3 + Sac 101, Pot 58, Pos 7, 68, Imm 71, Som 2:245, Abr 120, [+ Qge 2:54 ??] dans la nature de l'homme, ne peuvent pas être attribuées à la propriété de Dieu, mais cela ne se fait que par une mauvaise application métaphorique des termes, par laquelle nous réparons notre faiblesse. (Sac 101)	

κύριος nom 240x		
n.pr? 1x Qge 4:51	"καὶ Κύριος ἔβρεξεν ἐπὶ Σόδομα" (Ge 19:24)	mais voir Som 1:85

κύριος adj 200	significations	par opposition à	traduction
	1. qui a pleine autorité 2. qui a sa force propre (assemblée) →(temps) fixé, marqué τὸ κύριον = le moment décisif → ἡ κυρία = le terme, le jour du jugement 3. principal, le plus important	2. σύγκλητος (ἐκκλησία)	2. convoquée (assemblée)
grammaire	κύριον (ὄνομα) (mot employé) au sens propre κύριον (ὄνομα) = (mot) courant, ordinaire	- τροπικός (τροπικὴ φράσις) = μεταφορικός ἰα γλώττα	figuré (expression figurée) (le mot) insigne, rare
	κύριον (ὄνομα) = (nom) propre (d'une personne)		
κυρίως →adv.	1. en maître, avec autorité 2. avec force de loi, légitimement 3. d'1 manière juste, exacte, décisive 4. au sens propre, proprement	μεταφορᾷ κατὰ μεταφοράν	par métaphore, au sens figuré
ἀλληγορία	1. allégorie, langage allégorique 2. explication allégorique 3. langage par métaphore		
ἀλληγορικῶς	allégoriquement		

κύριον ὄνομα = 14x = Leg 1:75 ; Pot 22, 76, 131 ; Imm 1:86, 139 ; Pla 74 ; Mut 14, 15, 94 ; Som 1:163 ; Abr 121 ; Mos 2:38 ; Gai 6

κυρίως → adv. = 55x = Opi 37, 89, 102, 135, 154 ; Leg 2:10 ; 3:86 ; Che 1, 109, 121, 122 ; Sac 30, 108, 121 ; Pot 57, 115, 130, 136, 138 ; Imm 53, 112 ; Mig 183 ; Her 22, 55, 98, 124, 168, 188, 231, 259, 296 ; Cng 97, 106, 143 ; Mut 27, 28, 131, 266 ; Som 1:252 ; 2:230, 236, 264 ; Mos 1:157 ; 2:101 [κυρίως εἰπεῖν = à proprement parler] , 191 ; Dec 104 ; Spe 1:205, 223, 302, 328 ; 3:209 ; 4:188 ; Vir 4 ; Gai 10 ; Qex 2:16

L'expression " אֲדֹנָי יְהוָה " dans la LXX (et parfois chez Philon)

PHILON		LXX	BHS
Ge 15 ₂	δέσποτα, τί μοι δώσεις ;	δέσποτα τί μοι δώσεις	אֲדֹנָי יְהוָה מִהֲתַתֵּן לִי
Ge 15 ₈	δέσποτα [Ø],	δέσποτα κύριε	אֲדֹנָי יְהוָה
De 3 ₂₄		κύριε κύριε	אֲדֹנָי יְהוָה
De 9 ₂₆		καὶ εὐξάμην πρὸς τὸν θεὸν καὶ εἶπα κύριε κύριε +	וְאֶת־פֶּלֶל אֶל־יְהוָה וְאָמַר אֲדֹנָי יְהוָה
Jos A 7 ₇		δέομαι [Ø] κύριε	אָהָה אֲדֹנָי יְהוָה
Jg A 6 ₂₂		28 ^α ᾧ κύριε κύριε	אָהָה אֲדֹנָי יְהוָה
Jg 16 ₂₈₋		πρὸς κύριον καὶ εἶπεν Ἀδωναι κύριε	אֶל־יְהוָה וַיֹּאמֶר אֲדֹנָי יְהוָה
2Sa 7 ₁₈		καὶ εἶπεν τίς εἰμι ἐγὼ κύριέ μου κύριε	וַיֹּאמֶר מִי אֲנִי אֲדֹנָי יְהוָה
2Sa 7 _{19.19.20.22.28.29} = 6		κύριέ μου κύριε	אֲדֹנָי יְהוָה
1R 2 ₂₆		τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης [Ø] κυρίου	אֶת־אֲרוֹן יְהוָה
1R 8 ₅₃		κύριε κύριε	אֲדֹנָי יְהוָה :
Ps 69 ₇		κύριε κύριε τῶν δυνάμεων	אֲדֹנָי יְהוָה צְבָאוֹת
Ps 71 ₅		κύριε κύριος	אֲדֹנָי יְהוָה
Ps 71 ₁₆		κυρίου κύριε	אֲדֹנָי יְהוָה
Is = 23			
Is 3 _{15/16}		τάδε λέγει [Ø] κύριος	נֹאם־אֲדֹנָי יְהוָה צְבָאוֹת
Is 56 ₈		εἶπεν [Ø] κύριος	נֹאם אֲדֹנָי יְהוָה
Is 28 ₁₆ , 30 ₁₅ , 49 ₂₂ , 52 ₄ = 4		οὕτω[ς] λέγει [Ø] κύριος	כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוָה
Is 65 ₁₃		τάδε λέγει [Ø] κύριος	כֹּה־אָמַר יְהוָה
Is 7 ₇ , 10 ₂₄ , 22 ₁₅ = 3		τάδε λέγει [Ø] κύριος σαβαωθ	כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוָה
Is 22 ₁₂		[Ø] κύριος σαβαωθ	אֲדֹנָי יְהוָה צְבָאוֹת
Is 28 ₂₂		παρὰ [Ø] κυρίου σαβαωθ	מֵאֵת אֲדֹנָי יְהוָה צְבָאוֹת
Is 10 ₂₃		ποιήσει [?] ὁ θεός	אֲדֹנָי יְהוָה צְבָאוֹת עֲשֵׂה
Is 22 ₁₄		[Ø]	אָמַר אֲדֹנָי יְהוָה צְבָאוֹת :
Is 25 ₈		[?] ὁ θεός	אֲדֹנָי יְהוָה
Is 40 ₁₀ , 48 ₁₆ , 50 _{5,9} , 61 _{1.11} , 65 ₁₅ = 7		[Ø] κύριος	אֲדֹנָי יְהוָה
Is 50 ₄	[Ø σὺ] μοι γλώσσαν παιδείας ἔδωκας	[Ø] κύριος δίδωσίν μοι γλώσσαν παιδείας	אֲדֹנָי יְהוָה גָּמַן לִי לְשׁוֹן לַמּוֹדִים
Jr = 11			
Jr 32 ₂₅		[Ø]	אֲדֹנָי יְהוָה
Jr 1 ₆ , 4 ₁₀ = 2		ὦ δέσποτα κύριε	אָהָה אֲדֹנָי יְהוָה
Jr 14 ₁₃ , 32 ₁₇ = 2		ὦ [Ø] κύριε	אָהָה אֲדֹנָי יְהוָה
Jr 2 ₂₂		λέγει [Ø] κύριος	נֹאם אֲדֹנָי יְהוָה :
Jr 2 ₁₉		λέγει [?] κύριος ὁ θεός σου	נֹאם־אֲדֹנָי יְהוָה צְבָאוֹת :
Jr 49 ₅		εἶπεν [Ø] κύριος	נֹאם־אֲדֹנָי יְהוָה צְבָאוֹת
Jr 50 ₃₁		λέγει [Ø] κύριος	נֹאם־אֲדֹנָי יְהוָה צְבָאוֹת
Jr 7 ₂₀		τάδε λέγει [Ø] κύριος	כֹּה־אָמַר יְהוָה
Jr 44 ₂₆		εἰπεῖν ζῇ κύριος κύριος	אָמַר סִי־אֲדֹנָי יְהוָה

PHILON	LXX	BHS
Ez = 217		
Ez 12 ₁₀ , 13 ₂₀ , 14 ₆ , 20 ₃₉ , 21 ₃ , 22 ₃₁ , 23 _{28.46} , 26 _{15.19} , 28 _{12.25} , 29 ₁₉ , 30 _{10.13.22} , 31 ₁₅ , 33 _{25.27} , 34 _{2.10.17.20} , 35 ₃ , 36 _{2.3.5.13} , 37 ₂₁ , 38 _{3.10.17} , 39 ₂₅ = 33	τάδε λέγει κύριος κύριος	כֹּה אָמַר יְהוָה אֱדֹנִי יְהוָה
Ez 6 _{3a} , 25 _{3a} , 36 _{4a} = 3	λόγον [Ø] κυρίου	דְּבַר־אֲדֹנִי יְהוָה
Ez 2 ₄ , 3 _{11.27} 5 _{5.7.8} , 6 _{3b.11} , 7 _{2.5} , 11 _{7.16.17} , 12 _{19.23.28a} , 13 _{3.8a.13.18} , 14 _{4.21} , 15 ₆ , 16 _{3.36.59} , 17 _{3.9.19.22} , 20 _{3a.5.27.30} , 21 _{29.31.33} , 22 _{19.28} , 23 _{22.32.35} , 24 _{3.6.9.21} , 25 _{3b.6.8.12.13.15.16} , 26 _{3.7} , 27 ₃ , 28 _{2.6.22} , 29 _{3.8.13} , 30 ₂ , 31 ₁₀ , 32 _{3.11} , 34 ₁₁ , 35 ₁₄ , 36 _{4b.6.22} , 37 _{5.9.12.19} , 38 ₁₄ , 39 _{1.17} = 78	τάδε λέγει [Ø] κύριος	כֹּה אָמַר יְהוָה אֱדֹנִי יְהוָה :
Ez 46 ₁₆ , 47 ₁₃ = 2	τάδε λέγει [?] κύριος θεός	כֹּה־אָמַר אֲדֹנִי יְהוָה
Ez 44 _{6.9} , 45 _{9a.18} , 46 ₁ = 5	τάδε λέγει [?] κύριος ó θεός	כֹּה אָמַר יְהוָה אֱדֹנִי יְהוָה
Ez 43 ₁₈	τάδε λέγει [?] κύριος ó θεός Ισραηλ	כֹּה אָמַר יְהוָה אֱדֹנִי יְהוָה
Ez 36 ₇	[Ø]	כֹּה אָמַר יְהוָה אֱדֹנִי יְהוָה
Ez 5 ₁₁ , 11 _{8.21} , 12 _{25.28b} , 13 _{8b.16} , 14 _{11.14.16.18.20.23} , 15 ₈ , 16 _{8.14.19.23.30.43.48.63} , 17 ₁₆ , 18 _{3.9.23.30.32} , 20 _{3b.31.33.36.44} , 22 ₁₂ , 23 ₃₄ , 24 ₁₄ , 25 ₁₄ , 26 _{5.14} , 28 ₁₀ , 30 ₆ , 32 ₁₄ , 33 ₁₁ , 34 ₃₀ , 35 ₁₁ , 38 ₂₁ , 39 _{5.10.13.20} , 43 ₂₇ = 51	λέγει [Ø] κύριος	נֹאם אֲדֹנִי יְהוָה
Ez 20 ₄₀ , 21 _{12.18} , 22 ₃₁ , 26 ₂₁ , 29 ₂₀ , 31 ₁₈ , 32 _{8.16.31.32} , 34 _{8.15.31} , 35 ₆ , 36 _{14.15.32.33.37} , 38 ₁₈ , 39 _{8.29} = 23	λέγει κύριος κύριος	נֹאם אֲדֹנִי יְהוָה
Ez 45 _{9b.15} , 47 ₂₃ , 48 ₂₉ = 4	λέγει [?] κύριος θεός	נֹאם אֲדֹנִי יְהוָה :
Ez 43 ₁₉ , 44 _{12.15.27} = 4	λέγει [?] κύριος ó θεός	נֹאם אֲדֹנִי יְהוָה
Ez 8 ₁	[Ø] κυρίου	אֲדֹנִי יְהוָה :
Ez 37 ₃	[Ø] κύριε	אֲדֹנִי יְהוָה
Ez 9 ₈	οἱμοι [Ø] κύριε	אֶהְיֶה אֲדֹנִי יְהוָה
Ez 11 ₁₃	οἱμοι οἱμοι [Ø] κύριε	אֶהְיֶה אֶהְיֶה אֲדֹנִי יְהוָה
Ez 21 ₅	μηδαμῶς κύριε κύριε	אֶהְיֶה אֲדֹנִי יְהוָה
Ez 4 ₁₄	μηδαμῶς [?] κύριε Θεὸς τοῦ Ισραηλ	אֶהְיֶה אֲדֹנִי יְהוָה
Ez 13 ₉ , 23 ₄₉ , 24 ₂₄ = 3	ἐγὼ [Ø] κύριος	אֲנִי אֲדֹנִי יְהוָה :
Ez 28 ₂₄ , 29 ₁₆ = 2	ἐγὼ εἰμι [Ø] κύριος	אֲנִי אֲדֹנִי יְהוָה :
Ez 36 ₂₃	[ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος] [Ø]	[כִּי־אֲנִי יְהוָה] נֹאם אֲדֹנִי יְהוָה
Am = 20		
Am 1 ₈ , 7 ₆ / + Am 8 _{3.11} = 4	λέγει [Ø] κύριος / λέγει [Ø] κύριος	אָמַר אֲדֹנִי יְהוָה :/ נֹאם אֲדֹנִי יְהוָה
Am 7 _{4b}	ἐν πυρὶ [Ø] κύριος	בְּאֵשׁ אֲדֹנִי יְהוָה
Am 4 ₂ / 6 ₈ = 2	ὁμνύει [Ø] κύριος ὠμοσεν [Ø] κύριος	נִשְׁבַּע אֲדֹנִי יְהוָה
Am 3 _{7.8} = 2	[?] κύριος ó θεός	אֲדֹנִי יְהוָה
Am 9 ₈	οἱ ὀφθαλμοὶ [?] κυρίου τοῦ θεοῦ	עֵינָיו אֲדֹנִי יְהוָה
Am 3 ₁₁	τάδε λέγει [?] κύριος ó θεός	כֹּה אָמַר יְהוָה אֱדֹנִי יְהוָה
Am 4 ₅ , 8 ₉ = 2	λέγει [?] κύριος ó θεός	נֹאם אֲדֹנִי יְהוָה
Am 5 ₃	τάδε λέγει κύριος κύριος	כֹּה אָמַר יְהוָה אֱדֹנִי יְהוָה
Am 7 _{1.4a} , 8 ₁ = 3	οὕτως ἔδειξέν μοι [Ø] κύριος	כֹּה הָרָא אֲדֹנִי יְהוָה
Am 3 ₁₃	λέγει [?] κύριος ó θεός ó παντοκράτωρ	נֹאם־אֲדֹנִי יְהוָה אֱלֹהֵי הַכֹּכָבִים :
Am 7 _{2.5} = 2	κύριε κύριε	אֲדֹנִי יְהוָה
div. proph. = 3		
Ab 1	[?] κύριος ó θεός	אֲדֹנִי יְהוָה
Mi 1 ₂	καὶ ἔσται [Ø] κύριος ἐν ὑμῖν	וְיִהְיֶה אֲדֹנִי יְהוָה בְּכֶם

	PHILON	LXX	BHS
So 1 ₇		εὐλαβεῖσθε ἀπὸ προσώπου [?] κυρίου τοῦ θεοῦ	הָסֵם מִפְּנֵי אֲדֹנָיִי יְהוָה
[ou יהוה אֲדֹנָיִי] = 5			
Ha 3 ₁₉		[?] κύριος ὁ θεὸς δύνάμις μου	יְהוָה אֲדֹנָיִי חֵילִי
Ps 68 ₂₁		καὶ τοῦ κυρίου κυρίου αἱ διέξοδοι τοῦ θανάτου	וְלִיהוָה אֲדֹנָיִי לְמִנֹּת תוֹצְאוֹת :
Ps 109 ₂₁		καὶ σύ κύριε κύριε ποίησον μετ’ ἐμοῦ ἔλεος	וְאַתָּה יְהוָה אֲדֹנָיִי עֲשֵׂה-רַחֲמִי
Ps 140 ₈		κύριε κύριε δύνάμις τῆς σωτηρίας μου	יְהוָה אֲדֹנָיִי עֹז וְשׁוּעָתִי
Ps 141 ₈		ὅτι πρὸς σέ κύριε κύριε οἱ ὀφθαλμοί μου	כִּי אֶלֶיךָ יְהוָה אֲדֹנָיִי עֵינָי

Le mot **δεσπότης** dans la LXX = 23x

Philon cite **23x** la LXX où le mot **δεσπότης** correspond à l'hébreu = **אֲדֹנִי** 7x ; **אֲדֹנִי** 5x ; **אֱלֹהִים** 3x ; **יְהוָה** 3x ; **אִישׁ** 1x ; **מֶלֶךְ** 1x ; 1x et 1x **Αδωναι** en 1 Sa 1:11, qui correspond à l'hébreu : ?? (peut-être le tétragramme ??)

	B.H.S.	LXX	Philon
Ge 15:28	וַיֹּאמֶר אֲבָרָם אֲדֹנִי יְהוָה מֶה־תִּתֶּנְךָ לִּי	λέγει δὲ Ἀβραμ δέσποτα [ø] τί μοι δώσεις	Her 2,22,24
Ge 15:8	וַיֹּאמֶר אֲדֹנִי יְהוָה בְּמָה אֲדַע כִּי אִירָשְׁנָה:	εἶπεν δὲ δέσποτα κύριε κατὰ τί γινώσκειται ὅτι κληρονομήσω αὐτήν	Her 100
Jos 5:14	וַיֹּאמְרוּ לֹא כִי אֲנִי שָׂר־צָבָא יְהוָה עִתָּהּ בָּאתִי וַיִּפֹּל יְהוֹשֻׁעַ אֶל־פְּנֵיו אֶרְצָה וַיִּשְׁתָּחוּ וַיֹּאמֶר לוֹ מָה אֲדֹנִי מְדַבֵּר אֶל־עַבְדּוֹ:	ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ ἐγὼ ἄρχιστράτηγος δυνάμεως κυρίου νυνὶ παραγέγονα καὶ Ἰησοῦς ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν καὶ εἶπεν αὐτῷ δέσποτα τί προστάσεις τῷ σὺ οἰκέτῃ	ø
Pr 6:7	אֲשֶׁר אֵין־לָהּ קָצִין שֹׁטֵר וּמַשְׁלָן:	ἐκείνῳ γὰρ γεωργίου μὴ ὑπάρχοντος μηδὲ τὸν ἀναγκάζοντα ἔχων μηδὲ ὑπὸ δεσπότην ὦν	ø
Pr 17:2	עַבְד־מִשְׁכָּלִי וּמֶלֶךְ בְּבֹן מְכִישׁ וּבִתּוֹף אֲחִים יִחְלַק נַחְלָה:	οἰκέτης νοήμων κρατήσῃ δεσποτῶν ἀφρόνων ἐν δὲ ἀδελφοῖς διελεῖται μέρη	ø
Pr 22:7	עֲשִׂיר בְּרָשִׁים יִמְשֹׁל וְעַבְד לִזְהָ לְאִישׁ מַלְוָה:	πλούσιοι πτωχῶν ἄρξουσιν καὶ οἰκέται ἰδίοις δεσπότης δανιοῦσιν	ø
Pr 29:25	חֲרָדָת אָדָם יִתֵּן מוֹקֵשׁ וּבֹטָח בַּיהוָה יִשְׁגָּב:	φοβηθέντες καὶ αἰσχυνθέντες ἄνθρωποι ὑπεσκελίσθησαν ὁ δὲ πεποithώς ἐπὶ κύριον εὐφρανθήσεται ἀσέβεια ἄνδρὶ δίδωσιν σφάλμα ὃς δὲ πέποιθεν ἐπὶ τῷ δεσπότη σωθήσεται	ø
Pr 30:10	אֶל־תִּלְשֵׁן עַבְד אֶל־[אֲדֹנִי] פֶּן־יִקְלַלְךָ וְאַשְׁמָתָ:	μὴ παραδῷς οἰκέτην εἰς χεῖρας δεσπότου μήποτε καταράσῃται σε καὶ ἀφανισθῇς	ø
Jb 5:8	אוֹלָם אֲנִי אֶרְדֵּשׁ אֶל־אֵל וְאֶל־אֱלֹהִים אֲעִישׁ דְּבָרַי:	οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ ἐγὼ δεηθήσομαι κυρίου κύριον δὲ τὸν πάντων δεσπότην ἐπικαλέσομαι	ø
Jon 4:3	וַעֲתָה [ø] יְהוָה קַח־נָא אֶת־נַפְשִׁי מִמֶּנִּי כִּי טוֹב מוֹתִי מִחַיִּי:	καὶ νῦν δέσποτα κύριε λαβὲ τὴν ψυχὴν μου ἀπ' ἐμοῦ ὅτι καλὸν τὸ ἀποθανεῖν με ἢ ζῆν με	ø
Is 1:24	לָכֵן נָאִים הָאֲדֹנִי יְהוָה צָבָאוֹת	διὰ τοῦτο τάδε λέγει ὁ δεσπότης κύριος σαβαωθ	ø
Is 3:1	כִּי הִנֵּה הָאֲדֹנִי יְהוָה צָבָאוֹת מְסִיר מִירוּשָׁלַם וּמִיהוּדָה מִשְׁעָן וּמִשְׁעִנָּהּ	ἰδοὺ δὴ ὁ δεσπότης κύριος σαβαωθ ἀφελεῖ ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας καὶ ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ ἰσχύοντα καὶ ἰσχύουσιν	ø
Is 10:33	הִנֵּה הָאֲדֹנִי יְהוָה צָבָאוֹת מְסַעֵף פְּאֶרֶה בְּמַעְרָצָהּ	ἰδοὺ γὰρ ὁ δεσπότης κύριος σαβαωθ συνταράσσει τοὺς ἐνδόξους	ø
Jr 1:6	וַאֲמַר אֱהֵא אֲדֹנִי יְהוָה הִנֵּה לֹא־יִדְעָתִי דְּבָר	καὶ εἶπα ὃ δέσποτα κύριε ἰδοὺ οὐκ ἐπίσταμαι λαλεῖν	ø
Jr 4:10	וַאֲמַר אֱהֵא אֲדֹנִי יְהוָה אֲכֹן הַשָּׂאֵת לְעַם הַזֶּה	καὶ εἶπα ὃ δέσποτα κύριε ἄρα γε ἀπατῶν ἡπάτησας τὸν λαὸν τοῦτον	ø
Jr 15:11	אָמַר יְהוָה אִם־לֹא (שְׂרוּתָהּ) [שְׂרִיתָהּ] לְטוֹב	γένειτο δέσποτα κατευθυνόντων αὐτῶν	ø
Dn 3:37	[ø]	ὅτι δέσποτα ἐσμικρύνθημεν παρὰ πάντα τὰ ἔθνη καὶ ἐσμεν ταπεινοὶ ἐν πάσῃ τῇ γῇ σήμερον διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν	ø
Dn 9:8,	יְהוָה לְנוּ בְּשֵׁת הַפְּנִים לְמַלְכֵינוּ לְשָׁרֵינוּ וּלְאַבְתֵּינוּ	δέσποτα ἡμῖν ἡ αἰσχύνῃ τοῦ προσώπου καὶ τοῖς βασιλεῦσιν ἡμῶν καὶ δυνάσταις	ø
		DnT κύριε ἡμῖν ἡ αἰσχύνῃ τοῦ προσώπου καὶ τοῖς βασιλεῦσιν ἡμῶν καὶ τοῖς ἄρχουσιν ἡμῶν	ø
Dn 9:15	וַעֲתָה אֲדֹנִי אֱלֹהֵינוּ אֲשֶׁר הוֹצֵאת אֶת־עַמְּךָ מִצִּיפְרַיִם	καὶ νῦν δέσποτα κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν ὁ ἐξαγαγὼν τὸν λαόν σου ἐξ Αἰγύπτου	ø
		DnT καὶ νῦν κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν	ø
Dn 9:16	אֲדֹנִי כָכ־צִדְקָתְךָ יִשְׁבֵּנָא אֶפְרָיִם	δέσποτα κατὰ τὴν δικαιοσύνην σου ἀποστραφήτω ὁ θυμὸς σου	ø
		DnT κύριε ἐν πάσῃ ἐλεημοσύνη σου ἀποστραφήτω δὴ ὁ θυμὸς σου	ø
Dn 9:17*2	וַעֲתָה שְׁמַע אֱלֹהֵינוּ אֶל־תְּפִלַּת עַבְדְּךָ [וְאֶל־תַּחֲנוּנָיו וְהָאֵר פְּנֵיךָ עַל־מִקְדָּשְׁךָ הַשָּׁמַיִם] לְמַעַן אֲדֹנִי:	καὶ νῦν ἐπάκουσον δέσποτα τῆς προσευχῆς τοῦ παιδός σου [-] τὸ ἔρημον ἔνεκεν τῶν δούλων σου δέσποτα	ø
		DnT καὶ νῦν εἰσάκουσον κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν [-] τὸ ἔρημον ἔνεκεν σου κύριε	ø
Dn 9:19	אֲדֹנִי שְׁמַע אֲדֹנִי סִלְּחָהּ אֲדֹנִי הַקְשִׁיכָה וַעֲשֵׂה אֶל־תַּאֲחֶר לְמַעַן אֱלֹהִי	[ø] κύριε σὺ ἱλάτευσον κύριε ἐπάκουσον καὶ ποιήσον καὶ μὴ χρονίσῃς ἔνεκα σεαυτοῦ δέσποτα	ø
		DnT [ø] κύριε εἰσάκουσον κύριε ἱλάσθητι κύριε πρόσχευς καὶ ποιήσον μὴ χρονίσῃς ἔνεκεν σου ὁ θεὸς μου	ø
1Sa 1:11	וַתֵּדַר לָדַר וַתֹּאמֶר [ø] יְהוָה [ø] צָבָאוֹת אִם [...] וְנִתְּתִיו לַיהוָה כְּלִימִי סִיזִי [...]	καὶ ἠϋζατο εὐχὴν κυρίῳ λέγουσα Αδωναι κύριε ελωαι σαβαωθ ἐὰν [...] καὶ δώσω αὐτὸν [ø] ἐνώπιόν σου δοτὸν ἕως ἡμέρας θανάτου αὐτοῦ [...]	ø

(Ge 15:2) וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֲדֹנָי יְהוֹהָה מִה־תִּתֶּנְךָ לִּי וְאֵנֹכִי הוֹלֵךְ עֲרִירִי וְכֹן־מִשְׁקָא בֵּיתִי הוּא דְמִשְׁקָא אֱלִיעֶזֶר :
 LXX λέγει δὲ Ἀβραμ δέσποτα τί μοι δώσεις ἐγὼ δὲ ἀπολύομαι ἄτεκνος ὁ δὲ υἱὸς Μασεκ τῆς οἰκογενεὸς μου οὗτος Δαμασκὸς Ἐλιεζερ
 DRB Et Abram dit : Seigneur Éternel, que me donneras-tu ? Je m'en vais sans enfants, et l'héritier de ma maison, c'est Éliézer de Damas.

(Ge 15:8) וַיֹּאמֶר אֲדֹנָי יְהוֹהָה בְּמָה אֲדַע כִּי אֵרִשְׁנָה :
 LXX εἶπεν δὲ δέσποτα κύριε κατὰ τί γνώσομαι ὅτι κληρονομήσω αὐτήν
 DRB Et il dit : Seigneur Éternel, à quoi connaîtrai-je que je le posséderai ?

(Jos 5:14) וַיֹּאמְרוּ לֹא כִי אֲנִי שֶׁר־צָבָא־יְהוָה עִתָּה בָּאתִי
 וַיִּפֹּל יְהוֹשֻׁעַ אֶל־פְּנָיו אֶרְצָה וַיִּשְׁתַּחוּ וַיֹּאמְרוּ לוֹ מָה אֲדֹנָי מְדַבֵּר אֶל־עַבְדּוֹ :
 LXX ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ ἐγὼ ἀρχιστράτηγος δυνάμεως κυρίου νυνὶ παραγέγονα
 καὶ Ἰησοῦς ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν καὶ εἶπεν αὐτῷ δέσποτα τί προστάσεις τῷ σὺ οἰκέτῃ
 DRB Et il dit : Non, car c'est comme chef de l'armée de l'Éternel que je suis venu maintenant.
 Et Josué tomba sur sa face contre terre, et lui rendit hommage, et lui dit : Qu'est-ce que mon Seigneur dit à son serviteur ?

(Pr 6:7) אֲשֶׁר אֵין־לָהּ קָצִין שֹׁטֵר וּמַשְׁלִי :
 LXX ἐκείνῃ γὰρ γεωργίου μὴ ὑπάρχοντος μηδὲ τὸν ἀναγκάζοντα ἔχων μηδὲ ὑπὸ δεσπότην ὦν
 DRB Elle qui n'a ni chef, ni surveillant, ni gouverneur,

(Pr 17:2) עֶבֶד־מִשְׁפָּיל יִמְשַׁל בְּכֹן מְכִישׁ וּבִתּוֹף אֲחִים יִחְלַק נַחְלָה :
 LXX οἰκέτης νοήμων κρατήσῃ δεσποτῶν ἄφρόνων ἐν δὲ ἀδελφοῖς διελεῖται μέρη
 DRB Un serviteur sage gouvernera le fils qui fait honte, et il aura part à l'héritage au milieu des frères.

(Pr 22:7) עֲשִׂיר בְּרָשִׁים יִמְשֹׁל וְעֶבֶד לֹהֵאִישׁ מַלְוָה :
 LXX πλούσιοι πτωχῶν ἄρξουσιν καὶ οἰκέται ἰδίοις δεσπότηις δανιοῦσιν
 DRB Le riche gouverne les pauvres, et celui qui emprunte est serviteur de l'homme qui prête.

(Pr 29:25) חֲרֹדֶת אָדָם יִתֵּן מוֹקֵשׁ וּבֹטֵחַ בִּיהוָה יִשְׁגָּב :
 LXX φοβηθέντες καὶ αἰσχυνθέντες ἀνθρώπους ὑπεσκελίσθησαν ὁ δὲ πεποιθὼς ἐπὶ κύριον εὐφρανθήσεται
 ἀσέβεια ἀνδρὶ δίδωσιν σφάλμα ὃς δὲ πέποιθεν ἐπὶ τῷ δεσπότην σωθήσεται
 DRB La crainte des hommes tend un piège, mais qui se confie en l'Éternel est élevé dans une haute retraite.

(Pr 30:10) אֶל־תִּלְשֹׁן עֶבֶד אֶל־(אֲדֹנָיו) פֶּן־יִקְלַלְךָ וְאַשְׁמָתָ :
 LXX μὴ παραδῶς οἰκέτην εἰς χεῖρας δεσπότου μήποτε καταράσῃται σε καὶ ἀφανισθῇς
 DRB N'accuse pas un serviteur auprès de son maître, de peur qu'il ne te maudisse, et que tu n'en portes la peine.

(Jb 5:8) אִלָּם אֲנִי אֶדְרֹשׁ אֶל־אֵל וְאֶל־אֱלֹהִים אֲשִׁים דְּבָרֵי :
 LXX οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ ἐγὼ δεηθήσομαι κυρίου κύριον δὲ τὸν πάντων δεσπότην ἐπικαλέσομαι
 DRB Mais moi je rechercherai Dieu, et devant Dieu je placerai ma cause, -

(Jon 4:3) וַעֲתָה יְהוָה קַח־נָא אֶת־נַפְשִׁי מִמֶּנִּי כִּי טוֹב מוֹתִי מֵחַיִּי :
 LXX καὶ νῦν δέσποτα κύριε λαβὲ τὴν ψυχὴν μου ἀπ' ἐμοῦ ὅτι καλὸν τὸ ἀποθανεῖν με ἢ ζῆν με
 DRB et maintenant, Éternel, je t'en prie, prends-moi ma vie, car mieux me vaut la mort que la vie.

(Is 1:24) לָכֵן נָאם הָאֲדֹנָי יְהוֹה צְבָאוֹת אֲבִיר יִשְׂרָאֵל הוּא אֲנַחְם מִצָּרִי וְאֲנַקְמָה מֵאוֹיְבָי :
 LXX διὰ τοῦτο τάδε λέγει ὁ δεσπότης κύριος σαβαωθ οὐαὶ οἱ ἰσχύοντες Ἰσραὴλ οὐ παύσεται γάρ μου ὁ θυμὸς ἐν τοῖς ὑπεναντίοις καὶ κρίσιν ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου ποιήσω
 DRB C'est pourquoi le Seigneur, l'Éternel des armées, le Puissant d'Israël, dit :
 Ha ! je me satisferai en mes adversaires, et je me vengerai de mes ennemis ;

(Is 3:1) כִּי הִנֵּה הָאֲדֹנָי יְהוֹה צְבָאוֹת מְסִיר מִירוּשָׁלַם וּמִיהוּדָה מִשְׁעָן וּמִשְׁעֻנָּה כָּל מִשְׁעָן־לָהֶם וְכָל מִשְׁעָן־מֵימִים :
 LXX ἰδοὺ δὴ ὁ δεσπότης κύριος σαβαωθ ἀφελεῖ ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας καὶ ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ
 ἰσχύοντα καὶ ἰσχύουσιν ἰσχύον ἄρτου καὶ ἰσχύον ὕδατος
 DRB Car voici, le Seigneur, l'Éternel des armées, ôte de Jérusalem et de Juda
 le soutien et l'appui, tout soutien de pain et tout soutien d'eau,

¹ En Pr 17:2, le verbe hébreu יִמְשַׁל correspond au grec κρατήσῃ et le complément בְּכֹן en prend la nuance de "fils" (de "despotês").

הַגָּה הָאֵדוֹן יְהוָה צְבָאוֹת מְסַעַר פְּאֶרְה בְּמַעְרָצָה (Is 10:33)
וְרָמִי הַקּוֹמָה גְּדוּעִים וְהַגְּבִהִים יִשְׁפְּלוּ :

LXX ἰδοὺ γὰρ ὁ **δεσπότης** **κύριος** **σαβαωθ** συνταράσσει τοὺς ἐνδόξους μετὰ ἰσχύος
καὶ οἱ ὑψηλοὶ τῇ ὕβρει συντριβήσονται καὶ οἱ ὑψηλοὶ ταπεινωθήσονται
DRB Voici, le **Seigneur**, **l'Éternel** **des armées**, abat les hautes branches avec violence,
et ceux qui sont grands de stature seront coupés, et ceux qui sont élevés seront abaissés ;

וְאָמַר אֶהְיֶה אֲדֹנָי יְהוָה לֹא-תִצְעָתִי דַּבָּר כִּי-נִעַר אֲנִי : פ (Jr 1:6)
LXX καὶ εἶπα ὃ **δέσποτα** **κύριε** ἰδοὺ οὐκ ἐπίσταμαι λαλεῖν ὅτι νεώτερος ἐγὼ εἰμι
DRB Et je dis : Ah, **Seigneur** **Éternel** ! voici, je ne sais pas parler ; car je suis un enfant.

וְאָמַר אֶהְיֶה אֲדֹנָי יְהוָה אֲכֹן הָשָׂא הַשָּׂאת לְעַם הַזֶּה לְיִרְוִשָׁלַם לְאֹמֶר שְׁלֹם יְהוָה לָכֵם
וְנִגְעָה חֲרָב עַד-הַנֶּפֶשׁ :

LXX καὶ εἶπα ὃ **δέσποτα** **κύριε** ἄρα γε ἀπατῶν ἡπάτησας τὸν λαὸν τοῦτον καὶ τὴν Ἱερουσαλὴμ λέγων εἰρήνη ἔσται ὑμῖν
καὶ ἰδοὺ ἦψατο ἡ μάχαιρα ἕως τῆς ψυχῆς αὐτῶν
DRB Et je dis : Ah, **Seigneur** **Éternel** ! certainement tu as bien trompé ce peuple et Jérusalem, en disant : Vous aurez la paix ! ...
et l'épée est venue jusqu'à l'âme.

וְאָמַר יְהוָה אִם-לֹא (שְׁרִיתִיךָ) לְטוֹב אִם-לְרָע הִפְגַּעְתִּי בְּךָ בְּעַת-רָעָה וּבְעַת צָרָה אֶת-הָאָיִב : (Jr 15:11)

LXX γένοιτο **δέσποτα** κατευθυνόντων αὐτῶν
εἰ μὴ παρέστην σοι ἐν καιρῷ τῶν κακῶν αὐτῶν καὶ ἐν καιρῷ θλίψεως αὐτῶν εἰς ἀγαθὰ πρὸς τὸν ἐχθρόν
DRB **L'Éternel** dit : Si je ne te délivre pour le bien !
Si je ne fais venir au-devant de toi l'ennemi, au temps du malheur, et au temps de la détresse !

(Dn 3:37 LXX) ὅτι **δέσποτα** ἐσμικρύνθημεν παρὰ πάντα τὰ ἔθνη καὶ ἐσμεν ταπεινοὶ ἐν πάσῃ τῇ γῇ σήμερον διὰ τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν
(DnT 3:37 BGT) ὅτι **δέσποτα** ἐσμικρύνθημεν παρὰ πάντα τὰ ἔθνη καὶ ἐσμεν ταπεινοὶ ἐν πάσῃ τῇ γῇ σήμερον διὰ τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν

וְאָמַר יְהוָה לָנוּ בְּשֵׁת הַפְּנִים לְמַלְכֵינוּ לְשִׁרְיָנוּ וּלְאַבְתָּנוּ
אֲשֶׁר חָטְאָנוּ לָךְ :

(Dn 9:8 LXX) **δέσποτα** ἡμῖν ἡ αἰσχύνῃ τοῦ προσώπου καὶ τοῖς βασιλεῦσιν ἡμῶν καὶ δυνάσταις καὶ τοῖς πατράσιν ἡμῶν
ὅτι ἡμάρτομεν σοι
(DnT 9:8 BGT) **κύριε** ἡμῖν ἡ αἰσχύνῃ τοῦ προσώπου καὶ τοῖς βασιλεῦσιν ἡμῶν καὶ τοῖς ἄρχουσιν ἡμῶν καὶ τοῖς πατράσιν ἡμῶν
οἵτινες ἡμάρτομεν σοι
(Dn 9:8 DRB) **Seigneur**, à nous la confusion de face, à nos rois, à nos princes, et à nos pères,
parce que nous avons péché contre toi.

וְעַתָּה אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ אֲשֶׁר הוֹצֵאתָ אֶת-עַמְּךָ מִצִּיּוֹן מִצִּדְדֵי הַיָּם וְתַעַשׂ-לָךְ שֵׁם כְּיוֹם הַזֶּה חָטְאָנוּ רַחֲמָנוּ : (Dn 9:15)

(Dn 9:15 LXX) καὶ νῦν **δέσποτα** **κύριε** ὁ **θεὸς** ἡμῶν ὁ ἐξαγαγὼν τὸν λαόν σου ἐξ Αἰγύπτου τῷ βραχίονί σου τῷ ὑψηλῷ
καὶ ἐποίησας σεαυτῷ ὄνομα κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην ἡμάρτομεν ἡγνοήκαμεν
(DnT 9:15 BGT) καὶ νῦν **κύριε** ὁ **θεὸς** ἡμῶν ὃς ἐξήγαγες τὸν λαόν σου ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐν χειρὶ κραταιᾷ
καὶ ἐποίησας σεαυτῷ ὄνομα ὥς ἡμέρα αὕτη ἡμάρτομεν ἡγνοήσαμεν
(Dn 9:15 DRB) -Et maintenant, **Seigneur**, notre **Dieu**, toi qui as fait sortir ton peuple du pays d'Égypte à main forte,
et qui t'es fait un nom, comme *il paraît* aujourd'hui: nous avons péché, nous avons agi méchamment !

אֲדֹנָי כְּכֹל-צָדִיקְהֶיךָ יִשְׁבֶּנָּה אַפְּךָ וְחַמְתָּךְ מִצִּדְדֵי הַיָּם רַחֲמָנוּ יְרוּשָׁלַם לְכָל-חַטֹּאתֵינוּ : (Dn 9:16)

(Dn 9:16 LXX) **δέσποτα** κατὰ τὴν δικαιοσύνην σου ἀποστραφήτω ὁ θυμός σου καὶ ἡ ὀργή σου
ἀπὸ τῆς πόλεώς σου Ἱερουσαλὴμ ὅρους τοῦ ἁγίου σου
ὅτι ἐν ταῖς ἀμαρτίαις ἡμῶν καὶ ἐν ταῖς ἀγνοίαις τῶν πατέρων ἡμῶν Ἱερουσαλὴμ
καὶ ὁ δῆμός σου **κύριε** εἰς ὀνειδισμόν ἐν πᾶσι τοῖς περικύκλω ἡμῶν
(DnT 9:16 BGT) **κύριε** ἐν πάσῃ ἐλεημοσύνη σου ἀποστραφήτω δὴ ὁ θυμός σου καὶ ἡ ὀργή σου
ἀπὸ τῆς πόλεώς σου Ἱερουσαλὴμ ὅρους ἁγίου σου
ὅτι ἡμάρτομεν καὶ ἐν ταῖς ἀδικίαις ἡμῶν καὶ τῶν πατέρων ἡμῶν Ἱερουσαλὴμ
καὶ ὁ λαός σου εἰς ὀνειδισμόν ἐγένετο ἐν πᾶσιν τοῖς περικύκλω ἡμῶν
(Dn 9:16 DRB) **Seigneur**, selon toutes tes justices, que ta colère et ta fureur se détournent, je te prie,
de ta ville de Jérusalem, ta sainte montagne.
Car à cause des iniquités de nos pères, Jérusalem
et ton peuple sont en opprobre à tous ceux qui nous entourent.

וְעַתָּהּ שָׁמַע אֱלֹהֵינוּ אֶל־תְּפִלַּת עַבְדְּךָ וְאֶל־תְּהוֹנוֹנִי (Dn 9:17 WTT)

: וְהָאֵר פָּנֶיךָ עַל־מִקְדָּשְׁךָ וְעַל־מִצְוֵי דָדְךָ

(Dn 9:17 ^{LXX}) καὶ νῦν ἐπάκουσον **δέσποτα** τῆς προσευχῆς τοῦ παιδός σου καὶ ἐπὶ τὰς δεήσεις μου

καὶ ἐπιβλεψάτω τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν σου τὸ ἔρημον ἕνεκεν τῶν δούλων σου **δέσποτα**

(DnT 9:17 ^{BGT}) καὶ νῦν εἰσάκουσον **κύριε** ὁ θεὸς ἡμῶν τῆς προσευχῆς τοῦ δούλου σου καὶ τῶν δεήσεων αὐτοῦ

καὶ ἐπίφανον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ τὸ ἁγίασμά σου τὸ ἔρημον ἕνεκέν σου **κύριε**

(Dn 9:17 ^{DRB}) Et maintenant, écoute, ô notre **Dieu**, la prière de ton serviteur et ses supplications,

et, pour l'amour du **Seigneur**, fais luire ta face sur ton sanctuaire désolé.

אֲדַגִּי וְשִׁמְעָה אֲדַגִּי וְשִׁמְעָה אֲדַגִּי וְשִׁמְעָה אֲדַגִּי (Dn 9:19)

: לְמַעַן אֲלֹהֵי אֶרֶץ כְּנָעַן עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמְּךָ

(Dn 9:19 ^{LXX}) **κύριε** σὺ ἰλάτευσον **κύριε** ἐπάκουσον καὶ ποιήσον καὶ μὴ χρονίσῃς

ἕνεκα σεαυτοῦ **δέσποτα** ὅτι τὸ ὄνομά σου ἐπεκλήθη ἐπὶ τὴν πόλιν σου Σιών καὶ ἐπὶ τὸν λαόν σου Ἰσραὴλ

(DnT 9:19 ^{BGT}) **κύριε** εἰσάκουσον **κύριε** ἰλάσθητι **κύριε** πρόσχες καὶ ποιήσον μὴ χρονίσῃς

ἕνεκέν σου ὁ θεός μου ὅτι τὸ ὄνομά σου ἐπικέκληται ἐπὶ τὴν πόλιν σου καὶ ἐπὶ τὸν λαόν σου

(Dn 9:19 ^{DRB}) **Seigneur**, écoute ; **Seigneur**, pardonne ; **Seigneur**, sois attentif et agis ; ne tarde pas

à cause de toi-même, mon **Dieu** ; car ta ville et ton peuple sont appelés de ton nom.

וַתִּדְרֹךְ וַתִּזְכֹּר וַתִּזְכֹּר וַתִּזְכֹּר וַתִּזְכֹּר וַתִּזְכֹּר (1 Sa 1:11)

וַתִּזְכֹּר וַתִּזְכֹּר וַתִּזְכֹּר וַתִּזְכֹּר וַתִּזְכֹּר וַתִּזְכֹּר

וַתִּזְכֹּר וַתִּזְכֹּר וַתִּזְכֹּר וַתִּזְכֹּר וַתִּזְכֹּר

: וַתִּזְכֹּר וַתִּזְכֹּר וַתִּזְכֹּר וַתִּזְכֹּר וַתִּזְכֹּר

^{LXX} καὶ ἠὔξατο εὐχὴν **κυρίῳ** λέγουσα **Αδωναι** **κύριε** **ελωαι** **σαβαωθ** ἐὰν ἐπιβλέπων ἐπιβλέψῃς ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν τῆς δούλης σου

καὶ μνησθῇς μου καὶ δῶς τῇ δούλῃ σου σπέρμα ἀνδρῶν

καὶ δώσω αὐτὸν ἐνώπιόν σου δοτὸν ἕως ἡμέρας θανάτου αὐτοῦ

καὶ οἶνον καὶ μέθυσα οὐ πίνεται καὶ σίδηρος οὐκ ἀναβήσεται ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ

^{DRB} Et elle fit un vœu, et dit : **Éternel** **des armées** ! si tu veux regarder à l'affliction de ta servante,

et si tu te souviens de moi et n'oublies pas ta servante, et que tu donnes à ta servante un enfant mâle,

je le donnerai à **l'Éternel** *pour* tous les jours de sa vie ;

et le rasoir ne passera pas sur sa tête.

L'expression "δεσπότης ὁ κύριος" chez Philon

Legum allegoriarum 1:95-96

(Leg 1:95-96) εἰκότως οὖν τῷ γήινῳ νῷ μήτε φαύλῳ ὄντι μήτε σπουδαίῳ ἀλλὰ μέσῳ τὰ νῦν ἐντέλλεται καὶ παραινεῖ. ἡ δὲ παραίνεσις γίνεται δι' ἀμφοτέρων τῶν κλήσεων καὶ τοῦ κυρίου καὶ τοῦ θεοῦ, "ἐνετείλατο" γὰρ "κύριος ὁ θεός" [Ge 2:16], ἵνα εἰ μὲν πείθοιτο ταῖς παραινήσεσιν, ὑπὸ τοῦ θεοῦ εὐεργεσιῶν ἀξιοθελῇ, εἰ δὲ ἀφηνιάζοι, ὑπὸ τοῦ κυρίου ὡς δεσπότης καὶ ἐξουσίαν ἔχοντος σκορακίζοιτο.

(1:96) διόπερ καὶ ὅτε ἐκβάλλεται τοῦ παραδείσου, τὰς αὐτὰς κλήσεις παρείληφε, λέγει γὰρ "καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτὸν κύριος ὁ θεός ἐκ τοῦ παραδείσου τῆς τρυφῆς, ἐργάζεσθαι τὴν γῆν, ἐξ ἧς ἐλήφθη" [Ge 3:23], ἵνα, ἐπεὶ καὶ ὡς δεσπότης ὁ κύριος καὶ ὡς εὐεργέτης ὁ θεός ἐνετείλετο, πάλιν ὡς ἀμφοτέρωθεν τὸν παρακούσαντα τιμωρῆται· δι' ὃν γὰρ προὔτρεπε δυνάμεων, διὰ τούτων τὸν ἀπειθοῦντα ἀποπέμπεται.

(Leg 95-96) C'est donc tout naturellement que [Dieu] donne des commandements et des exhortations à un esprit terrestre qui n'est ni mauvais ni bon mais à mi-chemin entre les deux. Pour renforcer l'exhortation, les deux titres divins sont employés, à la fois "Seigneur" et "Dieu", car [il est dit] "le Seigneur Dieu a ordonné" [Ge 2:16]. C'est afin que, s'il obéit aux exhortations, il soit jugé digne par Dieu de ses bienfaits ; mais afin que, s'il se rebelle, il soit chassé par le Seigneur comme Maître qui a autorité [sur lui].

(96) C'est encore pour cette raison que lorsqu'il est chassé du jardin, [l'écrivain sacré] redit les mêmes titres : "Et le Seigneur Dieu le renvoya du jardin de délices pour travailler la terre, d'où il avait été pris" [Ge 3: 23]. C'est ainsi que, puisque comme Maître, le Seigneur et comme Bienfaiteur Dieu, Il lui avait donné ses commandements, il pouvait maintenant, sous ces deux rapports, le châtier pour avoir désobéi à ces commandements ; car ainsi, par la même puissance par laquelle il l'avait exhorté, il le bannit aussi maintenant qu'il désobéit.

De sobrietate 1:55

(Sob 55) μήποτε δὲ καὶ ἐπιδαψιλεύεται τὰ τῶν δωρεῶν· τοῦ μὲν γὰρ αἰσθητοῦ κόσμου δεσπότης καὶ εὐεργέτης ἀνείρηται διὰ τοῦ κυρίου καὶ θεός, τοῦ δὲ νοητοῦ ἀγαθοῦ σωτὴρ καὶ εὐεργέτης αὐτὸ μόνον, οὐχὶ δεσπότης ἢ κύριος· φίλον γὰρ τὸ σοφὸν θεῷ μᾶλλον ἢ δοῦλον.

(55) Ne peut-on pas dire même que ces dons sont répandus sur lui avec abondance ? Car le maître et le bienfaiteur du monde, perceptible par les sens extérieurs, est appelé par ces appellations Seigneur et Dieu. Quant au bien qui est sensible à l'intelligence, il est simplement appelé sauveur et bienfaiteur, et non maître ou seigneur. Car la sagesse est plus chère à Dieu que l'esclavage.

Quis rerum divinarum heres sit 1:22-23

(Her 22-23) ἀλλὰ σκόπει πάλιν, ὅτι εὐλαβεῖα τὸ θαρρεῖν ἀνακέκρται. τὸ μὲν γὰρ "τί μοι δώσεις ;" [Ge 15:2] θάρσος ἐμφαίνει, τὸ δὲ "δέσποτα" εὐλάβειαν. εἰωθὼς δὲ χρῆσθαι μάλιστα διτταῖς ἐπὶ τοῦ αἰτίου προσήρσεις, τῇ θεῷ καὶ τῇ κυρίως, οὐδετέραν νῦν παρείληφεν, ἀλλὰ τὴν δεσπότης, λίαν εὐλαβῶς καὶ σφόδρα κυρίως· καίτοι συνώνυμα ταῦτ' εἶναι λέγεται, κύριος καὶ δεσπότης.

23 ἀλλ' εἰ καὶ τὸ ὑποκείμενον ἐν καὶ ταυτὸν ἐστίν, ἐπινοίαις αἱ κλήσεις διαφέρουσι· κύριος μὲν γὰρ παρὰ τὸ κύρος, ὃ δὴ βεβαίον ἐστίν, εἴρηται, κατ' ἐναντιότητα ἀβεβαίου καὶ ἀκύρου, ὃ δεσπότης δὲ παρὰ τὸν δεσμόν, ἀφ' οὗ τὸ δέος οἶμαι ὥστε τὸν δεσπότην κύριον εἶναι καὶ ἔτι ὥσανει φοβερὸν κύριον, οὐ μόνον τὸ κύρος καὶ τὸ κράτος ἀνημμένον ἀπάντων, ἀλλὰ καὶ δέος καὶ φόβον ἱκανὸν ἐμπουῆσαι, τάχα μέντοι καὶ ἐπειδὴ τῶν ὅλων δεσμός ἐστι συνέχων αὐτὰ ἅλυστα καὶ σφίγγων διαλυτὰ ὄντα ἐξ ἑαυτῶν.

(Her 22-23) VI. Observe d'autre part que cette assurance est mêlée de respect. Les mots "Que me donneras-tu ?" [Ge 15:2] révèlent la hardiesse, celui de "Maître" montre le respect. L'Écriture a l'habitude d'employer de préférence deux noms pour désigner celui qui est la Cause : "Dieu" et "Seigneur" ¹ ; ici elle ne prend ni l'un ni l'autre ; elle dit "Maître", ce qui est très respectueux et parfaitement approprié. Sans doute considère-t-on les deux mots "Seigneur" et "Maître" comme synonymes ;

(23) cependant, si leur substrat est une seule et même réalité, les appellations mettent l'accent sur des aspects différents : "Seigneur" (κύριος, 'kurios') vient du mot "force" (κύρος, 'kyros'), c'est-à-dire ce qui est ferme ; cela s'oppose à ce qui manque de fermeté et de force (ἀκύρος) ;

"Maître" (δεσπότης, 'despotês') vient du mot "lien" (δεσμός, 'desmos') d'où vient aussi, je pense, le mot "crainte" (δέος, 'déos') ; le "Maître" est un "Seigneur", mais en plus, il est pour ainsi dire un seigneur redoutable ² : non seulement il étend sur toutes choses sa "force" (κύρος, 'kyros'), et sa puissance, mais il est de plus capable [hikanos] de faire naître la crainte (δέος, 'déos') et la peur ; peut-être aussi ce nom lui vient-il de ce qu'il est le "lien" (δεσμός, 'desmos') de l'univers, tenant ensemble ce qui, de soi-même, se déferait, resserrant ce qui se dissoudrait. ³

¹ Sur les noms des deux Puissances ("dunameis") les plus vénérables 'de Dieu, cf. § 166 et *intod.* p. 101. Sur le rapprochement de κύριος et de δεσπότης, cf. *Mutat.* 19, *Sobr.* 55, etc.

² L'assonance κύριος - κύρος se retrouve en *Somm.* I:29 et *Spec.* I:30. Même relation entre εὐλαβεῖσθαι et le Seigneur "redoutable" en *Gig.* 47, *Mutat.* 24, *Somm.* I:163, etc.

³ Le rôle de lien est habituellement celui du Logos divin : *Introd.* p. 72 (cf. § 188).

De mutatione nominum 1:19

(Mut 19) δικαιοὶ γὰρ τῶν μὲν φαύλων λέγεσθαι κύριος καὶ δεσπότης, τῶν δ' ἐν προκοπαῖς καὶ βελτιώσεσι θεός, τῶν δ' ἀρίστων καὶ τελειοτάτων ἀμφοτέρων, κύριος ὁμοῦ καὶ θεός. αὐτίκα γέ τοι ἔσχατον ὄρον ἀσεβείας ἰδρυσάμενος τὸν Φαραὼ κύριον καὶ θεὸν τούτου οὐδέποτε προσεῖπεν ἑαυτόν, ἀλλὰ τὸν σοφὸν Μωυσῆν λέγει γάρ· "ἰδοὺ δίδωμί σε θεὸν Φαραώ" [Ex 7:1], κύριον δὲ ὠνόμασε πολλαχοῦ τῶν ὑπ' αὐτοῦ χρησθέντων·

(19). En effet, il veut en toute justice qu'à l'égard des méchants on l'appelle le Seigneur et maître absolu ; à l'égard de ceux qui sont en progrès et en voie d'amélioration, Dieu ; à l'égard des meilleurs et des parfaits, l'un et l'autre à la fois, Seigneur et Dieu¹. Et de fait, ayant par exemple établi Pharaon comme la limite extrême de l'impiété, il ne s'est jamais déclaré lui-même [son Seigneur et] son Dieu ; c'est le sage Moïse qu'il a déclaré tel – puisqu'il lui dit : "Vois, je te donne comme Dieu à Pharaon" [Ex 7:1] –, mais il prend le nom de Seigneur en plusieurs passages de ses oracles.

[Voir aussi, mais moins significatifs, Che 119, Gég 45 et Gai 286]

¹ C'est le "Seigneur" qui se montre, car seule une puissance peut être accessible à l'homme. Mais la Parole (le Logos), qui est l'interprète de Dieu, fait savoir à l'homme parvenu à une certaine étape du progrès mystique que le nom qu'il aura à invoquer n'est plus Seigneur mais Dieu, nom de la Puissance créatrice. Il n'est pas dit qu'elle est vue ; elle est annoncée. En sa Puissance royale l'Être est plus visible, et en elle l'accès à la bonté du Créateur se révèle. La Loi qui châtie conduit au seuil où se fait entendre la promesse de la loi d'Amour. Les âmes parfaites comprennent l'ensemble de cette économie divine ; aussi l'Être est-il pour elles et Seigneur et Dieu.

Le mot "κύριος" dans les dictionnaires de grec ancien

Le mot κύριος "Kurios" dans le Lust-Eynikel-Hauspie, A Greek-English Lexicon of the Septuagint (LEH)¹

5410 κύριος

κύριος, ὁ, ὄν⁺ - A 0-0-0-0-2-2

1 Mc 8,30; 4 Mc 1,19

valid, lawful, established [valide, licite, établi] 1 Mc 8,30 ;

κυριώτατος principal, most essential of, most important of [principal, le plus essentiel de, le plus important de]
4 Mc 1,19

κύριος, -ου⁺ - N2M 1903-2443-2047-1326-872-8591

Gn 2,8.15.16.18.22

Lord (designating God) [Seigneur (désignant Dieu)] Is 40,5;

master, lord [maître, seigneur] (opp. of δοῦλος) [opp. à esclave] Jg 19,11 ;

lord [seigneur] (of husband) [mari] Gn 18,12; id. (of father) [père] Gn 31,35;

my lord, sir [monseigneur, monsieur] Gn 23,6 ;

owner [propriétaire] Ex 21,29 ;

κύριε πάτερ. Lord father (as terms of respect) [Seigneur père (en termes de respect)] Sir 23,1 ;

ὁ κύριος τῆς οἰκίας. master of the house, head of the family [maître de maison, chef de famille] Ex 22,7 ;

κύριος ὁ Θεός. the Lord God [le Seigneur Dieu] Gn 2,8 ;

κύριος κύριος. the Lord God (rendition of יהוה אֱלֹהֵינוּ) [le Seigneur Dieu (pour rendre יהוה אֱלֹהֵינוּ] Ez 20,39

*Dn^{LXX} πρόσταγμα τῇ γῇ ordinance for the world [ordonnance pour le monde] ? corr. πρόσταγμα πῦρι for [pour] MT דְּבַר יְהוָה word of the Lord [parole du Seigneur] (TH TH transcription of יהוה), cpr. λόγος κυρίου DnTh 9,2 ;

*Nm 31,3 ἔναντι κυρίου. before the Lord [devant le Seigneur] - לִיהוָה for [pour] MT לִיהוָה and they will be [et ils seront], or [ou] לְצַבָּאוֹת before the Lord [devant le Seigneur] for [pour] MT לְצַבָּא for an army, for war [pour une armée, pour la guerre] ;

*Dt 32,4 κύριος the Lord [le Seigneur] - יהוה ? for [pour] MT הוּא he [lui, il] ;

*1 Sm 17,32 τοῦ κυρίου μου. of my lord [de mon seigneur] - אֲדֹנִי for [pour] MT אִדָּם of man [d'un homme] ? ;

Cf. BAUDISSIN 1929, 1-602.1-316.1-710.1-228 ; BICKERMAN 1976, 159-160 ; CERFAUX 1931^a= 1954, 113-136; 1931^b=1954, 137-172; 1957, col. 200-228 ; HAGEDORN 1980, 165-177 ; HANHART 1967, 38-64 (esp. 57-63) ; HARL 1986^a, 47.49-52. 67.169.205.265 ; HORSLEY 1989, 74 ; KILPATRICK 1968=1990, 207-212; 1973=1990, 216-222 ; LE BOULLUEC 1989, 41.338-339. 377-378 ; LEE, J. 1983, 83 ; LLEWELYN 1992, 176 (n. 193) ; LUST 1968, 482-488; 1996, 138-145 ; MONTEVECCHI 1957^a, 48-49 ; PIETERSMA 1984, 85-101 ; SPICQ 1982, 415-424 ; SUÑOL 1965, 39-54 ; WALTERS 1973, 40.61.110.142.160.249.251.259.260.316 ; WEVERS 1990, 30.70.73.97.100. 118.141.206.305. 308.312.346.367.384.389.552.557; 1993, 391 ; → NIDNTT; TWNT

Légende : + (ajouté au lemme) = ce mot est aussi attesté dans le NT

* (devant une référence) indique une différence entre les textes grec et hébreu avec la correction possible

- (devant un mot hébreu) : le traducteur a sans doute lu ou voulu lire ce mot à la place de celui du texte massorétique

Abréviations grammaticales :

A = Adjectif ;

N2M = Nom, 2° déclinaison, Masculin

¹ J. LUST, E. EYNIKEL, K. HAUSPIE, *Greek – English – Lexicon of the Septuagint*, (Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart, 1992). Les mots en traduction française [ajoutés entre crochets] sont faits avec Google Translate.

Le mot κύριος "Kurios" dans la langue grecque classique
(d'après "Le" BAILLY¹ (Dictionnaire Grec-Français))

κύριος ["kurios"] -α, -ov [ō] : qui a autorité ou plein pouvoir, d'où :

A. En parlant de personnes :

- I. **Qui est maître de, génitif.** Pindare *Pythiques* 2,106, etc. ; Eschyle *Agamemnon* 878 ; Platon *Les Lois* 700 d, etc. ; θανάτου, Platon *Critias* 120 d, qui a le droit de vie et de mort ;
- avec l'*infinitif* Eschyle *Agamemnon* 104 ; Thucydide 4,18 ; κύριος ἀπολέσαι, σῶσαι δ' ἄκυρος, And. 30,12, tout-puissant pour perdre, impuissant pour sauver ;
- ou avec un *participe* : κύριος ἦν πράσων Ταῦτα, Thucydide 8,51, il était maître d'agir ainsi ; πριαμένους ἢ πωλοῦντας κυρίου εἶναι, Thucydide 5,34, être maîtres d'acheter et de vendre ; cf. Polybe 6,37,8, etc. ;
- *absolu* : qui est le maître, qui a plein pouvoir, Platon *République* 429 b ; Aristote *Rhétorique* 2,24,9 ;
- *p. suite* qui est le maître de, celui qu'une chose regarde, Sophocle *Ajax* 734, propre à, Sophocle *Oedipe Roi* 1453.

II. substantif ὁ κύριος :

1. maître, souverain, Eschyle *Les Choéphores* 658 ; Sophocle *Ajax* 734 ; *Oedipe Roi* 288, etc. en parlant des dieux ;
- dans les **Livres saints et les écrivains ecclésiastiques** : le Seigneur, Dieu, **LXX** : *Isaïe* 32,2²
2. à Rome, l'empereur, **NT** : *Ac* 25:26.
3. maître de maison, chef de famille, Plutarque *Morales* 271 d ;
- surtout au *vocatif*, titre honorifique de politesse "seigneur", "maître", analogue à notre "Monsieur", **NT** *Jn* 12:21, etc. ;
- ἡ κυρία, maîtresse de maison, dame, Philémon (*Comique fragments* 4,65) ; Epictète *Enchiridion* 40 ;
- au *vocatif* "maîtresse, Madame", Dion Cassius 48,44.
4. maître d'esclaves ou de domestiques, Aristophane *Plutus* 6 ; Ant. 120,1, etc. ; Aristote *Politique* 2,9,4 ; ὁ κύριος τινος, Euripide *Andromaque* 558, le maître de qqn.
5. tuteur, curateur, Démosthène 1054,18, etc. ; Isée 59,26, etc.

B. en parlant de choses : qui est dominant, d'où :

1. qui a pleine autorité ;
- substantif ἡ κυρία, pouvoir, autorité, **LXX** : *Isaïe* 40:10 ; Polybe 6,2,5, etc. ;
- τὸ κύριον, Aristote *Politique* 3,10,1, le pouvoir dirigeant (dans un Etat) ;
- τὰ κύρια, Démosthène 424,11, les autorités.
2. qui a sa force propre :
- κυρία ἐκκλησία, Aristophane *Acharnenses* 19, l'assemblée par excellence, régulière, ordinaire, par opposition à σύγκλητος, celle où l'on vient par convocation ;
- κύριος νόμος, Démosthène 700,8, loi en vigueur ;
- κύριοι δίκαι, Euripides *Les Héraclides*. 143, jugements qui ont force de loi ;
- κύρια συνθήκαι, Lysias 150,35, conventions qui ont toute leur force, c.à.d. ratifiées, confirmées ;
- particulièrement en parlant du temps, fixé, marqué :
- ἡ κύρια ἡμέρη, Hérodote. 5,50,93, le jour marqué ; ἐν ἡμέρᾳ, Eschyle *Les Suppliants* 732, au jour fixé ; cf. κύριος μῆν, Pindare *Olympiques* 6,52, le mois marqué (celui de l'accouchement) ; τὸ κύριον, Eschyle *Agamemnon* 766, le moment décisif ; ἡ κυρία, Démosthène 511,22, le jour décisif, le terme, c.à.d. le jour du jugement ou du paiement.
3. par suite, capital, principal, le plus important, Platon *Convivium (le banquet)* 218 d, etc. ; Aristote *Histoire des Animaux* 3,2, etc.
- joint à μέγιστος, Platon *Le Sophiste* 230 d ; Plutarque *Camille* 21 ;
- à πρώτος, Théophraste *des Causes des Plantes* 1,1,1 ;
- τὸ κυριώτατον, Attique. le point principal, le plus important.

C. terme de grammaire ou de rhétorique :

1. κύριον ὄνομα =
- mot employé au **sens propre**, par opposition à l'expression figurée, τροπική φράσις, Denys d'Halicarnasse *Lysias* 3 ;
- ou mot courant ordinaire, par opposition à la γλῶττα, le mot insigne, rare, Aristote *Poétique* 21,4 ; 22,19 sq ; *Rhétorique* 3,2.
2. mot ou nom s'appliquant proprement à une personne, d'où **nom propre**, Plutarque *Morales* 747 c ; Hérodien 7,5,19.
[+ Comparatif : -ώτερος et + Superlatif : -ώτατος.]³

¹ A. BAILLY, *Dictionnaire Grec – Français, édition revue par L. SÉCHAN et P. CHANTERAIN*, (Librairie Hachette, Paris 1950 ; 26ème édition 1963).

² La référence semble erronée ; il faudrait lire plutôt *Is* 33:2.

³ Pour le comparatif et le superlatif, les références littéraires données dans le Bailly (dont aucune n'est de la LXX ou de Philon) ne sont pas énumérées ici.

**Les 75 occurrences de l'expression κύριος ὁ θεός
chez Philon avec la correspondance dans la LXX**

74 fois = LXX κύριος ὁ θεός

1 fois = LXX [--] ὁ θεός (en Lin 169, citant Ge 1:26)

dans LXX	Référence LXX	Référence chez Philon	Nb	
= κύριος ὁ θεός	Ge 2 ^{15.16.18}	Leg 1: 53, 88 ; 90 ; Leg 2:1 ;	4	36
	Ge 3 ^{1.8b.9.14.23}	Leg 2:53, 71, 106 ; Leg 3:1 ; 49 ; 65, 107 ; Leg 1:96 ;	8	
	Ge 4 ^{15b.26b}	Fug 60, Pot 177 ; 138, 139 ;	4	
	Ge 5 ^{29c}	Pot 121, 122 ;	2	
	Ge 6 ^{3a.5b.8. 22}	Gig 19 ; Lin 24, Imm 20, 86 ; 104 ; Leg 3:77 ; Leg 1:95 ;	7	
	Ge 8 ¹⁵	Qge 2:48 ;	1	
	Ge 9 ²⁶	Sob 51 ; 58 ;	2	
	Ge 24 ⁷	Leg 3:42 ;	1	
	Ge 27 ²⁰	Sac 64, Imm 92, Ebr 120, Fug 169 ;	4	
	Ge 28 ¹³	Som 1:159, 166, 173 ;	3	
	Ex 3 ^{15a}	Mut 12 ;	1	5
	Ex 8 ²²	Fug 18 ;	1	
	Ex 13 ¹¹	Sac 89 ;	1	
	Ex 20 ² (ou 20 ⁵)	Mut 23 ;	1	
	Ex 23 ¹⁹	Sac 72 ;	1	
	Le 18 ^{2.4.5}	Cng 86, 86, 86 ;	3	6
	Le 19 ^{10 à 37}	Pla 137 ;	1	
	Le 19 ^{23.25}	Pla 95, 95 ;	2	
	Nb 27 ¹⁶	Pos 67 ; Agr 44 ; Vir 58 ;	3	3
	De 1 ³⁴ (ou 8 ⁵ ?)	Som 1:237 ? ;	-	24
	De 4 ^{1.4.7.29}	Mut 23 ; Fug 56 ; Mig 56 ; Fug 142 ;	4	
	De 6 ¹⁰	Fug 175 ;	1	
	De 8 ^{2.5.14.18}	Cng 170 ; Som 1:237, Qge 1:55 ; Sac 55 ; 56 ;	5	
	De 10 ²⁰ ¹	Mig 132 ;	1	
	De 12 ^{5a.28b}	Som 1:62 ; Mut 42 ;	2	
	De 13 ⁵	Mig 131 ;	1	
	De 14 ^{1a}	Lin 145, Spe 1:318 ;	2	
	De 16 ^{16.21}	Leg 3:11 ; Leg 1:48 ;	2	
	De 20 ¹	Agr 78, Mig 62 ;	2	
	De 25 ¹⁵	Her 162 ;	1	
	De 29 ²⁸	Che 16 ;	1	
	De 30 ^{9b.20}	Som 2:175 ; Fug 58 (+ Pos 69 ?) ² ;	2	
= [--] ὁ θεός ³	Ge 1 ²⁶	Lin 169 ;	1	1

¹ Il faut ajouter ce cas aux 74 répertoriés par BibleWorks, car, en Mig 132, on lit : "κύριον" [γάρ φησι] "τὸν θεόν σου φοβηθήσῃ, etc." avec une incise de Philon (γάρ φησι) au milieu de la citation de De 10²⁰.

² En Pos 69, sans utiliser l'expression κύριος ὁ θεός, Philon fait clairement allusion à De 30²⁰, où la Septante a ἀγαπᾷν κύριον τὸν θεόν σου [...] ὅτι τοῦτο ἡ ζωὴ σου., et la Bible hébraïque : אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ.

³ En Lin 169, Philon écrit κύριος ὁ θεός en citant Ge 1²⁶, mais la LXX y a seulement ὁ θεός.

Légende : # = l'expression "kyrios ho theos"
y est incomplète ou absente chez Philon

"Kyrios ho theos" dans les citations bibliques de Philon

Référence	Texte Philon	Traduction	Texte LXX	Texte BHS
Ge 1 ₂₆	Lin 169	[-] εἶπε [γάρ φησι] κύριος ὁ θεός	[car dit Moïse] le Seigneur Dieu dit	וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
Ge 2 ₁₅	Leg 1:53 , 88	καὶ ἔλαβε κύριος ὁ θεός τὸν ἄνθρωπον	Le Seigneur Dieu prit l'homme	וַיִּקַּח יְהוָה אֱלֹהִים
Ge 2 ₁₆₋₁₇	Leg 1:90	καὶ ἐνετείλατο κύριος ὁ θεός	Et le Seigneur Dieu commanda	וַיִּצַּו יְהוָה אֱלֹהִים
Ge 2 ₁₈	Leg 2:1	καὶ εἶπε κύριος ὁ θεός	Et le Seigneur Dieu dit	וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים
Ge 3 ₁	Leg 2:53, 71, 106	ὧν ἐποίησε κύριος ὁ θεός	que le Seigneur Dieu avait créées	אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה אֱלֹהִים
Ge 3 _{8b}	Leg 3:1	ἀπὸ προσώπου κυρίου τοῦ θεοῦ	de la face du Seigneur Dieu	מִפְּנֵי יְהוָה אֱלֹהִים
Ge 3 ₉	Leg 3:49	καὶ ἐκάλεσε κύριος ὁ θεός	Et le Seigneur Dieu appela	וַיִּקְרָא יְהוָה אֱלֹהִים
Ge 3 ₁₄	Leg 3:65, 3:107	καὶ εἶπε κύριος ὁ θεός	Et le Seigneur Dieu dit	וַיֹּאמֶר יְהוָה
Ge 3 ₂₃	Leg 1:96	καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτὸν κύριος ὁ θεός	Et le Seigneur Dieu le renvoya	וַיִּשְׁלַחְהוּ יְהוָה אֱלֹהִים
Ge 4 _{15b}	Fug 60, Pot 177	[-] ἔθετο κύριος ὁ θεός σημεῖον	Le Seigneur Dieu mit 1 signe	וַיָּשֶׂם יְהוָה
Ge 4 _{26b}	Pot 138, 139	τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ θεοῦ	le nom du Seigneur Dieu	בְּשֵׁם יְהוָה
Ge 5 _{29c}	Pot 121, 122	τῆς γῆς ἧς κατηράσατο κύριος ὁ θεός	la terre que le Seigneur Dieu a maudite	מִן־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר אָרְרָה יְהוָה :
Ge 6 _{3a}	Gig 19	[-] εἶπε [γάρ φησι] κύριος ὁ θεός	Car, dit Moïse, le Seigneur Dieu dit	וַיֹּאמֶר יְהוָה
Ge 6 ₅	Imm 20, 24	ιδὼν [οὖν φησι] κύριος ὁ θεός	Le Seigneur Dieu donc, dit Moïse, vit	וַיַּרְא יְהוָה [-]
Ge 6 _{6,7} #	Imm 20 / Lin 24	... ὁ θεός ... ὁ θεός Dieu ... Dieu יְהוָה ... יְהוָה ...
Ge 6 ₈	Imm 86	εὗρε χάριν ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ	Noé trouva grâce devant le Seigneur Dieu	וְהָם מָצָא חֵן בְּעֵינֵי יְהוָה
	Imm 104	εὗρε χάριν [παρὰ] κυρίῳ τῷ θεῷ	Noé trouva grâce auprès du Seigneur Dieu	(פנ"ל) ¹
	Leg 3:77 (?)	Νῶε χάριν εὗρεν ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ	Noé trouva grâce devant le Seigneur Dieu	(פנ"ל)
Ge 6 ₂₂	Leg 1:95	[-] ἐνετείλατο [γὰρ] κύριος ὁ θεός	car le Seigneur Dieu commanda	אֲשֶׁר צִוָּה אֱלֹהִים
Ge 8 ₁₅	Qge 2:48	[-] εἶπεν [γὰρ] κύριος ὁ θεός τῷ Νῶε	car le Seigneur Dieu dit à Noé	וַיַּדְבֵּר אֱלֹהִים אֶל־נֹחַ
Ge 8 _{21a} #	Cng 115	[-] ὡσφράνθη κύριος [-]	Le Seigneur respira	וַיִּרַח יְהוָה
Ge 9 ₂₆	Sob 51	εὐλογητὸς κύριος ὁ θεός Σήμ	Béni soit le Seigneur, le Dieu de Sem	בְּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי שָׁם
	Sob 58	εὐλογημένος κύριος ὁ θεός Σήμ	(idem)	(idem)
Ge 11 _{9b} #	Lin 1	... κύριος [-] le Seigneur יְהוָה ... [-] ...
Ge 24 ₇	Leg 3:42	κύριος ὁ θεός τοῦ οὐρανοῦ καὶ ὁ θεός τῆς γῆς	le Seigneur, le Dieu du ciel et le Dieu de la terre	יְהוָה אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם [-]
Ge 27 ₂₀	Sac 64 ² (+ 3)	ὁ παρέδωκε κύριος ὁ θεός		כִּי הִקְרָה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
Ge 28 ₁₃	Som 1:3 #	ἐγὼ εἰμι ³ [-] ^C ὁ θεός Ἀβραάμ ... καὶ ὁ θεός Ἰσαάκ	Je suis le Dieu d'Abraham ... et le Dieu d'Isaac	אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבְרָהָם אֲבִיךָ וְאֱלֹהֵי יִצְחָק
	+ [159], [166], [173]	ἐγὼ κύριος ὁ θεός Ἀβραάμ ...	Je suis le Seigneur, le Dieu d'Abraham	אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבְרָהָם ...

¹ (פנ"ל) = abréviation pour "כְּנִזְכָּר לְעִיל" = "comme mentionné plus haut" (ou "cf. ci-dessus").

² Ge 27₂₀ est cité aussi en Imm 92 et Ebr 120.

³ En Ge 28₁₃ et très souvent dans le Pentateuque (cf. ci-dessous), on trouve les formules ἐγὼ κύριος et ἐγὼ εἰμι κύριος ; il vaudrait mieux toujours traduire de la même façon, par exemple la 1ère par "c'est moi (qui suis) le Seigneur" et la seconde par "Je suis le Seigneur" ; mais cette exigence n'est pas toujours respectée dans ce document. Voir aussi la remarque ^c à la fin de ce tableau.

Référence

Texte Philon

Traduction

Texte LXX

Texte BHS

Ex 3 _{15a}	Mut 12	κύριος ὁ θεός [...] ¹	le Seigneur Dieu ...	κύριος ὁ θεός [τῶν πατέρων ὑμῶν, θεός] Αβρααμ καὶ θεός Ἰσαακ καὶ θεός Ἰακωβ [ἀπέσταλκέν με πρὸς ὑμᾶς]	יהוה אלהי [אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק אֱלֹהֵי יַעֲקֹב] [אֵלֶיךָ]
Ex 3 _{15b} [#]	Mut 12	τοῦτο γάρ μου [φησὶν] [-] ὄνομα αἰώνιον	c'est là mon nom [-] pour les siècles	τοῦτό [-] μου ἔστιν ὄνομα αἰώνιον	וְהָשֵׁמִי לְעַלְ
Ex 8 ₂₂	Fug 18	θύσομεν κυρίῳ τῷ θεῷ [-]	nous sacrifierons au Seigneur Dieu	θύσομεν κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν	נִזְבַּח לַיהוָה אֱלֹהֵינוּ
Ex 13 ₁₁	Sac 89	ὥς ἂν εἰσαγάγῃ σε κύριος ὁ θεός σου	qd le Seigneur ton Dieu t'aura fait entrer	ὥς ἂν εἰσαγάγῃ σε κύριος ὁ θεός σου	[וְהָיָה] כִּי יְבִיאֲכֶם יְהוָה
Ex 13 _{12a} [#]	Sac 102-103	διανοίγον μήτραν, τὰ ἄρσενικά, τῷ κυρίῳ	tout [être] qui ouvre la matrice,	διανοίγον μήτραν τὰ ἄρσενικά τῷ κυρίῳ	כָּל־פֶּטֶר־רַחֵם לַיהוָה
Ex 13 _{12b} [#]	Sac 104	τὰ ἄρσενικά, [-] τῷ κυρίῳ.	les mâles, [sont] pour le Seigneur	τὰ ἄρσενικά ἀγιάσεις τῷ κυρίῳ	הַזָּכָרִים לַיהוָה
Ex 20 ₂ ^J	Mut 23	ἐγὼ [-] κύριος ὁ θεός σου	C'est moi le Seigneur, ton Dieu	ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ θεός σου	אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
Ex 23 ₁₉	Sac 72	εἰς τὸν οἶκον κυρίου τοῦ θεοῦ [-]	à la maison du Seigneur ton Dieu	εἰς τὸν οἶκον κυρίου τοῦ θεοῦ σου	בֵּית יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
Le 18 ₁₋₂	Cng 86	καὶ εἶπε κύριος ... ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· ἐγὼ κύριος ὁ θεός ὑμῶν·	Et le Seigneur dit ... tu leur diras : c'est moi qui suis le Seigneur votre Dieu	καὶ εἶπεν κύριος ... ² ... ἐρεῖς πρὸς αὐτούς ἐγὼ κύριος ὁ θεός ὑμῶν	וְנִדְבַר יְהוָה [...] ² [...] וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
Le 18 ₄		ἐγὼ κύριος ὁ θεός ὑμῶν	c'est moi qui suis le Seigneur votre Dieu	ἐγὼ κύριος ὁ θεός ὑμῶν	אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
Le 18 ₅		ἐγὼ κύριος ὁ θεός ὑμῶν	(idem)	ἐγὼ κύριος ὁ θεός ὑμῶν	אֲנִי יְהוָה : ס
Le 19 ₁₀₋₃₇	Pla 137	ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ θεός ὑμῶν ^M	Je suis le Seigneur votre Dieu	ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ θεός ὑμῶν	אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם :
Le 19 ₂₃	Pla 95 (2x)	γῆν ἣν κύριος ὁ θεός ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν	pays que le Seign ^{eur} , votre Dieu, vs donne	γῆν ἣν κύριος ὁ θεός ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν	הָאָרֶץ [Ø]
Le 19 ₂₄ [#]	(+ Pla 117 ?)	... ἅγιος, αἰνετὸς τῷ κυρίῳ	saint, apte à la louange pour le Seign ^{eur}	... ἅγιος αἰνετὸς τῷ κυρίῳ	... קָדַשׁ הַלּוּלִים לַיהוָה :
Le 19 ₂₅		... ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ θεός ὑμῶν	... Je suis le Seigneur votre Dieu	... ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ θεός ὑμῶν.	... אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם :
Le 26 ₁₂₋₁₃	Sac 87	καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι λαός· ¹³ ἐγὼ εἰμι κύριος, [-]	et vous serez mon peuple je suis le Seigneur	καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μου λαός ¹³ ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ θεός ὑμῶν	וְאַתֶּם תְּהִיְיֹרְלִי לְעַם : ¹³ אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
Nb 27 ₁₆	Pos 67 / Agr 44 (+ Vir 58)	ἐπισκεψάσθω κύριος ὁ θεός τῶν πνευμάτων	Que le Seigneur, le Dieu des esprits passe en revue	ἐπισκεψάσθω [-] κύριος ὁ θεός τῶν πνευμάτων	יִפְקֹד יְהוָה אֱלֹהֵי הַרוּחֹת
De 1 ₃₁ ^{N-?}	Som 1:237	παιδεύσει σε κύριος ὁ θεός [-],	Le Seigneur Dieu t'instruira	ἐτροφοφόρησέν σε κύριος ὁ θεός σου	נִשְׂאָף יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
De 4 ₁	Mut 23	κύριος ὁ θεός τῶν πατέρων ὑμῶν	Le Seigneur Dieu de vos pères	κύριος ὁ θεός τῶν πατέρων ὑμῶν	יהוה אלהי אבותיכם
De 4 ₄	Fug 56	οἱ προσκεείμενοι κυρίῳ τῷ θεῷ [-], ζῆτε πάντες ἐν τῇ σήμερον	Vous qui êtes attachés au Seign ^{eur} Dieu, vous êtes tous vivants aujourd'hui	(ὕμεις δὲ) οἱ προσκεείμενοι κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν ζῆτε πάντες ἐν τῇ σήμερον	וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בַּיהוָה אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כָּלְכֶם הַיּוֹם :
	Spe 1:31	οἱ προσκεείμενοι τῷ ὄντι θεῷ [-] ζῶσι πάντες	ceux qui sont attachés au Dieu qui est sont tous vivants	οἱ προσκεείμενοι κυρίῳ τῷ [-] θεῷ ὑμῶν ζῆτε πάντες	[וְאַתֶּם] הַדְּבָקִים בַּיהוָה אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כָּלְכֶם
De 4 ₇	Mig 56	ὥς κύριος ὁ θεός ἡμῶν	comme [l'est] le Seigneur notre Dieu	ὥς κύριος ὁ θεός ἡμῶν	כַּיְהוָה אֱלֹהֵינוּ
De 4 ₂₉	Fug 142	ἐπιστραφήσεσθε πρὸς κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν	vs vs tournerez vers le Seign ^{eur} votre Dieu	[καὶ ζητήσετε ἐκεῖ] κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν	בְּקִשְׁתֶּם מִשָּׁם אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
De 6 ₁₀	Fug 175	[-] ὅταν εἰσαγάγῃ σε κύριος ὁ θεός σου	lorsque le Seign ^{eur} ton Dieu, t'aura amené	[καὶ ἔσται] ὅταν εἰσαγάγῃ σε κύριος ὁ θεός σου	וְהָיָה כִּי יְבִיאֲכֶם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ

¹ Philon ajoute au mot la précision suivante : τῶν τριῶν φύσεων, διδασκαλίας, τελειότητος, ἀσκήσεως, ὧν σύμβολα ("des 3 natures, l'enseignement, la perfection, l'entraînement, dont les symboles,") et il continue la citation à sa façon : "Abraham, Isaac et Jacob, sont inscrits [dans la Loi] ; car, dit-il, c'est là mon nom pour les siècles".

Référence

Texte Philon

Traduction

Texte LXX

Texte BHS

De 8 ₂	Cng 170	τὴν ὁδὸν ἣν ἡγαγέ σε κύριος ὁ θεός [-]	la route par laquelle le Seigneur ton Dieu t'a mené	τὴν ὁδὸν ἣν ἡγαγέν σε κύριος ὁ θεός σου	את־כל־הדרך אשר הליכתי יהוה אלהיך
De 8 _{3c}		... διὰ στόματος θεοῦ	par la bouche de Dieu	... διὰ στόματος θεοῦ [ζήσεται ὁ ἄνθρωπος]	כי על־כַּל־מוֹצֵא פִי־יהוה יהיה הַאָדָם
De 8 ₅	Som 1:237 + Qge 1:55	[-] παιδεύσει σε κύριος ὁ θεός [-] ὡς εἰ τις παιδεύσειεν ἄνθρωπος τὸν υἱὸν αὐτοῦ	Le Seigneur Dieu t'instruira comme 1 homme instruirait son Fils	ὡς εἰ τις παιδεύσει ἄνθρωπος τὸν υἱὸν αὐτοῦ [οὕτως] κύριος ὁ θεός σου παιδεύσει σε	כַּאֲשֶׁר יִסָּר אִישׁ אֶת־בְּנוֹ יְהוה אֱלֹהֶיךָ מִסָּרָךְ :
De 8 ₁₄	Sac 55	καὶ ἐπιλάθῃ κυρίου τοῦ θεοῦ σου	et n'oublie pas le Seigneur ton Dieu	καὶ ἐπιλάθῃ κυρίου τοῦ θεοῦ σου	וְשָׁכַחְתָּ אֶת־יהוה אֱלֹהֶיךָ
De 8 ₁₈	Sac 56	[μνεία] μνησθήσῃ κυρίου τοῦ θεοῦ σου	souviens-toi toujours du Seigneur ton Dieu	[-] μνησθήσῃ κυρίου τοῦ θεοῦ σου	וְזָכַרְתָּ אֶת־יהוה אֱלֹהֶיךָ
De 10 ₁₇ [#]	Lin 173	[-] κύριε, [-] κύριε [- -], [βασιλεῦ] [- -] τῶν θεῶν []]	Ô Seigneur, Seigneur, Roi des dieux	ὁ γὰρ κύριος ὁ θεός ὑμῶν, οὗτος θεός τῶν θεῶν καὶ κύριος τῶν κυρίων	כִּי יְהוה אֱלֹהֵיכֶם הוּא אֱלֹהֵי הָאֱלֹהִים וְאֵלֶיךָ הָאֱלֹהִים
De 10 ₁₇ ?	Spe 1:307	[-] θεῶν [ἐστὶ θεός], [...], [- -], [- -] μέγας [τέ ἐστιν ὧν] ὄντως καὶ ἰσχυρὸς	... des dieux [il est le Dieu] ... réelle ^{ment} existant, Il est grand et puissant	[οὗτος θεός τῶν] θεῶν [καὶ κύριος τῶν κυρίων], [ὁ θεός ὁ] μέγας [Ø] καὶ ἰσχυρὸς	הוא אֱלֹהֵי הָאֱלֹהִים וְאֵלֶיךָ הָאֱלֹהִים הָאֵל הַגָּדֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא
De 10 ₂₀	Mig 132 ¹	κύριον τὸν θεόν σου φοβηθήσῃ	Tu craindras le Seigneur ton Dieu	κύριον τὸν θεόν σου φοβηθήσῃ	אֶת־יהוה אֱלֹהֶיךָ תִּירָא
De 12 _{5a}	Som 1:62	ὃν ἂν ἐκλέξῃται κύριος ὁ θεός [-]	que le Seigneur Dieu choisira	ὃν ἂν ἐκλέξῃται κύριος ὁ θεός ὑμῶν	[הַמְלֹחִם] אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהוה אֱלֹהֵיכֶם
De 12 _{28b}	Mut 42	... ἐνώπιον κυρίου τοῦ θεοῦ σου	... devant le Seigneur ton Dieu	τὸ ἄρεστον ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου	וְהִישָׁר בְּעֵינֵי יְהוה אֱלֹהֶיךָ
De 13 ₅	Mig 131	ὁπίσω κυρίου τοῦ θεοῦ σου πορεύσῃ	à la suite du Seigneur ton Dieu tu marcheras	ὁπίσω κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν πορεύεσθε	אַחֲרֵי יְהוה אֱלֹהֵיכֶם תֵּלְכוּ
De 14 _{1a}	Lin 145, Spe 1:318	υἱοὶ ἐστε κυρίου τοῦ θεοῦ	vs êtes les fils du Seigneur votre Dieu	υἱοὶ ἐστε κυρίου τοῦ θεοῦ	בְּנִים אַתֶּם לִיהוה אֱלֹהֵיכֶם
De 16 ₁₆ ²	Leg 3:11	ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ Ἰσραὴλ	devant le Seigneur, le Dieu d'Israël	ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου	אֶת־פְּנֵי יְהוה אֱלֹהֶיךָ
De 16 ₂₁	Leg 1:48	παρὰ τὸ θυσιαστήριον κυρίου τοῦ θεοῦ σου	près de l'autel du Seigneur ton Dieu	παρὰ τὸ θυσιαστήριον κυρίου τοῦ θεοῦ σου	אֶצֶל מִזְבֵּחַ יְהוה אֱלֹהֶיךָ
De 20 ₁	Agr 78, Mig 62	ὅτι κύριος ὁ θεός [-] μετὰ σοῦ	car le Seigneur ton Dieu, est avec toi	ὅτι κύριος ὁ θεός [σου] μετὰ σοῦ	כִּי־יהוה אֱלֹהֶיךָ עִמָּךְ
De 25 ₁₅	Her 162	τῆς γῆς, ἧς κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι	la terre que le Seigneur ton Dieu te donne	τῆς γῆς ἧς κύριος ὁ θεός σου δίδωσιν σοι	הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־יְהוה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ
De 25 ₁₆ [#]	Her 162	ὅτι βδέλυγμα κυρίῳ [-]	car abomination pour le Seigneur	ὅτι βδέλυγμα κυρίῳ τῷ θεῷ σου	כִּי תוֹעֵבָת יְהוה אֱלֹהֶיךָ
De 29 ₂₈	Che 16	τὰ κρυπτά κυρίῳ τῷ θεῷ [-],	ce qui est caché est pour le Seigneur Dieu	τὰ κρυπτά κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν	הַנְּסֻתֹת לִיהוה אֱלֹהֵינוּ
De 30 _{9b}	Som 2:175	ἐπιστρέφει κύριος ὁ θεός σου εὐφρανθῆναι	le Seigneur ton Dieu se remettra à se réjouir	ἐπιστρέφει κύριος ὁ θεός σου εὐφρανθῆναι	יָשׁוּב יְהוה לִשְׂשׂוֹן
De 30 _{10a} [#]	Som 2:175	ἐὰν εἰσακούσῃς τῆς φωνῆς [αὐτοῦ],	si tu écoutes sa voix	ἐὰν εἰσακούσῃς τῆς φωνῆς [κυρίου τοῦ θεοῦ σου]	כִּי תִשְׁמָע בְּקוֹל יְהוה אֱלֹהֶיךָ
De 30 ₂₀	Fug 58 (Pos 69 ?)	ἀγαπᾷ κύριον τὸν θεόν σου	aimer le Seigneur ton Dieu	ἀγαπᾷ κύριον τὸν θεόν σου	לְאַהֲבָה אֶת־יהוה אֱלֹהֶיךָ

citations sans l'expression "Kyrios ho theos"

Ge 1 ₃	Som 1:75	εἶπε [γάρ φησιν] ὁ θεός	[car, dit Moïse,] Dieu dit	καὶ εἶπεν ὁ θεός	וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
Ge 1 ₂₇	Her 56	κατὰ τὴν εἰκόνα	selon l'image	κατ' εἰκόνα [θεοῦ]	בְּצֶלֶם אֱלֹהִים
Ge 3 ₂₂	Lin 169, Qge 1:55	[-] εἶπεν ὁ θεός	Dieu dit	καὶ εἶπεν ὁ θεός	וַיֹּאמֶר יְהוה אֱלֹהִים
Ge 4 ₃	Sac 52	θυσίαν τῷ κυρίῳ	en sacrifice au Seigneur	θυσίαν τῷ κυρίῳ	מִנְחָה לִיהוה
Ge 6 _{6,7} [#]	Imm 20 / Lin 24	... ὁ θεός ... ὁ θεός Dieu ... Dieu ὁ θεός ... ὁ θεός יְהוה ... יְהוה ...
Ge 11 _{5a9}	Lin 1 (2x)	... κύριος ... κύριος le Seigneur ... le Seigneur κύριος ... κύριος יְהוה ... יְהוה ...
Ge 11 _{9b} [#]		... κύριος [] le Seigneur κύριος ὁ θεός ...	[-] ... יְהוה ...
Ge 12 ₁	Mig 1 (+Her 277)	καὶ εἶπε κύριος	et le Seigneur dit	καὶ εἶπεν κύριος	וַיֹּאמֶר יְהוה

¹ Il faut ajouter ce cas aux 74 répertoriés, car, en Mig 132, on lit : "κύριον" [γάρ φησι] "τὸν θεόν σου φοβηθήσῃ, etc." avec une incise de Philon (γάρ φησι) au milieu de la citation de De 10₂₀.² Et non pas De 15₁₆, comme l'indique par erreur l'édition de Colson et Whitaker..

Référence	Texte Philon	Traduction	Texte LXX	Texte BHS
Ge 12 ₄	Mig 127, 129	καθάπερ ἐλάλησεν αὐτῷ κύριος ¹	comme lui avait dit le Seigneur	כְּאִשֶּׁר דִּבֶּר אֱלֹהִים יְהוָה
Ge 15 ₈	Her 100	δέσποτα [-], κατὰ τί γνῶσομαι,	Maître, à quoi connaîtrai-je	אֲדַגִּי יְהוָה בְּמָה אֶדַע כִּי אֵיךְ שְׁמָה :
Ge 15 ₁₈	Her 313	διέθετο κύριος τῷ Ἀβραάμ διαθήκη	le Seigneur établit l'engagement à l'égard d'Abraham	יְהוָה אֶת-אַבְרָהָם בְּרִית
Ge 16 ₂	Cng 1 +12 +13	συνέκλεισέ με κύριος	le Seigneur m'a fermée	עָצַרְנִי יְהוָה
Ge 16 _{7-8a}	Fug 1 +119 +177	ἄγγελος κυρίου ... ἄγγελος κυρίου	l'ange du Seigneur ... l'ange du Seigneur	מַלְאָךְ יְהוָה ... [-] ...
Ge 16 _{8c}	Fug 1	ἀπὸ προσώπου Σάρας τῆς κυρίας μου	loin de la face de Sara, ma maîtresse	מִפְּנֵי שָׂרִי אִבְרָהָם
Ge 16 _{9a}	Fug 1	ἄγγελος κυρίου	l'ange du Seigneur	מַלְאָךְ יְהוָה
Ge 16 _{9a}	Fug 1	πρὸς τὴν κυρίαν σου	près de ta maîtresse	אֶל-אִבְרָהָם
Ge 16 ₁₁	Fug 1	ἄγγελος κυρίου	l'ange du Seigneur	מַלְאָךְ יְהוָה
Ge 16 ₁₂	Fug 1	ὅτι ἐπήκουσε κύριος	car le Seigneur a écouté	כִּי-שָׁמַע יְהוָה
Ge 17 ₁	Mut 1	καὶ ὤφθη κύριος τῷ Ἀβραάμ	le Seigneur se montra à Abraham	וַיֵּרָא יְהוָה אֶל-אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר אֵלָיו
	Mut 1 + div/ ²	καὶ εἶπεν αὐτῷ ἐγὼ εἰμι ² ὁ θεός σου	et lui dit : C'est moi ton Dieu	וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי-אֵל שְׁדֵי
	Mut 17	λέγεται "ὤφθη" οὐ τὸ ὄν, ἀλλὰ κύριος	il est dit non pas l'Être, mais le Seigneur	וַיֵּרָא יְהוָה
	Mut 18	ἐγὼ εἰμι [-] θεός σός	Je suis ton Dieu	אֲנִי-אֵל שְׁדֵי
Ge 17 ₁ ^A	Dec 38	ἐγὼ εἰμι ὁ θεός σός	(idem)	(פנ"ל)
Ge 17 ₂₂ ^B	Mut 270	[-] ἀνέβη [κύριος] ἀπὸ Ἀβραάμ	le Seigneur remonta d'auprès d'Abraham	וַיַּעַל אֱלֹהִים מֵעַל אַבְרָהָם
Ge 18 ₂₂	Leg 3:9 / Che 18	ἦν ἐστηκὼς ἐνώπιον κυρίου	se tenait encore devant le Seigneur	עָמַד לִפְנֵי יְהוָה
	Pos 27	ἐστὼς ἦν ἐναντι κυρίου	se tenait devant le Seigneur	(פנ"ל)
Ge 18 ₃₃	Som 1:70	ἀπῆλθε [-] κύριος	Le Seigneur s'éloigna	וַיִּלָּךְ יְהוָה
Ge 19 ₂₄	Som 1:85 (Qge 4:51)	καὶ κύριος ³ ἔβρεξεν	et le Seigneur fit pleuvoir	וַיַּהֲרֹג הַמָּטִיר
Ge 21 ₆	Mut 137	γέλωτά μοι ἐποίησεν ὁ κύριος	Le Seigneur a créé pour moi un rire	צָחַק עָשָׂה לִי אֱלֹהִים
Ge 21 ₃₃	Pla 73 (+ Pla 85)	καὶ ἐπικαλέσαι [-] τὸ ὄνομα κυρίου θεός αἰώνιος	et il invoqua le nom du Seigneur, Dieu éternel	וַיִּקְרָא-שֵׁם בְּשֵׁם יְהוָה אֵל עוֹלָם
Ge 22 ₁₁	Som 1:195	[-] ἐκάλεσεν αὐτὸν ἄγγελος κυρίου	un ange du Seigneur l'appela	וַיִּקְרָא אֵלָיו מַלְאָךְ יְהוָה
Ge 24 ₁	Sob 17	καὶ κύριος εὐλόγησε τὸν Ἀβραάμ	et le Seigneur bénit Abraham	וַיְהִי בְרַךְ אֶת-אַבְרָהָם
Ge 28 ₁₆	Som 1:183, (185)	ὅτι ἔστι κύριος ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ	que le Seigneur est en ce lieu	אָכֵן יֵשׁ יְהוָה בְּמָקוֹם הַזֶּה
Ge 28 ₂₁	Pla 90	καὶ ἔσται κύριος ἐμοὶ εἰς θεόν	et le Seigneur sera pour moi comme Dieu	וַיְהִי יְהוָה לִי לֵאלֹהִים
Ge 29 ₃₁ ^D	Leg 3:180, Her 51	ιδὼν γὰρ κύριος, ὅτι ...	car le Seigneur, voyant que	וַיֵּרָא יְהוָה כִּי
Ge 30 ₂₄	Pos 179	προσθέτω μοι ὁ θεός υἱὸν ἕτερον	Que Dieu m'accorde un autre fils	יֹסֶף יְהוָה לִי בֶן-אֲחֵר :
Ge 38 ₇	Leg 3:74, (+71)	ἐναντι κυρίου, [...] ὁ θεός	aux yeux du Seigneur, et Dieu	בְּעֵיני יְהוָה [וַיִּמְתְּהוּ] יְהוָה
Ge 49 ₁₈	Leg 2:94 +Agr 94	τὴν σωτηρίαν περιμένων κυρίου	en attendant le salut du Seigneur	לְיִשְׁעָתָה קִיַּיתִי יְהוָה

¹ En Mig 129, Philon commente sa citation de Ge 12₄ en disant τοῦτο δέ ἐστι τοιοῦτον· ὥς λαλεῖ ὁ θεός ... ("et cela signifie : comme Dieu parle..."). Cela montre que Philon considère que les mots κύριος et θεός comme significativement équivalents.

² C'est la LXX qui traduit parfois comm ici (en Ge 17₁) le seul pronom personnel יָנִי par l'expression conjuguée ἐγὼ εἰμι qui se trouve au cœur de la formulation du nom de Dieu en Ex 3₁₄. La LXX utilise cette formulation (ἐγὼ εἰμι ὁ θεός σου) chaque fois que la BHS a la formule שְׁדֵי אֲנִי-אֵל ; ce cas se retrouve chez Philon en Gig 63, Mut 1, 15, 17, 18s., Dec 38. Noter qu'en Ge 35₁₁, l'expression de la BHS יָנִי אֵל (sans traits d'union) est traduite "ἐγὼ ὁ θεός σου" dans la LXX, comme la cite Philon en Mut 23 ; et Jb 13₃ (ἐγὼ πρὸς κύριον) n'est jamais cité par Philon.

³ En Qge 4:51, est cité ce même extrait de Ge 19₂₃₋₂₄, mais le logiciel BibleWorks 9 considère qu'ici (et ici seulement †) le mot Κύριος est un nom propre (et non pas un nom commun).

Référence

Texte Philon

Traduction

Texte LXX

Texte BHS

Ex 3 ₄	Som 1:194	ὡς γὰρ εἶδε [φησὶν] [-] ὅτι ... ἐκάλεσεν αὐτὸν κύριος ἐκ τοῦ βάτου	car [dit Moïse] lorsqu'il il vit que ... le Seigneur l'appela du buisson	ὡς δὲ εἶδεν κύριος ὅτι ... ἐκάλεσεν αὐτὸν κύριος ἐκ τοῦ βάτου	וַיֵּרָא יְהוָה כִּי [כָּר לְרֹאשׁוֹ] וַיִּקְרָא אֵלָיו אֱלֹהִים מִתּוֹךְ הַסִּבָּה
Ex 3 ₁₄	Pot 160 ^{1H}	ἐγὼ εἰμι ὁ ὢν	"Je suis Celui qui est"	ἐγὼ εἰμι ὁ ὢν	אֲנִי אֲשֶׁר אֲהִיָּה
Ex 4 _{1b-2a}	Leg 2:88	οὐκ ὥπται σοι ὁ θεός καὶ εἶπε κύριος Μωϋσεῖ·	Dieu ne s'est pas fait voir à toi ... Et le Seigneur dit à Moïse	ὅτι οὐκ ὥπται σοι ὁ θεός ... ² εἶπεν δὲ αὐτῷ κύριος	לֹא-נִרְאָה אֵלָיו יְהוָה [--] : ² וַיֹּאמֶר אֵלָיו יְהוָה
Ex 5 ₂	Ebr 19, 77	οὐκ οἶδα τὸν κύριον	Je ne connais pas le Seigneur	οὐκ οἶδα τὸν κύριον	לֹא יָדַעְתִּי אֶת-יְהוָה
Ex 6 ₃	Mut 13	[-] ὥφθην πρὸς ... θεὸς ὧν αὐτῶν, καὶ τὸ ὄνομά μου κύριον οὐκ ἐδήλωσα αὐτοῖς	je me suis fait voir à ... comme étant leur Dieu. mais mon nom Seigneur je ne le leur ai pas révélé	καὶ ὥφθην πρὸς ... θεὸς ὧν αὐτῶν καὶ τὸ ὄνομά μου κύριος οὐκ ἐδήλωσα αὐτοῖς	וְאֵלָּא [...] בְּאֵל שַׁדַּי וַיִּשְׁמִי יְהוָה לֹא נִודַעְתִּי לָהֶם
Ex 6 ₂₉	Mut 20	[-] ἐλάλησε κύριος [...] ἐγὼ κύριος,	le Seigneur parla à ... Je suis le Seigneur	καὶ ἐλάλησεν κύριος [...] ἐγὼ κύριος·	וַיַּדְבֵּר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר אֲנִי יְהוָה
Ex 7 ₁₇	Mut 20	τάδε λέγει κύριος	Voici ce que dit le Seigneur	τάδε λέγει κύριος	כֹּה אָמַר יְהוָה
Ex 9 ₂₉	Mut 21 (cf Ebr 101)	ὅταν ἐξέλθω [...] πρὸς κύριον, [...] ἵνα γνῶς, ὅτι [-] κυρίου ἡ γῆ,	Une fois sorti ... vers le Seigneur afin que tu connaisses que la terre est au Seigneur	ὡς ἂν ἐξέλθω [...] πρὸς κύριον, [...] ἵνα γνῶς ὅτι τοῦ κυρίου ἡ γῆ	כַּצֵּאתִי [...] אֶל-יְהוָה [...] לִמְעַן תֵּדַע כִּי לַיהוָה הָאָרֶץ
Ex 9 ₃₀	Mut 21	ὅτι οὐδέπω πεφοβήσθε τὸν κύριον	que vous n'avez pas encore la crainte du Seigneur	ὅτι οὐδέπω πεφοβήσθε τὸν κύριον.	כִּי טָרֵם מִירָאוֹן מִפְּנֵי יְהוָה אֱלֹהִים
Ex 13 ₁	Her 117	εἶπεν [φησὶν] [-] κύριος πρὸς Μωϋσῆν	[il est dit] : Le Seigneur dit à Moïse	εἶπεν δὲ κύριος πρὸς Μωϋσῆν	וַיַּדְבֵּר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה
Ex 13 _{12a}	Sac 102-3	παντὸς διανοίγοντος μήτραν τὰ ἀρσενικά τῷ κυρίῳ	tout [être] qui ouvre la matrice, les mâles, [appartient] au Seigneur	πάν διανοίγον μήτραν τὰ ἀρσενικά τῷ κυρίῳ	וְהַעֲבֹרֶת כָּל-פֶּטֶר-רֶחֶם לַיהוָה
Ex 13 _{12b}	Sac 104	ὅσα ἂν γένηται σοι τὰ ἀρσενικά [-] τῷ κυρίῳ	tous ceux qui te seront engendrés, les mâles, [appartiennent] au Seigneur	ὅσα ἂν γένηται σοι τὰ ἀρσενικά ἀγιάσεις τῷ κυρίῳ	אֲשֶׁר יְהוָה לֹךְ הַזְכָּרִים לַיהוָה
Ex 14 _{13b}	Che 130	ὁρᾶτε τὴν σωτηρίαν τὴν παρὰ τοῦ κυρίου	voyez le salut qui vient du Seigneur	ὁρᾶτε τὴν σωτηρίαν τὴν παρὰ τοῦ θεοῦ	וּרְאוּ אֶת-יְשׁוּעַת יְהוָה
Ex 14 _{15a}	Her 14	[καὶ] εἶπε κύριος πρὸς Μωϋσῆν	Et le Seigneur dit à Moïse	[-] εἶπεν [δὲ] κύριος πρὸς Μωϋσῆν	וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה
Ex 15 ₁₊₂₁	Agr 82, Som 2:269	ᾗσωμεν τῷ κυρίῳ	Chantons pour au Seigneur	ᾗσωμεν τῷ κυρίῳ	אֲשִׁירָה לַיהוָה
Ex 15 _{17b,c}	Pla 47	[...] ὁ κατειργάσω, κύριε ἀγίασμα, κύριε, ὁ ἡτοίμασαν αἱ χεῖρές σου·	que tu as construite, Seigneur, le sanctuaire, Seigneur, qu'ont préparé tes mains	[...] ὁ κατειργάσω κύριε ἀγίασμα κύριε ὁ ἡτοίμασαν αἱ χεῖρές σου	מְכוֹן לְשִׁבְתְּךָ פָּעֻלָּת יְהוָה מְקֹדֵשׁ אֲדֹנָי כּוֹנְנֵי יָדָיו
Ex 15 ₁₈		κύριος βασιλεύων τὸν αἰῶνα [...]	Seigneur qui règne pendant l'éternité	κύριος βασιλεύων τὸν αἰῶνα [...]	יְהוָה מִלְּךְ לְעֹלָם וָעַד
Ex 15 ₂₅	Cng 163	ἐβόησε δὲ Μωϋσῆς πρὸς κύριον, καὶ ἔδειξεν αὐτῷ κύριος ξύλον	Moïse cria vers le Seigneur et le Seigneur lui montra un morceau de bois	ἐβόησεν δὲ Μωϋσῆς πρὸς κύριον καὶ ἔδειξεν αὐτῷ κύριος ξύλον	²⁵ וַיִּצְעַק אֶל-יְהוָה וַיּוֹרֶהוּ יְהוָה עֵץ
Ex 16 _{15c}	Leg 3:169	ὃν δέδωκεν ἡμῖν κύριος τοῦ φαγεῖν.	que le Seigneur vous a donné à manger	ὃν ἔδωκεν κύριος ἡμῖν φαγεῖν	אֲשֶׁר נתַּן יְהוָה לָכֶם לֶאֱכֹל :
Ex 16 _{16a}	(+ Fug 139)	τοῦτο τὸ ῥῆμα ὁ συνέταξε κύριος	voici la chose que le Seigneur a prescrite	¹⁶ τοῦτο τὸ ῥῆμα ὁ συνέταξεν κύριος	זֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה
Ex 18 ₁₁	Ebr 41	ὅτι μέγας κύριος παρὰ πάντας τοὺς θεούς	que le Seigneur est grand + que ts les dieux	ὅτι μέγας κύριος παρὰ πάντας τοὺς θεούς	כִּי-גָדוֹל יְהוָה מִכָּל-הָאֱלֹהִים
Ex 21 ₆	Che 72	ἀγχείς [-] (= maître d'esclave) πρὸς τὸ κριτήριον τοῦ θεοῦ	alors, étant amené [?] devant le siège du jugement de Dieu	προσάξει αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ πρὸς τὸ κριτήριον τοῦ θεοῦ	וְהִגִּישׁוּ אֲדֹנָיו אֶל-הָאֱלֹהִים
Ex 24 ₁	Mig 168	ἀνάβηθι πρὸς κύριόν σου,	Monte vers ton Seigneur	ἀνάβηθι πρὸς κύριον [-]	עֲלֵה אֶל-יְהוָה
Ex 24 _{16a}	Qex 2:45	[...] ἡ δόξα τοῦ θεοῦ ἐπὶ τὸ ὄρος [-] Σινά	la gloire de Dieu descendit sur le mont Sinaï	[...] ἡ δόξα τοῦ θεοῦ ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ Σινά	וַיֵּשְׁן כְּבוֹד-יְהוָה עַל-הַר סִינַי
Ex 24 _{17a}	Qex 2:47	τὸ δὲ εἶδος τῆς δόξης κυρίου	Or l'aspect de la gloire du Seigneur	τὸ δὲ εἶδος τῆς δόξης κυρίου	וּמִרְאֵה כְבוֹד יְהוָה
Ex 25 ₁	Her 113	ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων·	Le Seigneur s'adressa à Moïse et dit	ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων	וַיַּדְבֵּר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר
Ex 28 ₃₀	Leg 3:118	ὅταν εἰσέρχεται εἰς τὸ ἅγιον ἐναντίον κυρίου	qd il entrera ds le [lieu] saint devant le Seigneur	ὅταν εἰσπορεύεται εἰς τὸ ἅγιον ἐναντίον κυρίου	בְּבֹא לִפְנֵי יְהוָה

¹ [Pot 160].Philon cite également cette expression en Mut 11, Som 1:231 et Mos 1: 75.

Référence

Texte Philon

Traduction

Texte LXX

Texte BHS

Ex 28 ₃₆	Mig 103	ἐκτύωμα σφραγίδος, ἁγίασμα κυρίῳ	incision de sceau, sainte pour le Seign^{eur}	ἐκτύωμα σφραγίδος ἁγίασμα κυρίου	פתוחי חֶלֶם קִדְשׁ לַיהוָה
Ex 32 ₂₆	Mos 2:168	[εἶ] τις πρὸς κύριον , ἴτω πρὸς μέ	si qqn est pour le Seigneur , qu'il vienne à moi	[-] τίς πρὸς κύριον ἴτω πρὸς με	מִי לַיהוָה אֵלַי
Ex 32 ₂₉	Ebr 67	ἐπληρώσατε τὰς χεῖρας [-] σήμερον κυρίῳ	vs vs êtes donné aujourd'hui l'investiture pour le Seign^{eur}	ἐπληρώσατε τὰς χεῖρας ὑμῶν σήμερον κυρίῳ	מִלֹּא נִדְבָקִים הַיּוֹם לַיהוָה
Ex 33 _{7b}	Leg 3:46	πᾶς ὁ ζητῶν κύριον ἐξεπορεύετο	quiconque cherche le Seign^{eur} sortait	πᾶς ὁ ζητῶν κύριον ἐξεπορεύετο	כָּל־מִבְקֵשׁ יְהוָה יֵצֵא

Le 3 ₁₆	Pos 123	πᾶν [-] στέαρ τῷ κυρίῳ	Toute la graisse est pour le Seigneur	πᾶν [τὸ] στέαρ τῷ κυρίῳ	כָּל־חֵלֶב לַיהוָה
Le 10 _{2b}	Fug 59	ἐτελεύτησαν ἐνώπιον κυρίου	ils moururent devant le Seigneur	ἀπέθανον ἐναντι κυρίου	וַיָּמָתוּ לִפְנֵי יְהוָה :
Le 10 ₈	Ebr 127	ἐλάλησε [γὰρ φησι] κύριος τῷ Ἀαρὼν	Et [-] le Seigneur parla à Aaron	ἐλάλησεν κύριος τῷ Ααρων	וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־אַהֲרֹן
Le 16 ₈	Leg 2:52 (+Pla 61)	κληρον ἓνα τῷ κυρίῳ [...]	un lot pour le Seigneur	κληρον ἓνα τῷ κυρίῳ [...]	וַיַּרְל אֶחָד לַיהוָה
Le 16 ₁₀	Pos 70	στήσει [γὰρ] αὐτὸν ζῶντα ἐναντίον κυρίου	il le placera vivant devant le Seign^{eur}	στήσει αὐτὸν ζῶντα ἐναντι κυρίου	וַיַּמְדֵּתִי לִפְנֵי
Le 18 ₆	Gig 40	ἐγὼ κύριος	Je suis le Seigneur	ἐγὼ κύριος	אֲנִי יְהוָה :
Le 18 _{6s}	Gig 45	ἐγὼ κύριος	Je suis le Seigneur	ἐγὼ κύριος	אֲנִי יְהוָה :
Le 23 ₂	Spe 2:52	ἐορταί κυρίου	les fêtes du Seigneur	ἐορταί κυρίου	מוֹעֲדֵי יְהוָה
Le 24 _{15b-16a}	Mos 2:203	καταράσεται θεόν ... τὸ ὄνομα κυρίου	maudira Dieu ... le nom du Seign^{eur} ...	καταράσεται θεόν ... τὸ ὄνομα κυρίου	כִּי־יִקְלַל אֱלֹהִי [...] : וְנִקְבַּשׁ שֵׁם־יְהוָה
Le 27 ₃₀	Cng 95	ξύλινος [-] ἐστὶν ἅγιον τῷ κυρίῳ	de l'arbre est chose sainte pour le Seign^{eur}	τῷ κυρίῳ ἐστὶν ἅγιον τῷ κυρίῳ	לַיהוָה הוּא קִדְשׁ לַיהוָה
Le 27 ₃₂	Cng 95	τὸ δέκατον ἔσται ἅγιον τῷ κυρίῳ	le 10 ^{ème} sera saint pour le Seigneur	τὸ δέκατον ἔσται ἅγιον τῷ κυρίῳ	הַעֲשִׂי יְהוָה־קִדְשׁ לַיהוָה

Nb 5 _{18a}	Che 14	στήσει ὁ ἱερεὺς τὴν γυναῖκα ἐναντίον κυρίου	le prêtre placera la femme devant [son] Seign^{eur}	στήσει ὁ ἱερεὺς τὴν γυναῖκα ἐναντι κυρίου	וַהֲעִמִּיד כַּהֵן אֶת־הָאִשָּׁה לִפְנֵי יְהוָה
Nb 11 ₂₃	Mut 232	μὴ χεῖρ κυρίου οὐκ ἐξαρκέσει ;	la main du Seign^{eur} ne suffira-t-elle pas ?	μὴ χεῖρ κυρίου οὐκ ἐξαρκέσει	הֲיִד יְהוָה תִּקְצָר
Nb 12 _{6b}	Leg 3:103	ἐὰν γένηται προφήτης [-] κυρίῳ ,	lorsqu'il y aura un prophète pour le Seign^{eur}	ἐὰν γένηται προφήτης ὑμῶν κυρίῳ	אִם־יִהְיֶה נְבִיאָם יְהוָה
Nb 12 _{6b-8a}	Her 262	ἐὰν γένηται ὑμῶν προφήτης κυρίῳ ,	lorsqu'il y aura chez vs 1 prophète pour le Seign^{eur}	ἐὰν γένηται προφήτης ὑμῶν κυρίῳ	אִם־יִהְיֶה נְבִיאָם יְהוָה
Nb 14 ₉	Mut 265	ὁ δὲ κύριος ἐν ἡμῖν	et le Seigneur est avec nous	ὁ δὲ κύριος ἐν ἡμῖν	וַיִּהְיֶה אִתָּנוּ
Nb 15 _{19b}	Sac 107	ἀφελεῖτε ἀφαίρεμα ἀφόρισμα [τῷ] κυρίῳ	vous prélèverez un prélèvement en mise à part pour Seigneur	ἀφελεῖτε ἀφαίρεμα ἀφόρισμα [-] κυρίῳ	תָּרִימוּ תְרוּמָה לַיהוָה
Nb 21 ₆	Leg 2:77	καὶ ἀπέστειλε κύριος εἰς τὸν λαὸν	Et le Seign^{eur} envoya parmi le peuple	καὶ ἀπέστειλεν κύριος εἰς τὸν λαὸν	וַיִּשְׁלַח יְהוָה בָּעָם
Nb 21 ₇	Leg 2:78	ὅτι κατελαλήσαμεν κατὰ [-] κυρίῳ καὶ κατὰ σοῦ· εὖξαι οὖν πρὸς κύριον ,	en parlant contre le Seign^{eur} et contre vous ; priez donc pour nous au Seign^{eur}	ὅτι κατελαλήσαμεν κατὰ τοῦ κυρίου καὶ κατὰ σοῦ εὖξαι οὖν πρὸς κύριον	[חֲסֹאנוּ] כִּי־דִבְרָנוּ בִּיהוָה וְכִן הִתְפַּלֵּל אֶל־יְהוָה
Nb 25 ₄	Som 1:89	[-] τῷ κυρίῳ ἀπέναντι τοῦ ἡλίου, ὀργή [-] κυρίου ἀπὸ Ἰσραὴλ	pour le Seign^{eur} devant le soleil, et d'Israël ... la colère du Seign^{eur}	[-] κυρίῳ ἀπέναντι τοῦ ἡλίου ὀργή θυμοῦ κυρίου ἀπὸ Ἰσραηλ	[וְהוֹקַע אוֹתָם] לַיהוָה נִגַּד הַשָּׁמַיִם [וַיֵּשֶׁב תְּרוּן] אֶת־יְהוָה מִיִּשְׂרָאֵל
Nb 27 _{17b}	Agr 44	οὐκ ἔσται ἡ συναγωγή κυρίου ὥσει πρόβατα	la communauté de Seigneur ne sera pas comme du petit bétail	οὐκ ἔσται ἡ συναγωγή κυρίου ὥσει πρόβατα	וְלֹא תִהְיֶה עֲדָת יְהוָה כְּצֹאן
Nb 30_{9c}	Leg 2:63	[καὶ ὁ δεσπότης ἀπάντων] καθαριεῖ αὐτήν	et le maître de tes choses la déclarera pure	[καὶ κύριος] καθαριεῖ αὐτήν	וַיְהִי יִסְלַח־לָהּ :
Nb 31 ₄₁	Som 2:29	τὸ τέλος (εἶναι) κυρίου	le tribut appartient au Seigneur	τὸ τέλος [-] κυρίῳ	תְּרוּמַת יְהוָה
Nb 31 _{50a}	Ebr 114	[-] προσ αγηγό χαμεν τὸ δῶρον κυρίῳ	ns avons apporté le présent au Seign^{eur}	καὶ προσ ενηγό χαμεν τὸ δῶρον κυρίῳ	וְנִקְרַב אֶת־קָרְבָנוּ יְהוָה

De 5 _{5a}	Her 206	κάγὼ εἰστήκειν ἀνά μέσον κυρίου	et moi je me tenais au milieu entre le Seign^{eur} ...	κάγὼ εἰστήκειν ἀνά μέσον κυρίου	אֲנִכִּי עֹמֵד בֵּין־יְהוָה
De 7 ₇	Mig 60	... προείλετο κύριος ὑμᾶς le Seigneur vous a élus προείλατο κύριος ὑμᾶς ...	חֵשֶׁק יְהוָה בָּכֶם
De 7 _{8a}		ἀλλὰ παρὰ τὸ ἀγαπᾶν κύριον ὑμᾶς	mais c'est pcq le Seigneur vous aime	⁸ ἀλλὰ παρὰ τὸ ἀγαπᾶν κύριον ὑμᾶς	⁸ כִּי מֵאַהֲבַת יְהוָה אֲתֶכֶם
De 10 ₉	Leg 2:51	κύριος [γὰρ] αὐτὸς κληρὸς αὐτῷ	car le Seign^{eur} lui-même est son héritage	κύριος [Ø] αὐτὸς κληρὸς αὐτοῦ	יְהוָה הוּא נַחֲלָתוֹ
De 23 ₂	Ebr 213	εἰς ἐκκλησίαν κυρίου	dans l'assemblée du Seigneur	εἰς ἐκκλησίαν κυρίου	בְּקִתְל יְהוָה

Référence

Texte Philon

Traduction

Texte LXX

Texte BHS

De 23 _{4a}	Pos 177/ Leg 3:81	εἰς ἐκκλησίαν κυρίου	dans l'assemblée du Seigneur	εἰς ἐκκλησίαν κυρίου	בקהל יהוה
De 26 _{18a}	Vir 184	καὶ κύριος εἴλατό σε σήμερον	et le Seigneur t'a choisi aujourd'hui	καὶ κύριος εἴλατό σε σήμερον	וַיִּהְיֶה הָאֱמִירָן הַיּוֹם
De 28 ₁₂	Imm 156 / Her 76	ἀνοίξει [-] κύριος ἡμῖν τὸν θησαυρὸν αὐτοῦ	le Seign^{eur} ouvre pour nous son trésor	ἀνοίξει σοι κύριος τὸν θησαυρὸν αὐτοῦ	יִפְתַּח יהוה לְךָ אֶת־אֲוצָרוֹ
De 32 _{4c}	Sob 10	δίκαιος [-] καὶ ὁσῖος ὁ κύριος .	Juste [-] et saint , le Seigneur !	καὶ ὁσῖος κύριος	צַדִּיק וְיֹשֶׁר הוּא :
De 32 _{6a}		ταῦτα κυρίῳ ἀνταποδίδετε;	est-ce cela qu'au Seign^{eur} vs rendez en retour ?	ταῦτα κυρίῳ ἀνταποδίδετε	הַלְלִיכָה תַגְמְלוּ־זֶאת
De 32 _{7b-9}	Pos 89 + Pla 59	καὶ ἐγένετο μερὶς κυρίου λαὸς αὐτοῦ	et la part du Seigneur fut son peuple	καὶ ἐγενήθη μερὶς κυρίου λαὸς αὐτοῦ	כִּי חֵלֶק יהוה עָמּוֹ
De 34 ₁₀	Her 262	ὃν ἔγνω κύριος αὐτὸν πρόσωπον πρὸς πρ..	lui que le Seign^{eur} connut face à face	ὃν ἔγνω κύριος αὐτὸν πρόσωπον κατὰ πρ..	אֲשֶׁר יָדְעוּ יהוה פָּנִים אֶל־פָּנִים

1 Sa 1 ₁₅	Ebr 149, + 152	καὶ ἐκχέω τὴν ψυχὴν μου ἐνώπιον κυρίου	et j'épanche mon âme devant le Seign^{eur}	καὶ ἐκχέω τὴν ψυχὴν μου ἐνώπιον κυρίου	וְאֶשְׁפֹּךְ אֶת־נַפְשִׁי לִפְנֵי יהוה
----------------------	----------------	---	---	---	---

Is 5 ₇	Som 2:172	ἀμπελὼν κυρίου παντοκράτορος οἶκος τοῦ Ἰσραὴλ	La vigne du Seigneur Tout-Puissant c'est la maison d'Israël !	ἀμπελὼν κυρίου σαβαωθ οἶκος τοῦ Ἰσραηλ	כָּרֶם יהוה צְבָאוֹת בֵּית יִשְׂרָאֵל
Is 50 ₄	Her 25	[σύ] μοι γλῶσσαν παιδείας ἔδωκας	toi qui m'as donné 1 langue d'instruction	[κύριος] δίδωσίν μοι γλῶσσαν παιδείας	אֶדְגִּי יהוה גַּת לִי לִשְׁוֹן לַמּוֹדִים

Ps 22 ₁ ^P	Agr 50.52	κύριος ποιμαίνει με, καὶ οὐδέν με ὑστερήσει	Le Seigneur est mon berger, et il ne me fera manquer de rien	κύριος ποιμαίνει με καὶ οὐδέν με ὑστερήσει	יהוה רָעִי לֹא אֶחְסֵר :
Ps 26 ₁	Som 1:75	κύριος [γὰρ] φωτισμός μου καὶ σωτήρ μου	le Seign^{eur} est mon illuminatin et mon sauveur	κύριος [-] φωτισμός μου καὶ σωτήρ μου	יהוה אֶרְכִּי וְיִשְׁעִי
Ps 36 ₄	Pla 39	κατατρύφησον τοῦ κυρίου	trouve ton délice dans le Seigneur	κατατρύφησον τοῦ κυρίου	וְהִתְעַנַּג עַל־ יהוה
Ps 61 ₁₂	Imm 82	ἅπαξ κύριος ἐλάλησε, δύο ταῦτα ἤκουσα	Dieu a parlé une fois, et deux fois j'ai entendu ces choses	ἅπαξ ἐλάλησεν ὁ θεός δύο ταῦτα ἤκουσα	אֶחָת וּדְבָר אֱלֹהִים שְׁתֵּים־נֹו שָׁמָעְתִּי

Pr 3 _{11a}	Cng 177	παιδείας [θεοῦ], <i>υἱέ, μὴ ὀλιγόρει,</i>	fil, ne néglige pas les corrections de Dieu	¹¹ <i>υἱέ μὴ ὀλιγόρει</i> παιδείας [κύριον]	מוֹסֵר יהוה בְּנֵי אֶל־תִּמְאַס
Pr 3 _{12a}		ὃν γὰρ ἀγαπᾷ κύριος ἐλέγχει,	car celui qu'il aime, le Seign^{eur} [le] corrige	ὃν γὰρ ἀγαπᾷ κύριος παιδεύει	כִּי אֶת אֲשֶׁר יֶאֱהָב יהוה יוֹכִיחַ

Remarque : **κύριος** ὁ **θεός** ≠ **κύριος** καὶ **θεός** (cf. *Imm* 110; *Sob* 53, 55; *Mut* 19; *Som* 1:159, 160).

<p>^A [<i>Mut</i> 18s.]. Cette expression est citée plusieurs fois en <i>Mut</i> 18 à 31 (18.23.27.29.31).</p> <p>^B En Ge 17₂₂, Philon écrit κύριος et non pas θεός (cf. BHS יְהוָה) comme dans la LXX qu'il est censé citer.</p> <p>^C Curieusement, en <i>Som</i> 1:3, Philon remplace, dans le verset 13, la formule "ἐγὼ κύριος ὁ θεός Ἀβραάμ" adressée à Jacob, par celle, presque identique, adressée à Isaac en Ge 26₂₄ : "ἐγὼ εἰμι ὁ θεός Ἀβραάμ". Noter que Philon cite plusieurs fois ce même verset Ge 28₁₃ avec les mots habituels de la Septante : "ἐγὼ κύριος ὁ θεός Ἀβραάμ" (en <i>Som</i> 1: 159, 166 et 173). Est-ce voulu ou dû au hasard ? Le développement sur Abraham et Isaac au § 160 a-t-il un rapport avec ce détail particulier ?</p> <p>^D Ge 29₃₁ est commenté également en <i>Mut</i> 132.</p> <p>^E [<i>Leg</i> 2:46]. Cette même phrase est citée par Philon également en <i>Leg</i> 3:180.</p> <p>^F [<i>Leg</i> 2:46]. Cette même phrase est citée par Philon également en <i>Leg</i> 3:180.</p> <p>^G [<i>Som</i> 1:227]. Cette même phrase est citée par Philon aussi en <i>Som</i> 1:228, 238 et 241.</p>	<p>^H [<i>Pot</i> 160].Philon cite également cette expression en <i>Mut</i> 11, <i>Som</i> 1:231 et <i>Mos</i> 1: 75.</p> <p>^I [<i>Mut</i> 19]. Cette même phrase est citée par Philon également en <i>Pot</i> 161 et partiellement en <i>Pos</i> 179.</p> <p>^J [<i>Leg</i> 2:46]. La citation peut aussi bien être du verset Ex 20₅ où la LXX a ἐγὼ γάρ εἰμι κύριος ὁ θεός σου ; ou même plutôt de De 5:6</p> <p>^K [<i>Her</i> 166]. Cette même phrase est citée par Philon également en <i>Fug</i> 101.</p> <p>^L [<i>Pos</i> 16]. Cette même phrase, citée par Philon égalemnt en <i>Mut</i> 8, revient comme un refrain dans le <i>Lévitique</i> : en 11:44; 19:10, 12, 14, 16, 25, 28, 31, 32, 34, 36, 37; 24:22; 25:17; et 26:1, 13.</p> <p>^M [<i>Pla</i> 137]. Cette expression, que Philon cite également en <i>Pla</i> 95.</p> <p>^N En <i>Som</i> 1:237, Philon ne cite probablement pas De 1₃₁, mais évoque plutôt De 8₅.</p> <p>^O Pour les divergences entre le grec et l'hébreu sur De 32₈, voir C. DOGNIEZ et M. HARL, <i>La Bible d'Alexandrie, 5. Le Deutéronome</i> (Cerf, Paris 1992) p. 325-326 note.</p> <p>^P Ps 22:1 est commenté également en <i>Mut</i> 115.</p> <p>^Q Ne désignant pas Dieu, mais un "maître" ordinaire, sauf en Ex 15₁₇ [et en De 10₁₇ ?].</p>
--	---